

Na deveti seji konference izvenblokovskih držav je prvi govoril tovariš Tito, eden od iniciatorjev in gostitelj tega edinstvenega sestanka.

Na to nedeljsko dopoldne v avli centra za tisk skoraj ni bilo, razen uslužbencev, nikogar. Okoli tisoč akreditiranih novinarjev je v svojih prostorih spremljalo govor. In Beograjčani? Pred deseto uro je bil Bulevar Revolucije pred skupščino poln navdušenih meščanov, ki so pozdravljali prihod delegacij... Zda so ulice skoraj izumrle... Beograd je prisluhnil, prisluhnila je vsa domovina, ves svet.

Predsednik Tito ni samo analiziral najvažnejše probleme, ki mučijo svet. Izrekel je vrsto globokih misli, ki jih zrcali zgodovinski razvoj in položaj sodobnega sveta:

● Da je beograjska konferenca izraz odločitve njenih udeležencev, da prevzamejo svoj del odgovornosti za mir in usodo sveta.

● Da konferenca poteka v resnih trenutkih, v »dvanajsti uri«, v dneh, ki imajo usoden vpliv na bodočnost miru na svetu.

● Da so države, ki so odbijajo priključitev blokom, krenile po neodvisni poti, da so izbrale težko nalogo...

● ali so ravno zato, zaradi vztrajne krepitve, poti miru in koeksistence danes v svetu že priznana moralna sila, ki stalno povečujejo svoj doprinos velikim humanim ciljem.

Pohiteti je treba

V sredo se je sestal v Soštanju okrajni štab za pripravo okrajne proslave 20-letnice vstaje, ki bo 8. oktobra v Soštanju. Ves teden pred glavno proslavo bo v Soštanju in Velenju vrsta kulturnih in športnih prireditev ter razstavi, ki bosta prikazali razvoj narodno osvobodilnega gibanja med vojno ter povojni gospodarski razvoj in napredek v Saleški dolini.

Vse komisije za čim boljše izvedbo te proslave že pridno delajo. Na sestanku v Soštanju pa so člani okrajnega štaba menili, da bo potrebno s pripravami pohiteti, saj je do te proslave komaj dobrih dvajset dni, dela pa bo še ogromno. Menijo, da se bo te proslave udeležilo več kot 20 tisoč ljudi iz celjskega okraja in nekaterih drugih krajev. Samo iz Celja računajo, da bo prišlo na proslavo nad 5 tisoč ljudi.

-ma-

Pogled v veliko dvorano Zvezne ljudske skupščine, v kateri so zasedali predstavniki izvenblokovskih držav

televiznik

Beograd na straneh svetovne zgodovine

velika usluga vsemu svetu: pot k pomiritvi, svobodi vseh narodov, enakopravnosti in miroljubnemu sodelovanju

Beograd na petek... Veličastni Trg Marksa in Engelsa je eno samo mravljišče. Prav tako začetek Bulevarja Revolucije in park nasproti skupščine. Deset-tisoč Beograjčanov so tu vzdolž prihodnih ulic pozdravljali prihod šefov izvenblokovskih držav. Na drogovi pred skupščino so se vile zastave štirindvajsetih držav. Po stopnišču skupščine so se vzpenjali voditelji s člani delegacij po protokolarnem redu, ob navdušenem vzklikanju in ploskanju množic. Brnele so filmske kamere in skozi eter je v svet potoval odjek tega veličastnega dogodka v besedi in sliki.

Josip Broz-Tito, predsednik Afganistana Sardar Mohamed Daud Kan, predsednik revolucionarne alžirske vlade Ben Jusuf Benheda, burmanski predsednik U Nu, kambodski predsednik princ Norodom Sihanuk, predsednik Ceylona Sirimavo Bandaranaike, kubanski predsednik dr. Osvaldo Dorticos Torad, predsednik Cipra arhiepiskop Makarios, vladar Etiopije cesar Haile Selasie I., predsednik Gane dr. Kwame Nkrumah, opolnomočeni minister Gvineje Bivogui Luj Lansana, indijski premier Džavaharlal Nehru, predsednik indonezije Sukarno, opolnomočeni minister Iraka Hasan Džavati, predsednik Libanona Saeb Salam, predsednik republike Mali Modibo Kelta, kralj Maroka Hasan II., nepalski kralj Mahendra Bir Bikram Sah Deva, opolnomočeni šef Saudske Arabije Ibrahim Suveid, predsednik Somalije Adan Abdulah Osman, predsednik vrhovnega sveta sudanskih oboroženih sil Ibrahim Abud, predsednik Tunisa Habib Burgiba, predsednik Združene arabske republike Gamal Abdel Naser, opolnomočeni minister kraljevine Jemen princ Seifur Islam El Hasan, poleg teh pa še opazovalci Bolivije in Ekvadorja, to je lista šefov, ki so se s svojimi najbližjimi sodelavci zbrali za okroglo mizo v skupščinski dvorani.

Nepopisno svečan je bil tudi trenutek, ko so vsi v konferenčni dvorani vstali, da bi v enominutnem molku vsak na svoj način posvetili svoje misli globoki želji za uspeh konference. Takrat je to globoko željo čutil ves miroljubni svet, od Hirošime do Berlina, od ledenega Severa, preko alžirskih puščaj, angolskih pragozdov in do črnih getov v Južni Afriki.

Val navdušenega ploskanja je zaključil svečan otvoritveni govor predsednika Tita, ki je med drugim dejal:

— Zbrali smo se, da bi tu storili veliko uslugo človeštvu, če bomo jasno in odločno pokazali pot, ki vodi pomiritvi, svobodi, enakopravnosti in miroljubnemu sodelovanju vseh narodov... —

Tri dni so potekale plenarne seje konference, po dve v dopoldanskem, po dve v popoldanskem času. Na vsaki seji je predsedoval drug šef delegacije in na vsaki sta se zvrstila po dva govornika. Vsak dan spet enaki prizori. Navdušenje na ulicah, vrvež v tiskovnem centru... in vsak dan vedno jasnejša in trdnjša stališča politike miru in aktivne koeksistence.

Vsi govorniki so jasno opredelili značaj in vlogo izvenblokovskih držav, poudarjajoč, da na konferenci nihče ne misli na u-

stvaritev tretjega bloka, kar bi bilo osnovno nasprotje idejam nevezanosti, da pa izvenblokovske države niso klasično nevtralne, da je njih naloga aktivno delovati za stvar miru in sodelovanja. Zavzeli so odločna stališča do vprašanja kolonializma, neokolonializma, imperializma, razorožitve, pogojev trajnega miru, vsestranskega sodelovanja ne samo med neangažiranimi, marveč med angažiranimi deželami sveta. Izkristalizirala so se vprašanja in stališča glede vloge Združenih narodov in potrebe reorganizacije tega foruma v skladu z novimi pogoji in dolžnostmi. Obraznavali so mnoga konkretna vprašanja, ki zastrujejo svetovni položaj in spravljajo svet na rob spopada. Tako vprašanja žarišč nemirov, povzročenih zaradi kolonialističnih apetitov in neupoštevanja samoodločitve novosvobojenih narodov, posebno s stališča vojnih baz, kot tudi vprašanja tistih nevarnih stičnih točk, kot so boj za prestiž med antagonističnimi blokoma.

Kako si duh beograjske konference vendarle s težavo utira pot v trdnjavo blokovske zagrizenosti kolonialne in neokolonialne objesnosti, koliko vztrajnosti bodo izvenblokovske države morale še pokazati pri nadaljnjem utrjevanju, poglobljanju in širjenju ideje miru ter sodelovanju,

sem kot očividec lahko videl v centru za tisk.

Med prevladujočo večino časnikanjev, časopisnih, radijskih in televizijskih poročevalcev, je bilo še vedno precej takih, ki hote ali pa zaradi blokovske obremenjenosti možgan dolgo niso mogli doumeti veličine beograjske konference, njene vloge, naloge in pomena. Toda njihova stališča so kljub velikim imenom vedno bolj bledela, kolikor bolj je potek konference kazal, da so stališča štirindvajsetih državnikov v glavnih vprašanjih enotna, da mnoge razlike v družbenih ureditvah, idejnih stališčih, kulturnih, zgodovinskih in kdo ve kakšnih še, niso mogle niti za trohico omajati čvrste odločnosti skupne akcije po vprašanjih, ki postavljajo človeštvo pred eno izmed njegovih najtežjih dilem — pred vprašanje miru ali vojne, popolnega uničenja ali procvita vseh narodov ne glede na barvo kože, nacionalnih ideologij, vero in notranjo ureditev.

Beograjska konferenca je mobilizacija človeške vesti, je parlament človeštva, kjer govori razum in kjer besede niso podkrepjene z grozljivimi številkami o atomskih, hidrogenskih bombah, raketah in vsemi drugimi ustvaritvami človeka proti človeku.

J. Krašovec

Trije beograjski posnetki: zgoraj levo — Prihod predsednika republike Mali Modibe Keite in njegove soproge; desno — predsednik Tito s soprogo Jovanko na poti v veliko dvorano Zvezne ljudske skupščine; spodaj — Delegati Saudske Arabije.

Organizacije Socialistične zveze pred važnimi nalogami

Poletno obdobje je za nami in bliža se čas, ko bodo organizacije Socialistične zveze po poletnem premoru pristopile k bolj sistematičnemu in organiziranemu političnemu delu. V jesenskem obdobju bo predvsem naloga organizacij Socialistične zveze, da se bodo organizacijsko okrepile in prilagodile sistem dela skladno z zaključki V. kongresa SZDL Jugoslavije.

Pred nami so izredno važne naloge, od političnega reševanja vsakodnevnih problemov, ki jih narekuje naš hiter in pester družbeni in gospodarski razvoj, pa vse do razprav in priprav v zvezi z novo ustavo in volitvami v organe ljudske oblasti, ki bodo drugo leto spomladi, takoj zatem, ko bo Zvezna ljudska skupščina sprejela novo ustavo. To so važne, obsežne in odgovorne naloge, ki bodo zahtevale obilo sistematičnega programskega dela v organizacijah Socialistične zveze.

Da bi bile tem nalogam kos, bodo morale organizacije Socialistične zveze v okraju, občini pa tudi v posameznih krajih prilagoditi vsebino svojega dela še bolj kot doslej zaključkom V. kongresa. Po tem kongresu se je namreč vloga Socialistične zveze bistveno

spremenila, saj je postala vsesplošna ljudska tribuna, preko nje se izvajajo vse politične akcije in družbena kontrola vse naše dejavnosti.

Doslej vse organizacije Socialistične zveze še niso prilagodile sistema dela in organizacijske strukture novim pogojem, ki jih terja naš demokratični razvoj. V občinskih, predvsem pa v krajevnih organizacijah, bo potrebno še veliko storiti, da bodo vsebino dela prilagodile zaključkom V. kongresa. Organizacije Socialistične zveze bodo morale bolj samostojno kot doslej reševati konkretne naloge. Postati bodo morale široka javna tribuna, kjer se dejansko in s polnim čutom odgovornosti obravnavajo vsa vprašanja našega družbenega razvoja.

Njihov sistem dela mora biti takšen, da bo vzbudil interes slehernega našega državljanca za reševanje posameznih političnih nalog. Zaradi pester politične aktivnosti na notranjem in zunanjem političnem področju pri nas, ni prav nobenega razloga, da ne bi mogli poživeti dejavnosti v organizacijah Socialistične zveze. To dejavnost narekuje naš razvoj sam. Naj mimogrede navedemo le veliko zanimanje naših ljudi za konferenco neangažiranih držav v Beogradu, dalje nešteto problemov v našem demokratičnem družbenem razvoju do številnih vprašanj v zvezi z novim gospodarskim sistemom, ki si počasaj, pa vendar uspešno utira pot, kljub določenim težavam.

Toda če hočemo pritegniti k reševanju posameznih nalog članstvo Socialistične zveze čim širše in na višjem nivoju, bo potrebno pristopiti k političnemu delu z določenim načrtom, programom in sistemom. Predvsem bodo morale organizacije Socialistične zveze obravnavati razna vprašanja bolj studiozno, analitično ter z večjo odgovornostjo, in kar je poglavito, delo mora biti povezano s

konkretno prakso ter vsklajeno s socialističnimi principi. Organizacije SZDL morajo ostvariti tak mehanizem, da bodo sposobne, ne samo splošno, temveč predvsem konkretno ocenjevati in reševati posamezne probleme z vso svojo avtoriteto. To je njihova osnovna politična naloga.

Program dela ne bo težko izbrati in sestaviti, zlasti ne za krajše obdobje. Seveda se bo okrajni program dela Socialistične zveze razlikoval od občinskega, kajti delo v občinah bo še bolj konkretno in glede na strukturo in probleme v vsaki občini tudi različno. Prav tako bodo morale krajevne organizacije prilagoditi program dela dejanskim potrebam na terenu in željam članstva.

Problemov je na območju občine veliko. Tu se vsakodnevno pojavljajo vprašanja v zvezi z vlogo komune, problemi v množičnih organizacijah in društvih, problemi šolstva in zdravstva, družbeno upravljanje, gospodarjenje v kolektivih, komunalni razvoj, ljudska samouprava, delo šolskih odborov, krajevnih odborov, stanovanjskih skupnosti, delavskih svetov, zborov volivcev itd. Vse to so vprašanja, katera morajo organizacije Socialistične zveze v občini kot vseljudski parlament in organ družbene kontrole spremljati, jih analizirati in usmerjati, da bodo ti samoupravni mehanizmi svojo vlogo dejansko tudi izvršili.

Za uspešno reševanje vseh teh vprašanj je potreben načrt dela, ki mora biti čimbolj privlačen za ljudi, ki se zanimajo za posamezna interesna področja. Tudi sekcije v krajevnih organizacijah imajo predvsem namen, da se v njih zbirajo ljudje, ki jih posamezna področja dela zanimajo. Če bodo ti načrti odraz potreb nekega kraja in teženj članstva, če bo v metodah dela čim manj aktivizma v starem smislu in če bomo temeljito obračunali s kampanjskim delom in prakticizmom, bodo tudi sekcije hitreje zaživele in našle pravo vsebino dela.

Naš sistem socialistične demokracije in decentralizacije zahteva mnogo večjo politično zavest

prebivalcev. Zato je potrebno vsako nalogo izvajati tako, da bomo skušali krepiti zavest državljanov. To je potrebno zaradi tega, ker naš spročen demokratičen sistem dopušča mnogo več nepravilnosti in ekscesov kot sistem administrativnega socializma, če politične sile niso dovolj budne. In prav v tem smislu morajo organizacije Socialistične zveze kot javna tribuna in organ družbene kontrole pokreniti zelo široko dejavnost.

Vse to so zelo obsežne in važne naloge. Organizacije Socialistične zveze jih bodo uspešno reševale le, če bodo sestavile program dela in organizirale takšen mehanizem, ki bo vsem nalogam kos. O tem je pred dnevi razpravljalo tudi predsedstvo Okrajnega odbora Socialistične zveze s predsedniki občinskih odborov SZDL. Poglavite misli s tega sestanka, zlasti glede dela in vloge raznih komisij in podkomisij pri Okrajnem odboru SZDL, bomo objavili v prihodnji številki lista.

-ma-

**ALFRED GOLAVSEK —
PRESEDNIK OBČINSKEGA
KOMITEJA LMS CELJE**

Danes je bil na seji občinskega komiteja Ljudske mladine Celje izvoljen za novega predsednika absolutno ekonomske srednje šole tovariš Alfred Golavšek. Zamenjal je dosedanjega predsednika Kovačiča, ki odhaja na odsluženje kadrovskega roka.

Tovariš Alfred Golavšek je na občinskem komiteju Ljudske mladine delal že nekaj let. Delj časa je vodil komisijo za mladinske delovne akcije, mladina pa ga pozna tudi zaradi enake funkcije pri okrajnem komiteju Ljudske mladine.

Tovarišu Alfredu Golavšku želimo na novem delovnem področju mnogo uspehov.

VREMENSKA NAPOVED

za čas od 8. do 17. septembra
Okrog 8. septembra padavine z ohladitvijo. Nato 3 do 4 dni lepo vreme. Nekako od 13. septembra zopet nestalno vreme s pogostimi padavinami in hladneje.

V znamenju beograjske konference, se te dni presojajo vsa poglavitna svetovna vprašanja, ki jim ni bila kos OZN, čeprav je njena ustanovna listina teoretično to omogočala. Jedrnato in ljudsko je to povedal predsednik Tito v svojem uvodnem govoru na beograjski konferenci, da svet ne more biti samo v rokah tistih, ki menijo, da se dajo s silo poračunati vsa nesoglasja in spori, in da nevedna zgodovina zelo poučna za tiste, ki neprestano vihte orožje. Pašizem je propadel, čeprav je nagrmadil ogromne zaloge orožja, vojna je bila stalno sredstvo v rokah fašističnih zločincev, poptevali so vsa človečanska in moralna načela pri zatiranju slabše oboroženih, toda zmagali niso, človeštvo tega ni preneslo.

Namen konference, prispevati realen delež k izboljšanju mednarodne atmosfere, v kateri bi se vendarle mogla učinkovito razvzlati vsaj najbolj pereča mednarodna vprašanja med Vzhodom in Zahodom, Severom in Jugom (to je razmerje med razvitimi in nerazvitimi področji), so pospremili nekateri dogodki, ki ta namen vsaj na prvi videz slabo podpirajo. Svet je presenečen poslušal obvestilo iz SZ, da bo spet začela z jedrskimi poskusi in to s prelukstusom superbombe, pet tisočkrat močnejše od tiste, ki je zbrisala z zemlje japonsko mesto Hirošimo. Hruščev pravi, da je pač prisiljen vzeti v roke debelo palico, če vidi bandita, ki si brusi zavrtni nož. Italijanskega predsednika Fanianiju da je sporočil svoje pobude o pogajanjih z Zahodom, Američanu Personu je izjavil, da jamči za status Berlina tudi po sklenitvi mirovne pogodbe z DR Nemčijo, svobodo komunikacij z Zahodom, simbolične zahodne vojaške garnizone in notranjo ureditev. Za grožnjo z jedrskimi poskusi se je moral odločiti, ker Zahod ni sprejel njegove pobude za realistično rešitev nemškega problema na osnovi, sprejemljivi za vse.

Zahod seveda te rešitve ne sprejme. Namesto da bi sprejel pobudo za pogajanja, je Moskvo zašul s poplavo not. Če so druge že znosne, so zahodno-nemške nedvomno žaljive, kajti Nemčija je leta 1941 napadla SZ in pobila 25 milijonov sovjetskih državljanov. Da goji danes čustva maščevanja, ker je bila poražena, je spet jasno povedal Adenauer, ko je na sovjetsko objavo o jedrskih poskusi takoj zahteval atomsko bombo, češ če je ne bomo dobili, boste krivi smrti naših mladih vojakov. Na te »mlade vojake« pa Zahod zida svoje načrte, zrasle na hysteriji »svetovnega antikomunizma«, ki tu in tam spet poraja fašizem. No, zaradi Berlina se ne bo nihče vojskoval, je izjavil Macmillan pri partiji golla, feldmaršal Montgomery pa pri kaki drugi partiji. To bo najbrž držalo, vendar je značilno za Zahod, kako malo volje kaže, da bi sedel za mizo s SZ. De Gaulle menda sploh ne misli na to, ampak zahteva najprej neke koncesije od SZ. Možno je, da se bodo po 17. septembru, ko bodo mimo zahodnonemške volitve, zahodni trije ministri pogajali z Gromikom brez De Gaullova zunanega ministra. De Gaullova propaganda je poskrbela za nov protikomunistični šok zaradi spremembe v alžirski vladi: Ben Khedda, ki je prevzel vodstvo osvobodilnega alžirskega gibanja in začasne alžirske vlade, je odločen pristaš magrebske enotnosti in nepovezovanja z bloki. To je za francosko desnico že dovolj, da je novo začasno alžirsko vlado proglasila za prokomunistično, osvobodjeni Alžir bi pomenil moskovsko trdnjavo v Afriki, nad saharскими naltimi polji, v bližini francoske atomske baze, v srcu Zahoda skratka vzrok za povečanje napetosti. Bojni kabinet Ben Khedde pa je samo odgovor na nič kaj močate politiko de Gaullova vlade, ki je Evian in Lugrin samo izrabila za pridobivanje na času in za mehčanje francoske vzgojenega Ferhata Abasa. Francoska kolonialna politika pa ni samo stvar Alžira, ampak je z njo obremenjena zahodni blok in je zato stvar vsega sveta. Ni naključje, če v ZDA v Kongresu preganjajo uglednega Chesterja Bowlesa, češ da je kriv, če so ZDA glasovale zoper Portugalsko. Vprašanje kolonializma je vprašanje, s katerim je povezano vprašanje svetovnega miru in pravične ureditve sveta sploh. Zato je to vprašanje eno od poglavitnih na beograjski konferenci.

PRVI SEPTEMBER - PRAZNIK MIRU

POVSOD VELIKO ZANIMANJE ZA BEOGRAJSKO KONFERENCO — Z ZBOROVANJ DELOVNIH KOLEKTIVOV SO POSILJALI UDELEŽENCEM KONFERENCE IZVENBLOKOVSKIH DRŽAV POZDRAVNE BRZOJAVKE

Ne samo na tisoče in desetstose Beograjčanov, ki so več ali manj neposredno spremljali dogajanja na zgodovinskem zasedanju najvidnejših predstavnikov petindvajsetih izvenblokovskih držav, tudi drugod, po vsej domovini, in prav tako v Celju in njegovem okraju, je vladalo razumljivo zanimanje za konferenco miru.

Bolj kot kdajkoli prej so bili minule dni po več ur na dan odprti radijski sprejemniki. Nikoli niso bili preglasni, kvečjemu preveč tihi, da bi jih mogli slišati tudi oni, ki so se ustavljali po lokalih, hotelih na potovanja in opravljali svoje službene dolžnosti. Niso bili redki primeri, ko so se ljudje zbrali okoli avtomobila, in prislunili glasovom, ki so prihajali iz njegovega radijskega sprejemnika.

Oživeli so televizijski klubi, dobili so svojo vsebino in namen. V njih so ure minevale kot sekunde. Ljudje so poslušali in gledali znane in neznane obraze državnikov, ki so v imenu svojih ljudstev dvignili glas zoper vojno in tiste, ki rožljajo z orožjem.

Te dni so bile ceste nenavado prazne. Zdaj ni bilo časa za sprehode in ogleda izložb. Ljudje so ostajali doma, sedeli pri radijskih in televizijskih aparatih, gledali, poslušali in pritrjevali... Tu so našli same sebe, svojo bit in željo. Brez miru ni svobode, ni blagostanja, ni napredka.

Ni bilo človeka, ki bi vsaj nekaj ur ne posvetil poslušanju in spremljanju dogodkov in govorov državnikov na beograjski konferenci. Zdelo se je, kakor, da je vse ostalo življenje zamrlo. Oči vseh so bile uprte v Beograd.

Velik delež k vsesplošnemu zanimanju in odobravanju osnovnih stališč, ki so jih zavzemali državniki na govorniški tribuni v veliki dvorani Zveznega izvršnega sveta v Beogradu, so dali tudi delovni kolektivi. Zlasti v soboto, drugega septembra, so v mnogih delovnih kolektivih celjskega okraja pripravili zborovane.

V zadnjem tednu na DOMOVINI

Petek, 1. septembra
PRESEDNIK Izvršnega sveta LRS Boris Kraigher je sprejel univerzitetnega profesorja dr. Antona Peterlina pred njegovim odhodom v ZDA, kjer bo prevzel dolžnost direktorja laboratorija Camille Dreyfuss pri raziskovalnem inštitutu v Durhamu.

Sobota, 2. septembra
NARODNI KONGRES se je končal tretji mednarodni sestanek Svetovnega združenja epidemiologov.

Nedelja, 3. septembra
NA BLEDO se je začel velemojstrski turnir v šahu, na katerem sodeluje 20 igralcev iz Nizozemske, Zahodne Nemčije, ZDA, ČSSR, Madžarske, Argentine, Sovjetske zveze in Jugoslavije.

Ponedeljek, 4. septembra
NA SEJLI republiškega sveta za šolstvo so med drugim razpravljali o politiki štipendiranja oziroma o ukinitvi dosedanjega načina štipendiranja ter o prehoda na kreditiranje.

Torek, 5. septembra
V NOVO BRDU na Kosovem polju so odkrili ležišča 7 milijonov ton bogate svinčeno-cinkove rude.

Sreda, 6. septembra
V PRVEM POLETJU letošnjega leta so tri največje turistične žrčnice v Sloveniji prepelele nad 332.000 ljudi, kar je doslej rekorden promet. Največ in sicer 225.000 potnikov je odpadlo na pooborsko vzpenjačo.

nja, na katerih so ocenjevali beograjsko konferenco in pošiljali pozdravne brzojavke njemu udeležencem.

Tako so na primer na zborovanju delovnega kolektiva Tovarne emajlirane posode in Celju med drugim ugotovili:

● Ta konferenca je odločilnega pomena za ohranitev miru in mirnega sožitja med narodi vsega sveta.

● Konferenca je ravno v času, ko se mednarodna napetost stopnjuje in ko obstaja resna nevarnost za tretjo svetovno vojno.

● Beograjska konferenca je veliko upanje vsega človeštva, ki pričakuje od nje udržitve svetovnega miru in ublažitve napetosti med vzhodnim in zahodnim blokom.

● Ta konferenca je plod prizadevanja našega predsednika tovariša Tita, ki je na svojem dolgem potovanju po afriških in azijskih deželah storil vse, kar je bilo v njegovi moči za ohranitev miru in mirnega sožitja med narodi.

● Prepričani smo, da bo imela konferenca zgodovinski pomen za ohranitev miru in mirne koeksistence med narodi. Zato predlagamo, naj bo prvi september praznik miru.

S takšnimi in podobnimi ugotovitvami so se končala zborovanja tudi v drugih delovnih kolektivih. Te želje so prevladovale v pozdravnih brzojavkah, ki so jih pošiljali delovni ljudje celjskega okraja udeležencem beograjske konference.

M. B.

Zanimanje za beograjsko konferenco

Občinski odbor SZDL Mozirje je že v minulih dneh organiziral skupaj z Delavsko univerzo več predavanj o pomenu beograjske konference. Predavanja so bila po vseh večjih krajih občine. Podobna predavanja bodo pripravljali tudi po konferenci.

V vseh krajih, kjer imajo televizijske klube, so se ljudje zbirali v njih in z velikim zanimanjem sledili delu konference.

-er

10. SEPTEMBER-dan mornarice

Deseti september slavi naša mornarica svoj praznik v spomin na tisti dan pred devetnajstimi leti, ko so v borbo za svobodo posegle prve organizirane enote partizanskih ladij, na katerih je vihrala jugoslovanska zastava s peterokrako zvezdo.

Od takrat pa do danes je zlasti Jugoslovanska vojna mornarica zrasla v močno braniteljsko miru in napredku.

Na sliki — vojaki pri urjenju z modernim orožjem.

PRED KONFERENCAMI AKTIVOV LJUDSKE MLADINE

Več besed o mladih na vasi

Te dni se v organizacijah Ljudske mladine celjske občine pripravljajo na bližnje letne konference. Ker je tudi občinski komite Ljudske mladine o njih že mnogo razpravljajal, smo pred dnevi poprosili dosedanjega predsednika komiteja Janeza Kovačiča, da nam pove kaj več o pripravah in tudi o vsebini konferenc.

»Konference aktivov Ljudske mladine se bodo začele že v teh dneh. Računamo pa lahko, da bodo skrbno pripravljene, saj se vsi aktivisti že dalj časa pripravljajo nanje. Predkonference sestanke, ki so se jih udeležili tudi člani našega sekretariata, bodo vsak čas zaključili in takoj nato se bodo začeli obračuni dela. Menimo, da bodo konference končane do začetka oktobra. Do občinske konference, ki bo prve dni novembra, bo od takrat še torej dovolj časa,« je pripovedoval tovariš Janez Kovačič.

»In kakšna bo v glavnem vsebina konferenc?«

»Letos želimo vnesti v konference aktivov nekatere novosti. Že vse leto smo opazovali delo aktivov. Tako smo ugotovili, da mladi ljudje v delovnih kolektivih vedno manj razpravljajo o drobnih mladinskih problemih in da je na njihovih srečanjih vedno več besed o nagajevanju, uvajanju ekonomskih enot, uspehu podjetja, racionalizacijah itd. Konference, ki naj bi bile odraz dela skozi vse leto, naj bi torej prav tem vprašanjem posvetile največ pozornosti.

Hkrati pričakujemo, da bo mladina na konferencah mnogo govorila o klubih mladih upravljalcev, za katerih delovanje je v naši občini toliko pogojev. Da bo tako, so pokazali že predvolilni sestanki. Prav presenečeni smo tudi opazili, da mladina sama ugotavlja, da novim pogojem dela v kolektivih ne odgovarja več en sam aktiv Ljudske mladine. Po vseh večjih podjetjih so se odločili, da bodo tak »centralni« aktiv razbili na več aktivov — po ekonomskih enotah in prav je tako. Inicijativa je prišla od članstva in to je porok za uspeh.

»Kako pa je s kmečkimi aktivisti Ljudske mladine? O čem, menite, da bodo ti največ govorili?«

Milan Črepinšek

Pred dnevi so na seji občinskega odbora SZDL v Šmarju pri Jelšah obravnavali program dela v organizacijah SZDL. Na občino prehajajo vedno večje pristojnosti, kar terja, da se krepijo samoupravni organi, da naši državljani čimbolj neposredno sodelujejo v vodstvenih organih. To pa narekuje tudi, da mora na čelu občinskega odbora SZDL biti nekdo, ki se bo ves posvetil odgovorni nalogi. Dosedanji predsednik Franjo Zupanc je nekaj let pošteno opravljajal predsed-

»Aktivi Ljudske mladine na vasi so že dalj časa velik problem naše občine — tudi drugod ni dosti bolje. Znanost je, da se je mladina na vasi včasih skoraj preoblikovala v kulturno prosvetno društvo, tako malo je bilo v njihovem programu ideološkega in drugega dela. Sicer pa je res, da morajo vodstva aktivov Ljudske mladine na vasi bolj kot kjerkoli drugje upoštevati interes svojega članstva. Vemo, da tu s suhoparnimi predavanji ne bi prišli daleč. Življenje na vasi je še vedno pretežno in čas predragocen, da bi lahko ure in ure sedeli in poslušali predavanja za predavanjem. Toda tu je vendar toliko drugih oblik — debatni večeri, sproščeni razgovori itd.

Skoraj nova oblika — od katere si tudi največ obetamo — pa so klubi mladih kmetijskih proizvajalcev. Ta oblika izobraževanja bo neprisiljena in zato prav gotovo priljubljena med mladimi ljudmi. Hkrati jim bo odpirala in nakazala široko perspektivo naše vasi in jih morda odvrnila od brezsmiselnega odhajanja v mesto. Klubi mladih kmetijskih proizvajalcev bi lahko opravili ogromno delo. Upamo, da bo pri tem mladina našla v zadnjih popolno razumevanje. Brez tega namreč ne bi prišli daleč.

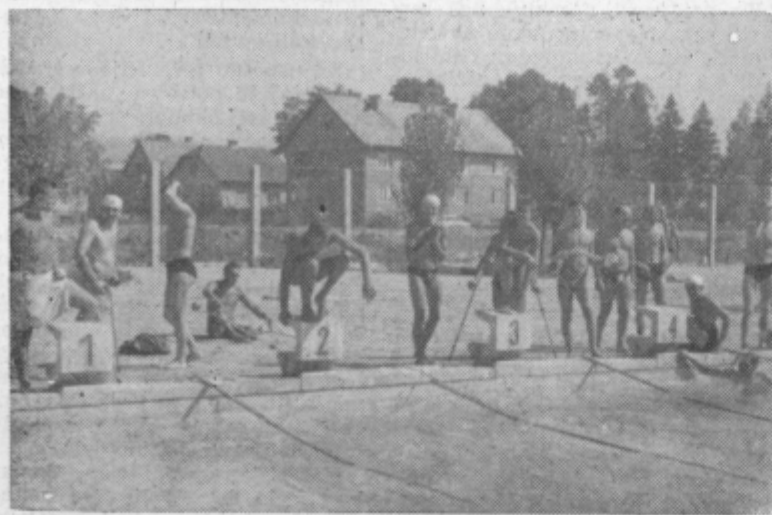
O tej novi obliki strokovnega izobraževanja mladih ljudi na vasi bomo morali še mnogo govoriti. Konference aktivov so najprimernejša prilika za to. Seveda pa s tem ne mislim reči, da bi morali klube mladih kmetijskih proizvajalcev ustanoviti kar povsod. Se vedno bodo namreč predeli, kjer klub ne bi bil najbolj primerna oblika dela z mladimi ljudmi. Marsikje bo aktiv Ljudske mladine le še moral skrbeti v glavnem za smotno porabljen prosti čas svojega članstva. In le tam, kjer bo mladina sama začutila potrebo po izobraževanju in bi pomagala tudi zadruga, naj bi se klub ustanovil. Upamo seveda, da bo takih primerov čimveč.

Konference aktivov Ljudske mladine se bodo torej kmalu pričele. Da bi bile res čimbolj plodne!

— novi predsednik občinskega odbora SZDL v šmarški občini

niško funkcijo in je organizacija SZDL na Šmarskem dosegla pomembne uspehe, vendar bi še nadalje težko opravljal predsedniško dolžnost, ker je poklic prosvetnega svetovaleca že dovolj odgovorna in težka naloga. Za novega predsednika so izvolili tovariša Milana Črepinška, ki se je pred kratkim vrnil iz Ljubljane, kjer je opravil politično šolo. Oh tej priliki je šmarški odbor SZDL bivšemu predsedniku tovarišu Zupancu izrekel iskreno zahvalo.

INVALIDI V BAZENU

Republiško prvenstvo invalidov vseh stopenj v plavanju, ki je bilo minulo nedeljo dopoldne v bazenu Ljudskega kopališča v Celju, bi lahko imenovali tudi manifestacijo izredne volje in vitalnosti.

Težko je pisati o občutkih, ki so spremljali redke gledalce takrat, ko so se v vodo pognali slepi, ko so se na start podali invalidi brez nog. Težko morda zato, ker so prav ti ljudje pokazali, kako je treba prenašati težave, da dobra volja, prešernost in življenjska sila ne smejo splahneti niti tedaj, če človeku ni dano, da bi videl svojo okolico, ali da bi lahko hodil brez tujih pripomočkov. Čeprav niso videli, so se pogumno pognali v vodo.

Odločno so zaplavalji proti cilju. Svojo pot so zaznavali z zadevanjem ob leseno progo.

Kdo bi ne zaploskal invalidu brez obeh nog, ki se je prav tako prijavil na start in preplaval 50-metro progo v dveh minutah. Kdo bi ne zaploskal vsem ostalim, ki so pripomogli, da je tudi to tekmovalstvo opozorilo na mesto in vlogo, ki jo imajo invalidi v naši družbi.

Tekmovalni program je obsegal plavanje na 50 metrov prosto, dve štafeti in waterpolo. V prvi skupini (slepi) je zmagal Anton Tomc v času 53,3 sekunde pred Dominikom Straskom (62,4) ter Gustlom Stigargjem (67,5), vsi iz Ljubljane. V drugi skupini (amputiranci obeh nog ali rok) je najboljši čas dosegel Stevo Miljančič iz Maribora — 1:09,2, drugi je bil Alojz Sardinšek (Maribor) 1:22,0, tretji pa Jože Blatnik iz Ljubljane v času 2:09,6. V tretji skupini (amputiranci ene roke nad komolcem ali noge nad kolonom) je zmagal Matija Vill iz Celja v času 35,7. Tudi drugo mesto je zasedel Celjan in to Gerhard Kle-

men v času 42,8, tretji pa je bil tekmovalac iz Trčiča, Franc Prelog v času 43,2. Med invalidi-tekmovalci četrte skupine je bil vrstni red takle: 1. Ivo Bevc (Kranj) 40,3, 2. Henrik Jerob (Trčič) 43,1, 3. Jože Pukl (Maribor) 48,5. V peti skupini (vse ostale poškodbe nad 60 %) je zmagal Milan Keber (Ljubljana) 31,9 pred Mirkom Fajdigo iz Maribora 40,0 ter Janežom Furlanom iz Trčiča v času 43,6. V zadnji skupini (vse ostale poškodbe pod 60 %) je zmagal Stane Trbovc 30,4, drugi je bil Edi Goršič (oba Celje) 32,6, tretji pa Marjan Gšperlin (Kranj) 44,3. V obeh štafetah in to 7 krat 50 in 4 krat 50 metrov prosto so zmagali Celjani pred ekipama iz Kranja in Maribora.

V prvi waterpolo tekmi sta se Kranj in Maribor razšla z neodločenim izidom 2:2, v drugi pa so Celjani premagali kombinirano moštvo kranjskih in mariborskih igralcev z rezultatom 5:2.

Ne besede - dejanja

Ugodnejši pokazatelji

Na zadnjem zasedanju Okrajnega ljudskega odbora je med drugim govoril tudi predsednik Okrajnega odbora Socialistične zveze za okraj Celje, Franc Lubej. Dotaknil se je treh perečih vprašanj, vendar se od vseh treh kot najaktualnejša zdi misel o sistemu dela in uresničevanju pozitivnih zamisli posameznih forumov, brez ozira ali gre za forumne okrajnega ali občinskega značaja.

Tovariš Lubej je dejal, da se zdi neložljivo in nespametno ponovno razpravljanje o nekem problemu, ki je načeloma v razpravah že rešen.

Kot primer je navedel problem urbanizma. Obravnavati smo ga

Ta misel je resnična in zadene v živo. Gre namreč za zelo resno vprašanje odnosa med reševanjem in zastavljanjem nalog.

Gotovo je, da tega odnosa ne smemo prezreti. Kajti brez dvoma nikdar ne moremo govoriti v plodni razpravi, če je na koncu navkljub svojim plodnim zaključkom ostala samo razprava. Nasploh pa je karakteristika take razprave, da je končno le sebi v namen. To pa je nesmiselno in na kraju še jalovo. Takih razprav nam pač ni treba.

Opozorilo tovariša Lubeja pa hkrati prihaja ob pravem času, vsaj kar zadene obravnavanja gospodarskih problemov. Na drugih področjih velja, menim, prav isto. To opozorilo prihaja prav v času, ko prehajamo v drugo polovico leta in ko pravilniki o delitvi osebnih dohodkov, ko problemi decentralizacije že terjajo povsod rešitev. Opozorilo prihaja v času, ko postaja resen opomin onim, ki so se skoraj do kraja zanašali na zadnje dni.

Tovariš Lubej sicer ni navezal svoje izvajanje na ta problem.

Lahko pa bi ga, kajti prav tu smo opazili v obdobju od januarja naprej največ jalovih razprav, jalovih zaradi tega, ker sklepi razprav niso bili uresničeni ali pa ker so nekateri iskali univerzalne rešitve.

Na drugi strani pa strokovnjaki, ki so obiskali Celje, pravijo, da bodo v podjetjih, ki so jih obiskali, domači ljudje morali še trdo delati, da bodo vskladili vse knjigovodske, komercialne in druge elemente, ki so potrebni, da bi delitev dohodka imela svoj pozitiven učinek. Sicer bi ob navidezni ureditvi vprašanja stanje samo še poslabšali.

Torej, da se povrnemo k misli tovariša predsednika. Že v začetku leta je bilo povsem jasno, da bo do konca leta potrebno v vseh gospodarskih organizacijah izdelati namesto tarifnih pravilnikov pravilnike o delitvi osebnih dohodkov. Načeloma je bilo tudi ugotovljeno in celo sklenjeno, nekajkrat pa celo kritizirano zavlačevanje, da je potrebno temu primerno urediti vse elemente gospodarjenja. Tako smo že v

začetku leta imeli res »plodne« razprave, sklepe, kasneje pa tudi že kritiko na račun zavlačevanja. Rezultat pa je natanko isti kot pri urbanizmu. Znova moramo govoriti o teh stvareh. Ta pojav vsekakor ni najboljša ocena našega dela.

V isti sapi, ko ugotavljamo to nesorazmerje med prizadevanji posameznih forumov — ne glede ali gre za politične ali oblastvene — in zadrževanje izvrševanja sklepov, pa prihajamo skoraj nehotno do vprašanja odgovornosti, ki ga po svoje enačijo z neodgovornostjo. Vendar je gotovo, da bodo zlasti naslednji meseci značilni po tem, da se bo razčistilo vprav vprašanje odgovornosti in na kraju tudi sposobnosti.

Ce si bomo ob koncu leta na jasnem glede teh treh vprašanj — izvrševanje nalog, odgovornost in sposobnost — bomo vsekakor opravili velik del poti, in sicer zato, ker nam preprosto naslednje naloge ne bo več tako težko spraviti v resničnost in ker bo zamisel tovariša Lubeja — več dejanj z manj besedami — bolj uresničljiva. M. Iršič

Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora Celje so odborniki obravnavali kot najvažnejši del dnevnega reda probleme gospodarjenja v prvi polovici leta.

Ceprav so se v začetku leta kazali znaki mnogih slabosti v vseh gospodarskih panogah, sedaj nasploh lahko govorimo o uravnovešenju in zadovoljivem stanju. Vsaj če te probleme opazujemo skozi povprečja, kajti v posameznih podjetjih se še vedno kažejo značilne slabosti prehodne krize ob uveljavljanju novih gospodarskih predpisov.

Dokaj pozitivno sliko nam kaže primerjava nekaterih elementov delitve dohodka, če jo primerjamo z lanskoletnimi rezultati v istem obdobju. Tako je skupni dohodek gospodarskih organizacij v prvem polletju porastel za 12,5 odstotka, dohodek v povprečju za 16,1 odstotka, čisti dohodek pa kar za 58,5 odstotka.

Brez dvoma je najbolj zanimiva številka, in sicer zelo velik porast čistega dohodka. Razumljivo je, da je tak porast v veliki meri posledica novih gospodarskih predpisov, ki zmanjšujejo prispevke iz dohodka, a znajo zato biti varljivi. Namreč mnoga podjetja — zlasti ona, ki so se znašla v zelo ugodnem položaju — lahko precej ali pa podcenjujejo pomen porasta čistega dohodka. Predvsem negativno lahko vpliva podcenjevanje porasta čistega dohodka in nepravilno trošenje teh sredstev. Povprek prekomernega trošenja lastnih sredstev, ki ga je v zadnjem obdobju bilo možno tu in tam opaziti, postane zaskrbljujoče, če se ne naslanja na proizvodne rezultate gospodarske organizacije, temveč le na ugodnejšo delitev sredstev med skupnostjo in kolektivom.

Prav tako postane problematično tudi investicijsko trošenje nezagotovljenih sredstev. Res obstajajo v Celju velike investicijske potrebe, vendar je in ostane osnovno načelo, da je treba

investicijsko izgradnjo dosledno prilagoditi lastnim možnostim.

Analiza gospodarjenja namreč pokaže, da so se investicijska vlaganja v gospodarstvu povečala za okoli 30 odstotkov, medtem ko so negospodarske investicije nekoliko zastale. Podatki tudi kažejo, da se bodo investicijska vlaganja v osnovna sredstva v naslednjem obdobju precej zmanjšala v korist vlaganj lastnih sredstev za obratna sredstva.

Sodijo, da bo stanovanjska izgradnja do konca leta realizirana v finančnem smislu. To sicer pomeni spričo porasta cen gradbenih storitev vedno zaostajanje za planom, vendar so na tem področju še velike neizkorišče možnosti — predvsem s temeljitejšim in ustrežnejšim sistemom stanovanjskega varčevanja.

-mi

Opustitev oddelka za prešite odeje

Po temeljitih razpravah v podjetju in nato še s predstavniki občine se je kolektiv konfekcijske tovarne »Toper« odločil, da bo v naslednjih mesecih opustil izdelovanje prešitih odej in uknil izlobo. O tem vprašanju je posebej razpravljali tudi občinski svet za industrijo.

Ceprav gre za ukinitve proizvodnih kapacitet je poteza kolektiva »Toper« upravičena. V zadnjem obdobju je ta obrat bil v nenehni težavi zaradi nabave materiala. Vate, ki je potrebna za izdelavo navadnih in boljših prešitih odej skratka na našem tržišču ni možno dobiti v zadostnih količinah, predvsem pa nastajajo še težave zaradi neradne dobave vate.

Kolektiv Topra in organi delavskega samoupravljanja so večkrat podrobno proučili vse možnosti in predvsem perspektivo tega obrata. Vselej so prišli do zaključka, da je potrebna v njihovem podjetju popolnejša specializacija, ki bo omogočala rentabilnejšo proizvodnjo. Tako so se odločili, da bodo obrat prešitih odej opustili, v obratu namene stroje pa bodo prodali.

Ko so o tem problemu razpravljali, so bili predvsem pozorni na to, da ne bi ustvarjali novih problemov z opustitvami. Sklenili so, da bodo vse doslej zaposlene delavce v tem obratu prekalificirali za opravljanje drugih proizvodnih nalog.

Pri obravnavanju tega perečega problema se je pokazal kolektiv Topra sposoben in preračunljiv. Samoupravni organi pa so hkrati tudi dokazali, da ne gledajo na podjetje samo v trenutni situaciji, temveč da ocenjujejo njihovo perspektivo tudi za daljšo obdobje. Posebno pohvalo zasluži tudi njihova prizadevnost, da bi našli in odprli nova delovna mesta v drugih obratih za delavke, ki doslej še delajo v obratu prešitih odej.

-mi

Živahno delo komisij

Že v prvem obdobju delovanja komisij pri Občinskem sindikalnem svetu se je pokazalo, da takšna oblika delovanja spričo vseobsežnega dela občinskih sindikalnih organizacij v Celju najboljše ustreza. Medtem ko so do pred kratkim zadovoljivo delovale le

komisija za gospodarstvo in komisija za družbeno upravljanje, se v zadnjem obdobju uveljavljajo tudi ostale komisije. To predvsem velja za organizacijsko komisijo, komisijo za kulturo in prosveto ter komisijo za trgovec in gostince.

Mali „Amy“ v veliki hali

Zadnji posebni sejem tehnike na Beograjskem velesejmskem prostoru je bil prava paša za oči navadnih obiskovalcev. Čeprav je sejem imel predvsem komercialni namen, si ga je ogledalo veliko ljudi tudi brez teh pretenzij. Kot vselej je tudi to pot bila v središču pozornosti »cest-

na motorizacija«. Med avtomobili pa razstavljene naslednje »Spačka« — »Amy«. Avtomobil ima lepo, a vendar kot vsi Citroeni nenavadno obliko. Zanj je bilo mnogo navdušenja, le napovedana cena »milijon štiri sto tisoč« je delovala kot hladnejši tuš.

Boljše gospodarjenje

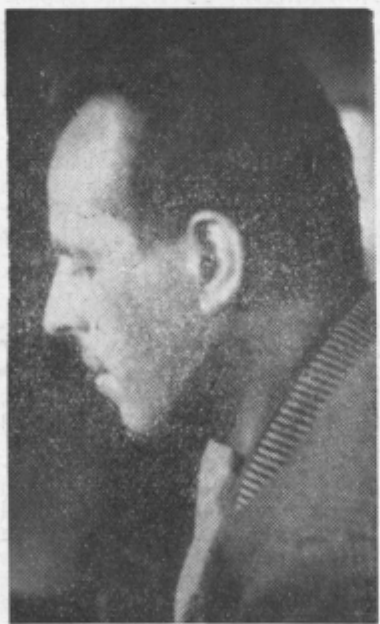
Pred dnevi smo obiskali predsednika Občinskega sindikalnega sveta v Celju in predsednika gospodarske komisije Franja Panzo. Prosili smo ga za nekaj pojasnil pred polletnimi konferencami sindikalnih podružnic, ki bodo v teh dneh v celjski občini. Na naša vprašanja o značilnostih letošnjih polletnih konferenc je tovariš Panza takole odgovoril:

Polletni občni zbori sindikalnih podružnic so samo navidez presenetljiv pojav. Dejansko gre za nadaljevanje široke akcije, ki so jo politični organi skupno z Občinskim ljudskim odborom sprožili že spomladi, da bi se v go-

letnih občnih zbora obravnavati kompletno problematiko podjetja — bistveni problemi pa ne smejo izostati. To pa je gospodarjenje v prvem polletnem obdobju. Razumljivo je tudi, da je s tem tesno povezan tudi problem decentralizacije podjetja, ki je analogna naloga, le morda z nekoliko večjim političnim prizvokom. Gre pa za isti cilj.

Polletni občni zbori so res do neke mere posebnost. Vendar kažejo še na eno bistveno spremembo v delu sindikalnih organizacij v zadnjem obdobju. Če so zadnje občne zборе nekatere sindikalne organizacije še uporabljale za sindikalne zabave, je jasno, da bodo polletni občni zbori imeli samo delovni značaj. Po osmih mesecih delovanja novih gospodarskih predpisov, je postalo jasno že veliki večini članov sindikalnih podružnic, da je sindikalna organizacija v podjetju v zadnjih letih dobila drugo mesto kot ga je imela še pred leti.

Občinski sindikalni svet je te polletne občne zборе pripravil tako, da bo za vsako gospodarsko organizacijo odgovarjal po

Franjo Panza

spodarskih organizacijah v Celju osnovne zamisli in podrobne posledice čimprej vskladile z našimi hotenji.

Dokaj znano je, da v mnogih organizacijah novi pogoji delovanja niso uveljavljeni ali pa da jih uveljavljajo prepočasno. Drugje se zopet kažejo nekatere slabosti, ki izvirajo iz pogojev poslovanja spričo novih gospodarskih predpisov. A tudi decentralizacija upravljanja v gospodarskih organizacijah povsod ni vsaj na tekočem, če že naj ne rečem opravljena.

Verjetno vam je znano, da so pred nedavnimi bili po vseh kolektivih zbori proizvajalcev, ki jih je posredno sklical zbor proizvajalcev. Ti zbori kolektivov, čeprav ponekod pomanjkljivi, so masivno opozorili na bistvene slabosti in mirno lahko rečem, da so je odpravljene. V teh dneh pa bodo občinski predstavniki organi obravnavali polletno situacijo gospodarskih organizacij. O tej ne bom govoril, ker vem, da boste o njej poročali. Menim pa, da je pravilen sklep gospodarske komisije in tajništva Občinskega sindikalnega sveta, da o nekaterih perečih problemih razpravljajo vsi člani kolektiva. Skratka, da vsi dobe sliko o stanju kolektiva in da presodijo, kaj bo v naslednjem obdobju potrebno še ukreniti. Ne mislim, da bodo morali kolektivi na pol-

O MOPEDIH

Pred dnevi je svet za delo pri Občinskem ljudskem odboru v Celju razpravljalo o mopedih. Čeprav zadeva izgleda malo čudno, je vseeno vredna zelo resne razprave. Nekatera podjetja bodo namreč omogočila članom kolektiva, da si s posebnimi olajšavami nabavijo mopede. Ta pobuda je vsekakor koristna. Gotovo pa se ne sme spremeniti v slabost. Kajti nekateri interni predpisi o obračunavanju bi lahko prisilili delavce, da bi se vozili na delo z mopedi tudi v slabem vremenu in v zimskem času.

To pa bi bila velika napaka. Zdravniki so namreč ugotovili, da je število reumatičnih obolenj in drugih boleznih, ki lahko izvirajo od vožnje v slabem vremenu, ob porastu števila motornih vozil poraslo. Zaradi tega je toliko bolj potrebna previdnost pri sprejemanju posameznih predpisov, ki bi prisilili delavce, da uporabljajo mopede ob hladnem in slabem vremenu.

Vsekakor je prav, da delavci z olajšavami pridejo do motornega vozila, hkrati pa je potrebno poskrbeti, da zaradi tega ne bi trpelo njihovo zdravje. Če upoštevamo to, dokaj jasno, da je bila razprava o mopedih na svetu za delo zelo potrebna. A ne samo svet za delo, v vsej komuni se morajo o tem problemu podrobno pomeniti.

Tega pa res ne verjamem

»Cuj,« me je pobral znaneec, »tega pa res ne boš verjel.« »Kaj bi bilo takega?«, sem vprašal. Pa je povedal. No zares, na koncu nisem vedel ali se mu je zmešalo, tako je bil govoril. Kot da bi živel v drugem svetu. Takole je začel in končal:

»Bil je ugleden državljani. Celo naše podjetje so mu zapupali. Ker smo tedaj slabo stali in ker se še prebijamo skozi težave, smo pač bili prepričani, da smo dobili »najboljšega« moža. Toda njegove poteze so se nam zazdele nekam čudne. No, kaj bi o tem, saj veš proizvajalec težko sodi o vodilnih poslih.«

»Naenkrat je počilo kot iz vedrega. Gre! Vsi mu pomagajo, da se vzpne za en klin višje po lestvi. V Ljubljano

gre. Tako smo v zelo težavni situaciji ostali sami. No, v tem času pa je tudi po neki čudni logiki prišel naš možakar nazaj.«

»Ja, dragi prijatelj,« mu je rekel kolektiv: »Če si ti bil tako dober, da si hotel zapustiti podjetje zaradi boljšega položaja, boš to verjetno storil tudi ob prvi naslednji seveda boljši priložnosti. No, saj razumeš, takega vodjo pač ne potrebujemo.«

»Tako se je začelo,« je dejal znanec, »potem pa smo dobili račun.« »Nekdo je bil brez dela, denar je rabil in meni nič tebi nič lastnemu kolektivu je poslal račun za garaziranje službenega osebnega avtomobila, ker se je pač z njim vozil domov. Ali si lahko misliš, kaj je kolektiv naredil. Da so bili začu-

deni mi lahko verjameš. Še nekaj drugega so naredili. Poslali so mu istoveten račun za uporabo službenega avtomobila za privatno vožnjo, ki jih z njim ne bi smeli opravljati. No, vidiš, pa smo si tako lepo »kvit!«

— — —

Ta kratka zgodbička je res neverjetna, ne morda zaradi tega ali onega vzroka, temveč preprosto neverjetna, ker se zdi nemogoče, da bi se človek s tako preprosto egoistično moralno lahko obdržal v razvitem sistemu delavskega samoupravljanja na čelu podjetja. Jaz tej zgodbi ne verjamem, če pa je kje kaj podobnega, gre samo za slučajnost, ki je menda ja ne bo! Mile Iršič

V MOZIRJU SODNO POSLOPJE

V Mozirju gradijo novo sodno poslopje za bodoče okrajno sodišče. Poslopje bodo spravili letos pod streho, prihodnje leto pa ga bodo izročili svojemu namenu. Gradnjo investira Državni sekretariat za pravosodno upravo LRS in Okrajni ljudski odbor Celje. Z ustanovitvijo okrajnega sodišča v Mozirju bo dobila komuna samostojno sodno institucijo, državljani pa bo skrajšana pot, saj morajo hoditi sedaj po sodnih opravkih na okrajno sodišče v Soštanju.

PREBIVALCI POMAGAJO

V mozirski občini so v zadnjem obdobju vložili za elektrifikacijo naselja preko 350 milijonov dinarjev. Razveseljiva je tudi ugotovitev, da so večji del sredstev vložili prebivalci sami. A tudi pri drugih komunalnih delih so prebivalci pomagali s sredstvi ali pa s prostovoljnimi delom.

Enotnost, optimizem in zaskrbljenost za okroglo mizo

V veliki skupščinski dvorani, kjer je bilo zbranih 24, zadnje dni pa s Kongožani 25 državnih delegacij, je ves čas trajanja konference vladal duh enotnosti

skrb nad položajem, ki se je v svetu te dni še posebej zaostri. Z vestmi o ponovnih atomskih poskusih. Enotnost državnih neblok-

»senzacionalističnega« evropskega lista, ko je dejal: — Gorje mi. Kaj naj pišem, ko pa ni senzacionalnih »špek-taklov«? —

položaja, pa so vendar zatrdno verjeli, da bo v svetu zmagal zdrav razum, ki bo rešil svet pred sicer neminovno katastrofo.

Toda kljub prijateljstvu, ki veže državne in ljudstva izven-blokovskih dežel, v konferenčni dvorani niti za trenutek ni popustilo vzdušje resnosti in zaskrbljenosti nad položajem, v katerem se vrti svet in človeštvo. Obrabi državniki so bili pogosto nagubani, pa tudi pretresljivo resni, kadar je bilo govor o vprašanju oboroževanja, središč vojne nevarnosti. Da državni niso pričakovali »čudežev«, da so se zavedali teže položaja in odgovornosti pred človeštvom, so potrjevali v svojih govorih prav vsi. Zlasti pa so pomembne besede tovariša Tita, ki je dejal:

— Mi tu ne moremo iznajti magične formule za mir... —

Res je. Neblokovske dežele nimajo materialnih sil za zagotavljanje miru in srečnejšega razvoja poti človečanstva, imajo pa neizmerno moralno moč, ki so jim jo priznale tudi obe najbolj ekstremne antagonistične sile v predsedniških poslasticah konferenci.

V sredo je v ranih urah, okoli pol treh ponoči bila po temeljiti razpravi osvojena Deklaracija konference in izjava v vojni nevarnosti in mirovni poziv. To je opozorilo blokovskim silam, je dokument miru, in dokument, ki je nastal kot odjek tankočutne vesti človečanstva.

MILITARIST

Med časnikarji, poročevalci in reporterji je bilo vedno živo. Izmenjava mišljenj je bila ustaljena zadeva. Najbolj živahni so bili razgovori med novinarji neblok-kovskih in blokovsko vezanih dežel. Slednji so bili najbolj raznoličnih stališč. Od takih, ki jih je skrbelo, če bo glas beograjske konference dovolj močan, do onih, ki so bili v zadregi, kako naj opravijo dolžnost kljub spre-menjenemu osebnemu mišljenju, pa do očitnih »ignorantov«, ki navkljub očem in ušesom niso nič videli in nič slišali.

Bil pa je tudi možak, ki je silno rad govoril. Govoril pa tako glasno in vsiljivo, da je bilo očitno njegovo prizadevanje prepričevanja sobesednikov. Vodilo njegovih pogovorov:

— Kaj hočete ti nevtralisti? Koliko divizij imajo Tito, Naser,

Sukarno in drugi? Kaj sploh predstavljajo? —

Ste uganili kakšne sorte človek je to bil?

Bil je Nemec. Ne vem imena njegovega lista, niti imena »njegove militaristične visokosti«.

Toda imel sem vtis, da je dopisnik »Signal«...

DISKRIMINACIJA V IZLOZBLI...

Pred izložbo trgovine igrač na Knez Mihajlovi se je zbrala gruča novinarjev, ki so vneto slikali. Ostro oko je odkrilo primer nedolžne rasne diskriminacije v mestu, kjer je vel zrak koeksistence. Zakaj?

V izložbi sta bili dve punčki iz celuloide. Obe enako veliki, očitno izdelek ene tovarne igrač. Toda ena je stala 3.500, druga pa 2.900 dinarjev. Cenejša je bila... črnka.

po poglavitnih vprašanjih, ki jih je konferenca obravnavala, duh vere in optimizma v zmago zdravega razuma in človečnosti ter

skih držav morda zelo otipljivo in jasno potrjuje izjava sicer nepomembna izjava še bolj nepomembnega časnikarja nekega

Da je tu vladal optimizem je dokaz najbolj navdušenega ploskanja po besedah tistih govornikov, ki so prikazovali vso težo

v njem in okoli njega...

Okoli tisoč zastopnikov tiska z vsega sveta se je od ranega jutra do pozne noči gnetlo v velikanskem predvorju Doma sindikatov, kjer je bilo urejeno tiskovno središče: PRESS — CENTER. Tu je bilo hkrati bojišče stoterih mnenj, mišljenj, koncepcij, prognoz in komentarjev. Press center pa je bil tudi prizorišče malih spopadov. Na primer:

● Zastopnik moskovske »Pravde« je bil v središču pozornosti. Premnogi so hoteli zvedeti njegovo stališče do tega ali onega vprašanja. Tako se je ob priliki priril do njega debelušasti Nemec z celo vrsto vprašanj. Rus ga je malce poslušal, potem pa vprašal:

— Za kateri list pišete? —
— Za »Kronen Zeitung«? —
— Smejim se na ta vaš list, —

Ekselenca, prosim!

Poleg častnih straž garde, usluž-bencev za red protokol, so bili na skupščinskih stopnicah neizbežni tudi fotoreporterji.

Vsak dan so potrpežljivo čakali na prihod delegacij in se nepotrpežljivo prerivali za boljši prostor.

Ker pa imajo državni večje skrbi kot streči in pozirati reporterjem pred njihovimi aparati in kamerami, se pogosto zgodi, da morajo fotoreporterji uporabiti takolimenovane »štose«. Takole.

Državnik gre prehitro ali pa gleda vstran. In vojskači sedme velesile si pomagajo z vzkliki:

— Vaša ekselenca! Vaša visokost!

Običajno vžge. Državnik se nasmehne in postoji.

Pa se je zgodilo (greh povem, grešnika pa ne), da je slovenski zastopnik hotel imeti posebno lep posnetek predsednika Mališa. Zato je zavpil:

— Ekselenca, prosim! (seveda v slovenščini) —

Mobido Keita je obstal in se prijazno nasmehnil. Kamere so zabrnele.

Ko je bil državnik že v stavbi, so hrvaški in srbski kolegi, planili po Slovencu:

— Vidi ti njega! Kako si znao, da premier Keita razumi krajnski? —

mu je zabrusil Rus in pogovor je bil končan.

● Pred vrati »Press — centra« so se prodajale novice. Prava »trampac«. Novica za novico. Nek belgijski novinar, ki je prišel predvsem zato, da spremlja vprašanje Konga na konferenci, je bil kot kaže zelo obveščen. Še preden je bilo uradno objavljeno, da prideta Cyril Adula in Antonio Gizenga, je raznašal novico kot zanesljivo... Sicer se ni zmotil. Toda v ponedeljek zjutraj mu je poročevalec »Rose il You-sef« iz Kaira vrnil dolg rekoč:

— Vas morda zanima, da sem pravkar prišel s prejema Adula in Gizenge pri predsedniku Nas-serju? —

Belgijec se je domala izpulil

lase od jeze, ker mu je ušla tako težka riba.

● Veliko smisla za realizem je imel nek angleški novinar, ki je pri mizi, kjer so vsako uro razvrstili najvažnejše svetovne dogodke v štirih službenih jezikih, olajšano izjavil:

— Če ni nobenih novic, potem je to novica! —

V tem času, ko so vse novice vznemirljive, je taka filozofija zelo optimistična.

● Hudo smolo je imel libanonski novinar, ki je šele po treh dneh bivanja v Beogradu dobil svojo prtljago, z njo vred pa tudi vse pripomočke. Razburjanja je bilo več kot preveč. Celo sumničenja o »zmikavti« so vzve-tela... Končno pa se je izkazalo, da je novinarjeva prtljaga od-potovala po pomoti v rezidenco libanonskega premierja...

● Storjeni so bili tudi številni rekordi. Tako je indijski novinar poslal v domovino »telegram«, ki je vseboval 8.400 besed. Rekord v zapravljanju je dosegel Ham-burški novinar, ki je naročil zve-zo s svojim listom, pa so ga dve uri iskali, preden se je naročene-ga pogovora poslužil... Najbolj trdo kožo pa je pokazal reporter časopisa »Die Welt«, ki je še tretji dan po začetku konference pisal o tem, češ, kje so navtra-listi kot Avstrija, Svica, Švedska itd., čeprav je med tem že naj-manj deset šefov vlad jasno ob-razložilo principe neangažiranih držav. c. k.

Beograd je bil te dni kozmo-politski center... Na njegovih ulicah se je zbral ves svet. Na vsakem koraku je bilo slišati zvoneče govornice Afrike, Azije, Latinske Amerike, jezike Evro-pe in drugih kontinentov sveta. Med množico so se v vsej pestro-sti odražale živopisne črnske nošnje, beli kaftani Arabcev, ži-vobarna ogrinjala na gibkih te-lesih rjavopolnih Indij.

Kot ljudje na ulicah, tako je bil pester, svečan in zanimiv ves Beograd. Ne samo v središču, okoli Terazij, Knez Mihajlove in vzdolž Titove ulice ter Bulevarja revolucije, tudi v drugih prede-ljih mesta so v zadnjih letih mo-derne in svetle stavbe spodrinile nekdanji pritlični Beograd. Velike in svetle izložbe polne blaga, najsodobnejše opremljeni gostin-ski lokali, javne zgradbe, na ve-čer pa na tisoče migljajočih barvnih reklam — vse to daje Beogradu resničen pečat veleme-sta, mesta ki vedno pogostejše stopa v ospredje in je vedno po-gostejše zapisano na strani zgodo-vine.

— Beograd poznam že izpred vojne, pripoveduje švicarski sli-ka. Toda kljub pripovedova-njem si nisem mogel niti zdaleč predstavljati njegovega dejan-skega napredka. Najbolj všeč mi je to, da so vse stotere nove pa-lace tako skladno vgrajene v nekdanjo podobo, da kljub veli-kanskemu skoku v urbanistični ureditvi ni videti kakšne ostre meje, ki bi motila...

— Medtem ko so se številni tuji navduševali nad izgledom mesta, tako so mnogi spet razsi-pavali hvalo o njegovih ljudeh. Fotoreporter »Leif« Burke Ja-

Kratke novice

AMERISKA KNJIZNICA V »BEOGRAJSKEM DUHU«

Ves Beograd je bil v geslih, ki so izpovedovala željo po miru, sodelovanju, razorožitvi itd.

Le ameriška knjižnica, ki ima tudi izložbena okna za propagan-do, si je privoščila izjemo.

V njenih oknih so bile slike nekih ameriških manevrov ter posnetki atomske podmornice v borbenem dejstvu...

GOVORICA ŠTEVILK:

— Za potrebe novinarjev je bilo v PRESS CENTRU na razpolo-gu 30 internacionalnih telefon-skih linij in 36 teleprinter-skih zvez s svetom.

— Med najštevilnejšimi novi-narji na konferenci so bili Ame-ričani, ki so poslali na konferen-co 122 vojskakov »sedme sile«. Za njimi so bili najštevilnejši Nemci, Francozi, Britanci, Italija-ni. Kaj ni to čudno? Pa pravijo, da blokovske sile ignorirajo kon-ferenco?!

Po svečanem Beogradu

mes Cobb je kljub svoji teži in letom brez pridržka izjavil:

— Prepotoval sem ves svet. To-da rečem vam, da nikjer nisem na tako majhnem prostoru videl v tolikšni množini toliko lepih žena in deklet. Človeka začne boleti vrat od oziranja za njimi.

Pravi čudež je bil, da vse te dni ni bilo prometne nesreče. Beograd kot najbolj spektaku-larno mesto teh dni je bilo polno »firbecev«, ki so od ranega jutra de poznega večera stali ob glav-

nih ulicah in prestregli sleherno vozilo z diplomati in državniki. V nasprotju z Ljubljano, vozijo po Beogradu avtomobili z veliko hitrostjo — in vendar ni bilo nesreč.

V Beogradu so se pomešali je-ziki. Od kod znajo Beograjčani toliko jezikov, mi ni jasno. V trgovinah, v gostinskih lokalih, v trafikah, časopisnih kioskih, povsod razumejo, povsod govori-jo angleško, francosko, nemško in kdo ve kakšne jezike še.

Srbska jedila so šla kot po loju v slast. Povsod kjer so se okoli miz zbrali tujci, tam je gotovo dišalo po čevapčičih, ražnjičih, musaki, džuveđu, bureku in po-dobnem.

Beograda kot orientalskega mesta ni več. Caršija je ob zadnje sledove preteklosti. A on-stran Save, na peščinah sotočja Save in Donave raste še veličast-nejši, popolnoma nov in svetel Beograd...

-ček

POGOVOR V ŠENTJURSKI ZADRUGI „BODOČNOST“

Sadje je dobro obrodilo

Pri kmetijski zadrugi »Bodočnost« v Sentjurju imajo trenutno sicer mnogo večje skrbi, kot so razgovori o letošnji letini. Pa so kljub pomembnim razpravam o bodočnosti zadruge našli še toliko časa, da so nam v kratkem odgovorili na zastavljeno vprašanje.

»Naj torej začnem pri jagodičevju. Letina črnega ribeza je bila povprečna. Ponagajali sta nam namreč pozeba in toča. Kljub temu pa je bila kvaliteta precej boljša kot lani,« je pojasnil tovariš direktor. »Vsega jagodičevja smo prodali okrog štiri sto ton — ta številka velja za vse količine ob zbirnem nakladarnju, ki je bilo letos v Sentjurju. Od tega je bilo sto osemdeset ton naših lastnih pridelkov. Kar zadovoljiva številka.

Tudi glede žita smo letos napredovali. Včasih smo uvažali devetdeset in še več odstotkov žit, letošnji pridelki pa nam upravičujejo upanje, da bomo ob sedanjem porastu proizvodnje že v dveh letih zadovoljili vse potrebe. Seveda bomo morali do takrat rešiti tudi še problem skladišč. Že letos smo bili v zadregi in tako smo bili prisiljeni nekaj žit pustiti pri proizvajalcih.

Sadje je letos dobro obrodilo. Prodaja pa zaradi neurejenega trga ne gre tako kot bi morala. Doslej smo prodali okrog sto ton ranega sadja, vnaprej sklenjene predpogodbe pa prav gotovo ne bodo mogle zajeti vse ponudbe. Tudi stalne zaloge so precej visoke.

O problemu plasiranja živine

smo že mnogo govorili, pa tudi pisali precej. Pri nas ni nič boljše kod drugod, pridružil se je le še problem plasiranja mlečnih proizvodov. Ta nas sili v korigiranje cen, in če bomo to storili, moramo računati na izgubo.

O ekonomskih enotah ste povprašali? No, zdaj se s tem resno ukvarjamo. Tako z združenimi močmi pripravljamo predloge. Na skupnem sestanku jih bomo izmenjali, dopolnili in korigirali, tako da bomo do druge polovice septembra lahko kaj trdnjega povedali. Prav gotovo pa ekonomskih enot ne bomo mogli ustanovljati »teritorialno« kot to delajo drugod, temveč po proizvodnih vejah,« je o tem tovariš direktor končal. Potem je beseda stekla o bodočnosti zadruge »Bodočnost«, ali bolje — o bodočem agrokombinatu.

O agrokombinatu, ki bi naj zagledal »luč sveta« v novem letu, smo že pisali. Združitev kmetijske zadruge s kmetijskima gospodarstvom Planino in Slomom, pa »Bohorjem«, je narekovalo več razlogov. Prav težko bi vse našli. Eden od prvih je — težnja po skupnem nastopu na trgu, predvsem pa specializacija proizvodnje, ki je nujno potrebna. Doslej so na vseh posevstvih gojili vse, zdaj bodo psevke smotrneje razporedili, odslej bodo imeli šest obračunskih enot in šest proizvodnih upravnih organov itd. Eden izmed razlogov, ki narekujejo združitev, je bil tudi ta, da niti eno izmed sedanjih podjetij ni sposobno izvršiti kakšnih večjih investicij. Po planu naj bi vsako leto pridobili po sto hektarov novih nasadov — morda bi se sicer številki približali, nasadi pa bi kljub temu ostali razdrobljeni. Cilj s tem torej ne bi bil dosežen. K temu se pridružuje še nujnost predelave, znižanje upravnih stroškov in podobno.

»Kapital je doslej razdrobljen, uspehi pa naj služijo celotnemu kraju, ne le eni gospodarski organizaciji,« je govoril tovariš direktor o nadaljnjih razlogih združitve. »Menim, da bomo čez čas lahko nastopali na trgu direktno, brez posrednikov, sredstva, ki bi jih tako pridobili, pa bi potem uporabili za razširjeno proizvodnjo. Seveda bi se to odražalo tudi v cenah. Med občno in zadrugo obstaja popolno soglasje — tudi to je porok za uspeh. Harmonija je tolikšna, da si lahko želimo le še tega, da bi bilo tako tudi po drugih občinah,« je še pristavil.

Piška s tremi nogami

V pitališču v Podčetrtku se je med tisoč piščanci zvalila tudi piška s tremi nogami. Piško je kot zanimivost vzel na dom direktor podjetja tovariš Štern. Ugotovil je, da piščancu tretja noga, ki je zakrnela, ne dela posebnih težav. Piščanec se normalno razvija, tretja noga pa je vse bolj slaba in podvita pod

zadek. Zanimivo je namreč to, da je v začetku, ko je piščanec bil manjši, ta nenormalnost bila živali v napoto. V šali so dejali, ko so jo opazovali, češ, da ne ve s katerima dvema nogama bi hodila. Še vselej pa se šaljivo, kar bodo imeli prvo kuro, ki bo dala tri »bedra«.

Piškanec s tremi nogami. Tretja noga se slabše vidi, ker je podvita pod zadek, vendar je možno razbrati krempljčke

Ena iz hmeljišč pred davnimi leti

Hudovernik je bil imeniten gospod. Ljubil je denar in razumel se je na čuda stvari; najbolj pa na hmelj; zato mu je posvečal tudi svojo skrb in pozornost.

Ker je bil delničar velikega graščinskega posestva, kjer je bilo zasajenih na tisoč sadih savinjskega goldinga, si je štel v čast in dolžnost kontrolirati kakovost obiranja.

Ko je nekoč opazil, da obiranje le ne gre po njegovem računu, je dal sklicati vse, kar je leželo po hmeljišču in trgalo zelene kobule. Napravil pomembno predavanje o velikih stroških pridelovanja in kakšna škoda bi lahko nastala, če bi zdaj, ko je tako rekoč v kobulah že denar, le-te malomarno trgali.

Približal se je položeni hmel-

jevki, prijel veliko zeleno kobulo in dejal:

»Pokazati hočem, kako se trgajo te dragocene kobule!«

Ker pa ni vedel, da je pecelj odpornejši od kobule, je prijel vršiček kobule z dvema gospodskima prstoma in potegnil.

»Ha, ha, ha!« je zavrlo po hmeljišču.

V Hudovernikovi roki je ostala le muha kobule. Mož pa se je hitro znašel.

»Vidite, hotel sem reči, kako se kobule ne smejo uničevati!«

Pogledal je po hmeljišču in zaklical štangarju.

»Prinesite sodček piva in ga razočite!«

Obiraleci so popili pivo in obirali po starem.

Nekoč se žene miso mogle vključevati v družbeno življenje enakopravno z moškimi. Mnogo

Božičkova Mimica že šestnajst let opravlja odgovorno delo pri istem gospodinjstvu — zadovoljna je

ZAHTEVEN poklic

bolj so bile odvisne od moškeve oskrbe. Če pa so se zaposlile, njihovo delo ni bilo primerno plačano. Danes je žena na delovnem mestu enakopraven partner moškemu in ni več poklic, ki bi bili zanjo tabu. Ženo danes srečujemo ob težkih strojih, v pisarnah, v laboratorijih, za katedri. Njena naloga so širše, ne samo gospodinjstvo in vzgoja. Ob tem pa se vedno bolj odpira vzporedno vprašanje: oskrba doma in vzgoja otrok. V večjih naseljih skušajo to reševati z družbenimi servisi: obrati, z menzami, vzgojnimi ustanovami; v manjših krajih pa tega ni. Tako na primer tudi v Šmarju pri Jel-

šah, kjer je danes središče dokaj velike občine in se kraj sam zelo naglo razvija, ni otroškega vrta ali podobne ustanove. Samo v občinskem bloku stanuje 12 družin s kopico otrok, katerih matere so večinoma zaposlene, da o očetih sploh ne govorimo. Kdo naj skrbi za otroke? Kdo naj v redu pospravlja in pripravlja hrano? Podobnih vprašanj je mnogo v marsikateri družini, kjer sta oba starša zaposlena. V takih primerih se uveljavlja poklic gospodinske pomočnice, ki je zahteven in potreben tudi v današnji družbi. Narobe misli tisti, ki bi vzporejal delo gospodinske pomočnice s hlapčevskim, kot je to marsikdaj bilo v preteklosti. Poklic gospodinske pomočnice je spoštovanja vreden in odgovoren, ker gospodinj-ska pomočnica v družini, kjer

Brigadirji so se poslovili

Pretekli teden so iz Celja, kjer so prebivali in delali mesec dni, odšli kranjski srednješolski brigadirji. Pred štirimi tedni so prišli v naše mesto pomagat reševati enega komunalnih problemov. Tokrat so se lotili odvodnega jarka, ki bo šolo na Hudinji in okoliške hiše rešil vode, ki jih zamaka ob vsakem večjem nalivu. Mladi kranjski brigadirji so se dela lotili z vsem mladostnim elanom in požrtvovalnostjo in so v polni meri izpolnili svojo nalogo. Njihovo delo je bilo poplačano — v znak priznanja so dobili plaketo revolucije, brigada je bila proglašena za udarno, politične organizacije stanovanjske skupnosti Gaberje pa so jim podelile še posebno priznanje.

Dan pred odhodom iz Celja

je občinski komite ljudske mladine pripravil kranjskim brigadirjem skromno pogostitev — srečanja pa so se udeležili tudi vidni predstavniki celjskega mesta: predsednik občinskega ljudskega odbora Franc Rupret, organizacijski sekretar občinskega komiteja Zveze komunistov Ivan Kramer, predstavniki občinskih komitejev Ljudske mladine Kranj in Celje, pa tudi predsednik okrajnega komiteja Ljudske mladine Celje Zvone Dragan. Ko

so si naslednji dan kranjski brigadirji ogledali še Velenje, so se od celjskega mesta, ki jih bo ohranilo v lepem spominu, poslovili.

Letos sta v Celju delali dve kranjski srednješolski brigadi — prav toliko pa je tudi mladih Celjanov odšlo v Kranj. Z izmenjavama mladinskih delovnih brigad so torej mladi ljudje Kranja in Celja znova potrdili, da je prijateljska vez med njimi, prav zares pristna.

Kranjski brigadirji pri delu ob šoli na Hudinji

TEKMOVANJE v gradnji športnih objektov

Ob Dnevu mladosti je Centralni komite Ljudske mladine razpisal med aktivni Ljudske mladine nagradno tekmovanje v gradnji športnih objektov in naprav ter mladinskih in otroških igrišč. V tekmovanje, ki se bo končalo 25. maja prihodnjega leta, se lahko poleg aktivov in organizacij Ljudske mladine vključijo tudi ostale specializirane mladinske organizacije (taborniške, organizacije počitniške zveze in druge). Tekmovanje bodo ocenjevale občinske, okrajne in republiške komisije, ki bodo pri ocenjevanju upoštevale najrazličnejše pogoje. Nekaj besed torej o tem.

Komisije bodo upoštevale predvsem sodelovanje tekmujočih z družbenimi in društvenimi organizacijami, ustanovami, organi delavskega in družbenega upravljanja in drugimi odgovornimi činitelji za gradnjo telesnokulturnih objektov, igrišč in naprav. Objekti, ki jih bo mladina gradila, morajo biti v skladu z urbanističnim razvojem kraja, sredstva pa naj bodo vlozena predvsem v dograditev neokrovanjenih objektov, kjer ti obstajajo. Važna bo seveda tudi pomembnost zgrajenega objekta, število mladine, ki bo pri akciji sodelovala, število ur, pogoji dela itd. Vsi aktivni in organizacije, ki se bodo tekmovanja udeležili, morajo voditi poseben gradbeni dnevnik in vso ostalo potrebno dokumentacijo, o svojem delu pa morajo redno poročati na občinski komite.

V celjskem okraju o tekmovanju še niso mnogo govorili. Prav bi bilo, da to store čimprej, da ob koncu tekmovanja ne bi bilo nepotrebnih razočaranj.

Sodoben mlekarški obrat v Šmarju

Ceprav je bilo kislo deževno vreme, se je zbralo veliko ljudi, ki so hoteli prisostvovati slavnostni otvoritvi sodobne zadružne mlekarne v Šmarju pri Jelšah. Med gosti so bili predstavniki slovenskih mlekarov iz Tolmina, Ilirske Bistrice, Radeč, Ljubljane, Ljutomerja, Ptujja, Celja, Maribora ter predstavniki oblasti. Predsednik okrajnega odbora SZDL Celje Franjo Lubej je izročil ključ predstavniku delavskega sveta tovarišu Butu ter s tem enega najlepših mlekarških obratov v Sloveniji proizvajalcem v upravljanje. Nova šmarska mlekarna lahko dnevno predela preko 5000 l mleka. Ze sedaj proizvedejo 100 kilogramov surovega masla in 500 kilogramov sira grojlerja na dan. Predsednik poslovnega združenja za mlekarstvo LRS Franc Ivančič je dejal: »Zares je objekt, ki ste ga zgradili za predelovanje mleka, lep in sodobno urejen. Upam, da bo kolektiv, ki je že doslej dosegel izredno lepe uspehe, v novi mlekarni storil še več. Kakovostni izdelki šmarske mlekarne so si odprli pot na široko tržišče.« To je res: na zalogi nimajo niti grama starih izdelkov, ker jih sproti posredujejo potrošnikom. Za šmarsko občino pa je novi

mlekarški obrat, kot je poudaril sekretar občinskega komiteja ing. Andrej Marinc, izrednega pomena, ker omogoča razvoj živinoreje, ko kmet lahko vnovčuje vse zaloge mleka s širokega zaledja od Imenega do Rogaške Slatine in Grobelnega, a potrošnik dobi boljše mlečne izdelke. Visoke investicije v višini 40 milijonov dinarjev so dobro naložene, saj se bodo vračale takoj.

Nekoč so kmetje težko prodali mleko. Šmarskim trškim strankam so morali podmititi šunko, če so si hoteli zagotoviti prodajo mleka. Kmalu po prvi svetovni vojni so v Šmarju osnovali malo mlekarno bratje Kovačiči, ki so prišli iz Primorskega, kjer je zibel sirarstva in mlekarstva. Nemci so Kovačiče pregnali na Hrvaško in je mlekarna po vojni začela delovati v okviru šmarske kmetijske zadruge, upravlja pa jo z dobrim strokovnim znanjem še danes Avgust Kovačič. S tem obratom so dobro rešili vprašanje mlekarstva na Šmarskem, mislili bi pa morali še na sorodne obrate, v katerih bi pridelovali še druge kmetijske proizvode, posebno sadje, ki je v teh krajih kakovostno.

10. september partizansko slavlje na Čreti

V okviru proslav v počastitev 20-letnice vstaje jugoslovanskih narodov bo 10. septembra na Čreti veliko partizansko slavlje, ki ga pripravljata občinska odbora Zveze borcev v Mozirju in Zalcu. Partizansko slavlje je povezano s praznikom občine Mozirje, 12. septembra. Na ta dan leta 1944 je bilo namreč osvobodeno Mozirje. Program bo izveden tako, da

se bo ob desetih dopoldne začel improviziran napad obveznikov predvojske vzgoje na Čreto. Nato bo sprejem preživelih borcev Stajerskega bataljona ter slavnostni govor. Izveden bo tudi krajši kulturni program. Organizator je poskrbel še za brezplačen prevoz iz Pustega polja v Zadrebki dolini.

Zanimivo pročelje

Včasih so imeli navado, da so pročelja zidanih kmečkih hiš še posebej okrasili. Prav zanimivo so izklesani okraski na podbojih glavnega vhoda Stiplovskove hiše sredi virštanskih vinogradov. Razločno izklesana letnica nad vrati dokazuje, da bo hiša vsak čas uokala stoletnico obnove. Pod njo namreč stoji drobneje vtisnjena letnica 1840, kar pomeni že 120 let in čez. Prav go-

tovo pa niti to ni rojstna hiša domačije. Poleg kamnitih podboj pa je zanimiva tudi sončna ura, ki je verjetno mlajšega izvora. Podobnih zanimivosti je v Obsoletju še več. Blizu Stiplovskove kmetije je tudi obokana stavba, ki ji blizu ni enake, kjer je bila nekoč viteška klet. Še danes nekateri pravijo, da je tam »Ritterkeller«.

Zanimiv vhod Stiplovskove hiše

Kulturni teden v Braslovčah

Prosvetno društvo v Braslovčah ima med največjega poudarka s kulturnimi in prosvetnimi dejavnostmi. Uspešne, s kulturnimi se lanko ponasa to prosvetno društvo, ni zjepra dosega katero vaško društvo v tako kratkem času. Društvu je med drugim uspelo, da je v času, ko drugod razpadajo pevski zbori, ustanovilo dokaj močan moski pevski zbor, ki uspešno deluje že več let in je že večkrat tudi samostojno nastopil. Imajo lepo ljudsko knjižnico, ki jo iz leta v leto izpopolnjujejo z novimi izdajami. Ze več let spremljajo televizijske oddaje. Sedaj imajo že dva kluba: enega pri knjižnici in enega v novem združenem domu.

V sodelovanju in ob razumevanju Kmetijske zadruge v Braslovčah so lani odprli lepo, novo kino dvorano in kupili kino projektor. Tako imajo sedaj tudi v Braslovčah redne filmske predstave.

V dneh od 10. do 17. septembra bodo imeli v Braslovčah »kulturni teden«. Vsak dan, skozi ves teden se bodo vrstile raznovrstne kulturne prireditve ob sodelovanju domačih sekcij in gostujočih kulturnih skupin. Priredili bodo glasbeno-zabavni večer, uprizorili šahovski turnir, povabili na gostovanje celjsko ljudsko gledališče, predvajali film »Na svoji zemlji«, priredili koncert domačega pevskega zbora, povabili na razgovor vse ljudskoprosvetne delavce, ki so kdaj delovali v Braslovčah ter se poveselili ob kulturnem in zabavnem programu na zaključku tedna.

Kulturni teden sam na sebi ne bi bil nič takega, poročate, saj so

SLAVKO BELAK — ZAPUSTIL GLEDALIŠČE

Pred dnevi je v ansamblu Slovenskega ljudskega gledališča v Celju nastala še ena sprememba, kajti zapustil ga je njen dolgoletni član Slavko Belak, ki je sprejel novo delovno mesto, profesorja za dramaturgijo na celjskem učiteljskišči.

Čitajte

Celjski tednik

Knjige in knjižnice v žalski občini

V žalski občini imajo 22 ljudskih knjižnic. Le-te obstajajo pri vseh prosvetnih društvih (eno ima celo dve — Griže in Zabukovica), ena knjižnica pa je samostojna.

Komisija za ljudske knjižnice pri Občinskem svetu Svobod in prosvetnih društev je sicer napravila načrt, po katerem se bodo odslej gnotno podpirale le večje knjižnice v večjih centrih. Nemogoče je namreč, da bi z razpoložljivimi sredstvi izdatke podpirali vseh 22 knjižnic. Tudi ni nujno, da bi vsak zaselek imel že svojo knjižnico. Po tem načrtu bi majhnih društvenih knjižnic ne ukinjali. Društva jih bodo lahko vzdrževala še vnaprej, če bodo imela gnotna sredstva. Omogočili pa bodo, da bo vsaka knjižnica lahko večala svojo knjižno zalogo z izposojanjem knjig iz večjih knjižnic, ki bi jih bilo 10 ali 11. Iz teh knjižnic, ki na bi praviloma ne imele manj kot 1000 knjig, bi si vsake knjižnice izposojale ob sezoni večje število knjig s pomočjo prenosnih kovčkov. Take garniture bi se obnavljale po potrebi večkrat v sezoni, morda celo vsak mesec. Na ta način bi lahko marljivi bralci dobili v eni sezoni v vas tudi po več sto knjig. Tega pa sedaj ob lastnem nabavljanju ni bilo mogoče. Čeprav so za dotacijo in izposojnino nabavljali knjige, so jih lahko ob sedanjih cenah knjig nabavili le nekaj izvodov letno.

Zanimiv je triletni pregled števila nabavljenih knjig, knjižne zaloge, števila bralcev in prebranih knjig. Ta pregled kaže prej na neko stagnacijo kakor pa na razvoj in napredek.

ga priredila že tudi druga društva. Da, res je. Toda braslovski kulturni teden je v nasprotju s tradicijo v začetku nove, a ne na kraju prejšnje sezone. Pomenil bo torej uvod v novo sezono, ne pregled doseženih uspehov. Vspodbudno dejstvo je, da so ga uspeli organizirati takoj po zaključku največjega sezonskega dela — obiranja hmelja — ki imajo vendar Savinjsčani največ opravka. Kulturni teden bo torej mobiliziral društvene sile, za katere sezona pravzaprav ni prenehala.

Nekatera vprašanja šolstva

Spričo pričetka novega šolskega leta postajajo znova aktualna nekatera vprašanja šolstva, prosvete in kulture.

Kljub temu, da so vsa ta področja v celoti decentralizirana, povzročajo največje težave vprašanja sredstev oziroma pomanjkanje objektivnih kriterijev, po katerih naj bi razdeljevali družbena sredstva posameznim ustanovam. Da bi zagotovili nemoten razvoj gledališča, muzeja, študijske knjižnice in drugih kulturnih institucij v Celju, bi bilo nujno treba rešiti ta vprašanja v bližnji prihodnosti. To velja še toliko bolj za šolstvo.

Na področju našega okraja bo namreč prav v šolstvu treba zbrati še precejšnja sredstva za povečanje šolskih zmogljivosti. Tu bi bilo potrebno voditi takšno politiko, da bi vsaka komuna sama skrbela za uspešen in družbenim potrebam odgovarjajoč razvoj osnovnega šolstva, medtem ko bo nujno skupno finansiranje oziroma skupno pridvajanje sredstev za razvoj srednjih in višjih šol.

Trenutno najbolj aktualno je prav gotovo vprašanje prostorov za Tehnično srednjo šolo, kakor za pedagoško akademijo, s tem v zvezi pa seveda tudi vprašanje pomanjkanja ustreznega učnega kadra. Potrebe narekujejo tudi povečanje šolskih površin ekonomske srednje šole ter šole za zdravstvene delavce. V pogledu razmer v ostalih krajih se je med številom učencev, ki dovršijo osemletko v Celju in med kapacitetami srednjih šol, pokazalo nesorazmerje, ki bi ga tudi lahko odpravili s povečanjem šolskih kapacitet.

Kako so to uspeli? Z marljivim delom vztrajnih, a skromnih ljudsko-prosvetnih delavcev, društvenih funkcionarjev in članov pod vodstvom poštvovalnega predsednika Dernača. Njih delo ni vselej kronano z uspehi, niti morejo pričakovati plačila za vložen trud. Največje plačilo za njihova prizadevanja je kulturna rast državljanov njihovega kraja. Pričakujejo, da bodo tudi napovedane prireditve pritegnile obilo poslušalcev in gledalcev.

JG

Sredstva iz skladov za šolstvo namreč ne zadoščajo, zato so se posamezne komune sporazumele, da bi jih pridobile s pomočjo gospodarskih organizacij. Tako bi bilo mogoče v dveh letih zgraditi Tehnično srednjo šolo in pedagoško akademijo. Toda da bi ta sporazum komun dejansko uresničili v praksi, bi bilo treba v komunah za to zainteresirati vse subjektivne sile — zlasti v podjetjih. Občine bodo seveda kljub temu še dolžne prispevati sredstva v sklade za šolstvo iz ostalih zakonitih virov. Jasno je namreč, da so investicije na področju družbenih služb prav tako potrebne in rentabilne kot v gospodarstvu, zato bi bilo treba vlaganje še toliko bolj pospešiti, — v nasprotnem primeru bo nujen nadaljnji zaostanek za drugimi področji.

Skupnost komun pa bi morala naposled skrbeti za dosledno uveljavljanje šolske reforme, posebej zakona o finansiranju šolstva, s tem, da bodo komune v celoti uveljavile spremembe, ki jih ujavljamo v našem družbenem življenju in ki slone na načelu delitve dohodka. Gre za vsklajevanje izobraževalne dejavnosti z ostalimi družbenimi aktivnostmi na tistih področjih, kjer so uveljavljani ali se uveljavljajo socialistični principi dohodka, njegove delitve in samouprave. Zagotovitev sredstev za napredek šolstva, ki bo dal izobraževalnim ustanovam socialistično podobo, mora biti zato skrb vseh subjektivnih činiteljev. To pomeni, da bo šolsko problematiko treba obravnavati z enakopravnega stališča z gospodarstvom.

hovem pomenom, oziroma z drugimi panogami prosvetne dejavnosti. Zanašali so se na dotacijo občine, ki je pa včasih tudi izpadla in knjižnica ni kakšno leto nabavila skoraj nobene nove knjige.

Da bi nekoliko poživili zanimanje za knjige med prebivalstvom, je občinski svet Svobod priredil letos februarja v sodelovanju z Državno založbo Slovenije lepo knjižno razstavo, ob tej priliki pa posvetovanje knjižničarjev, ki jim je podelil skromne nagrade za njihovo delo, knjižnicam pa dotacije za nakup knjig. Razstava sicer ni dosegla zaželenega finančnega efekta, čeravno je založba omogočila ob tej priliki poseben popust za vse knjige. Prosvetna društva niso razen občinske dotacije namenile za nakup knjig nikakih zneskov in tudi niso uspeli zainteresirati gospodarskih organizacij za finančno pomoč. Kakšna pa je bila vloga razstave v propagandnem pogledu, pa bomo videli kasneje, ko bomo zbrali podatke o bralcih in prebranih knjigah v letu 1961.

S ponovno osamosvojitvijo občinske ljudske knjižnice kot posebne prosvetne ustanove, ki jo je zopet ustanovil ObLO na predlog Sveta za šolstvo in prosveto, se bo stanje precej izboljšalo. Občinska knjižnica ima na razpolago lastna finančna sredstva za nabavo knjig, s katerimi bo lahko deloma zalagala oziroma izposojala manjše vaše knjižnice. Pomembna pa bo tudi njena osrednja vodilna vloga, okrog katere se bo razvijalo knjižničarstvo v občini. Ko bo knjižnica po adaptaciji prostorov dobila novi sedež v Zalcu, kar bo kmalu, bo njen pomen še večji.

JG

Decentralizacija

DPD Svoboda v Velenju je začela razmišljati o novih poteh, ki naj bi jih ubrala, da bi se otresla karakteristik društva malega naselja. Novo Velenje zahteva pestrosti v kulturnih prireditvah, elastičnost v prilaganju programov zelo hitro se menjajočemu okusu in težnjam publike. Estetska vzgoja bi morala zajeti čim širši krog delovnih ljudi s pomočjo likovnih razstav, modnih revij in drugih sodobnih oblik vzgoje, ki so privlačne.

Predlagana reorganizacija DPD Svobode, ki predvideva močno decentralizacijo v smislu odnosov med upravnim odborom in sekcijo, bo vsekakor pripomogla k mnogo samostojnejšem delovanju vsake sekcije zase. Sredstvi, ki jih bo vsaka sekcija dobila, bo lahko samostojno razpolagala v okviru načelnega programa in bo imela proste roke v pogledu detaljnega programiranja svojih prireditev. Največ možnosti za pestro delo bo imel klub »raznoterček«, ki bo lahko

Koncertne prognoze

V vsakem pogledu plodna pretekla koncertna sezona odpira najbolj optimistične perspektive tudi za novo sezono. Tako se nam zopet obeta obisk svetovno priznanih domačih in tujih umetnikov ter ansamblov.

Koncertna direkcija Slovenije je že ponudila gostovanje nagrajenca Chopinovega festivala v Varšavi, pianista Adama Harasiewicza in Bernarda Sealla, brazilskega pianista. Izmed domačih mojstrov bomo najbrže poslušali mladega umetnika Roka Klopčiča, ki slovi kot izvrsten interpret moderne violinske glasbe, in violončelista Cirila Škerjanca, prav tako zastopnika mlade generacije. Ni izključen tudi koncert mlade slovenske harfistke Pavle Petričeve. Koncert na harfo bi vsekakor pomenil nekaj novega v celjski koncertni dvorani. Operna pevka Božena Glavakova bo zopet gostovala in to z godalnim kvartetom RTV Ljubljana, poleg nje pa tudi klarinetist Igor Karlin.

Posebno slaščico predstavlja italijanski ansambel iz Florence, imenovan Complesso fiorentino di musica antica. Koncertni sestav, čigar obisk je zaenkrat še močno negotov, obsega štiri pece in osem instrumentalistov. Ansambel je specializiran za izvajanje glasbenih del iz srednjega veka pa do sredine 17. stoletja. Igrajo na instrumente, ki so že davno šli iz rabe in jih razen v muzejih najdemo edino še na srednjeveških freskah. Koncert bo prikazal ljudsko in umetno glasbo srednjega veka, vstevši tukaj tudi igro trubadurjev, ki jo razni filmi prikazujejo često v napačni podobi.

Izmed domačih ansamblov se nam obeta radijski simfonični orkester ali pa orkester Akademije za glasbo, ter že omenjeni godalni kvartet RTV Ljubljana.

Datumi koncertov se sučejo nekako tako: 8. novembra Adam Harasiewicz, 22. novembra florentinski mojstri, 6. decembra Bernardo Segall, 24. januarja godalni kvartet RTV Ljubljana z Boženo Glavakovo in klarinetistom Karlinom ter 28. februarja koncert Roka Klopčiča. Ostali datumi so odvisni še od raznih činiteljev.

S polje študijske knjižnice

Aleksić R. B.: Odabrani staroslavenski tekstovi. Beograd 1960. S. 21097.
Cigot St.: Prevoz blaga po železnici. Ljubljana 1960. S. 21120.
Durić M. N.: Sofisti i njihov istorijski značaj. Beograd 1955. S. 21084.
Frohse H. & M. Brödel L. Schlossberg: Atlas of Human Anatomy. 5. ed. New York 1959. S. 21101.
Hänel E.: Mit dem Buch in die Vergangenheit. II-III. Berlin 1958-1959. S. 21099.
Ikodinović R. S.: O izboru i rasporedu gradiva u biološkoj nastavi u srednjim školama za opšte obrazovanje. Beograd 1958. S. 21093.
Kastelic J.: Slovanska nekropola na Bledu. Ljubljana 1960. S. II 1290/13.
Lenin V. L.: O agrarnem vprašanju. Ljubljana 1960. S. 21271.
Mathey F.: Die Impressionisten. München & Zürich 1960. S. 21096.
Petit Larousse. 2. tir. Paris 1959. S. C 1.
Schmidt V.: Uvod v pedagoško metodologijo. Ljubljana 1960. S. 1974/6.
Stehli G. & W. J. Fischer: Pflanzensammeln — aber richtig. Stuttgart 1957. S. 21242.
Taziev H.: Zivi ognjeniki. Ljubljana 1960. S. 21130.

FILMI, ki jih bomo gledali...

Oprostite napačna zveza

Za razliko od drugih, se pravi, običajnih filmov, ki jih gledamo, je ta film rumunskega porekla. Scenarij je napisal Simion Macavela, režiral pa ga je Andrei Calarusu. Zgodba pripoveduje o študentovskih pompetijah, ki jih sicer povzroči Mancas, študent na konservatoriju, ki pa plača zanje njegov boječi prijatelj Hurjua. Motiv sicer ni nov, a bo po vsej priliki nudil dovolj prijetne zabave in če nič drugega, vsaj jezikovne spremembe.

Šofer po sili

Ruski film. Visok sovjetski funkcionar se odpravi na dopust. Ker bi rad med potjo spoznal tudi kraje in ljudi izven Moskve, pošlje ženo z vlakom v letovišče, sam pa se tja odpelje z avtomobilom. S seboj vzame samo svojega stalnega šoferja, malico in ribiški pribor. Toda med potjo zagradi šoferja v križu taka bolečina, da se sploh ne more več spodobno zadržati. Odpelje ga v bolnišnico, sam pa nadaljuje pot. Medtem ko uživa šofer v bolnišnični ugled, ker so vsi prepričani, da imajo opraviti s pomembnim človekom iz Moskve, doživlja resnični funkcionar različne neveselosti...

Film je posnet v barvah in ga odlikuje predvsem sproščena igra.

Čas življenja in čas smrti

je ameriški barvni film, posnet po istoimenskem romanu E. M. Remarquea. Po »Na zahodu nič novega« in »Slavoloku zmage« je to tretji film, ki so ga posneli po njegovi literarni predlogi. Remarqueov roman sega v čase druge svetovne vojne. Spomladi 1944. se skupina nemških vojakov umika ruskemu naskoku. Graeber in Immerman sanjarita le o dopustu, toda ko prvi dobi dopust, najde domačo hišo v ruševinah. Poizvedovanje za starši ga privede v hišo stare zdravniške družine, kjer živi dvajsetletna zdravnikova hči Elizabeth pod nadzorstvom zagrizene narcistke, medtem ko je oče v koncentracijskem taborišču. Graeber in Elizabeth se nazadnje poročita, čeprav jima je ostalo komaj štirinajst dni. Graeber se mora namreč vrniti...

V glavnih vlogah nastopata John Gavin in Lilo Pulver. Film je režiral Douglas Sirk.

Motiv iz Celja

Drugi dan, ponoči, ko so Nemci začeli z Rusijo vojno, je potrkalo na Marjetkino okno. Tihó se je odprlo in le srebrne nitke rahle mesečine so videle goreč objem. »Marjetka, jaz grem, moram, v gozd, zasledujejo me.« »Tone, moj dragi, ljubljani fant!«

Maks, orjak v pravem pomenu besede, pa jo je hitro privlekel k sebi in jo poljubil. Marjetka se mu je z vso silo izvila in pljusknila vanj poln žethtar mleka. »Tebe, Pihlerjeva gorila, nikoli!« »Maksove oči so zagorele. V njih se je prižgalo maščevanje. On

Pihler-ter povedal nekaj grdega o Grihlju, se je Maks še bolj zgrozil. Tone je vendar njegov sošolec. Vse dotlej, da se ni stvar zapletla okoli Marjetke, sta bila prijatelja. Bilo je vroče avgustovsko popoldne. Iz hmeljišč se prihalo petje, zdaj tiše in zmeraj bolj

Zgodilo se je neke noči

Dogodek v hmeljišču

Marjetka si je brisala solze. Tone si je popravljajal nahrbtnik. Z levico je božal mehke lase, z desnico je držal v žepu ročaj pištole.

Tone in Marjetka sta se že dolgo ljubila. Dve leti. Oba sta kmečka, le da je bil Tone zaposlen v tovarni. Tam se je pridružil ljudem, ki so se ogrevali za nove ideje. Kaj ogrevali, borili! Kakor drugi, je bil tudi Tone na seznamu politično nevarnih. Stalno je bil zasledovan. Večkrat so mu napravili preiskavo. Celo zaprli so ga. Marjetkin oče je večkrat podvomil:

»Marjetka, tvoj Tone ne bo srečno končal.«

Mati pa je prosila:

»Dekle, dobro premisli, še je čas.«

Marjetke pa ni ničesar odvrnilo. Vedela je, da je njen Tone pošten fant. Pa tudi lep in postaven je. Mnoge so ji ga nevoščljive. Celo zbadajo jo.

»Le čakaj, Marjetka domišljava, še ubijejo ti ga!«

In zdaj je Marjetka vse to začutila. Toliko sta še pred meseci govorila o sreči, o lepi bodočnosti, zdaj pa se vse to podira. Morda se ne bosta videla nikoli več.

Tesno je objela Tonetovo glavo in na goste lase so kapljale solze.

»Tone, zakaj me zapuščaš? Nikoli več te ne bom videla...«

»Marjetka, moram, tudi drugi gredo, domovina kliče...«

Objel jo je in vroče poljubil. Nato pa ji je pogledal v objokane oči.

»Marjetka, v pečinah bom, saj veš, gori za vašo ogrado. Ne boj se. Še se bova videla. Takole, ponoči, v temi...«

Tako se je poslovil. Drugi dan pa se je razneslo po vasi: »Liparjev je pobegnil! Nemška policija ga išče. Pač mora žalovati Pogačnikova Marjetka! Stara dva imata kar prav. Liparjev bo slab konec napravil.«

Se najbolj pa se je ustil Pihlerjev Maks. Tudi ta je hodil za Pogačnikovo deklinjo, pa ga ni marala. Nekega večera, ko je Majetka stopila iz hleva, je na sebi začutila dve močni roki.

»Marjetka!«

»Maks, pusti me, očeta pokličem!« se je branila Marjetka.

sam bo poročal s Tonetom. S tem capinom, ki mu je premočil Marjetko. Nemška policija je iz dneva v dan bolj pritiskala. Pri Liparju so bile dnevne preiskave. Tudi Marjetka je bila že nekajkrat zaslišana. Kaj točnega pa o Tonetu le niso vedeli. Ko pa je neke noči spet potrkalo na Marjetkino okno, se je iz dekliških prsi izvila vroča prošnja.

»Beži, Tone, skrij se, Maks te zasleduje!«

Tone se ni umaknil iz pečine. V njej je bil ves julij in že polovico avgusta. V dolini so začeli obratiti hmelj. Tone pa je še zmeraj tičal v votlini, ne da bi vedel za nevarnost, ki mu je pretela. Domači izdajalec je že nekaj dni vse preveč zaposlen. Maks mu je namignil, kje so taki prostori. Pa tudi Pogačnikove pečine ni pozabil omeniti. In ko se je že povsod razvedelo, da Grihl, nemški plačanec stika za Tonetom, je stara Pihlerca poklicala sina.

»Maks, pusti Grihlja, umazan je!«

Maksa je zapeklo. Materine oči so bile tako čudne. In ko je izza vogala prišel še sam stari

Marjetko.

Drobne zanimivosti

ZA SIR PLAČAL 200 TISOČ DINARJEV

V Nišu je neki meščan plačal za kilogram navadnega sira 200.000 dinarjev. Kako je prišlo do tega?

Stefan Zankovič, nameščenec iz Niša, je odšel na trg, da bi kupil sir. Ker pa je slučajno pozabil denar doma, je ponudil prodajalcu srečko državne loterije. Prodajalec je na to pristal. Naslednjega dne je Stefan zvedel, da je njegova srečka zadela pri žrebanju 200 tisoč dinarjev. Od tega časa je Stefan prenehal jesti sir.

PRIPOMOČEK ZA SLEPE

Na Švedskem so izdelali poseben detektor, ki naj bi pripomoček slepim, da bi se lažje gibal. Detektor, v velikosti žepne svetilke, opozarja lastnika na vsako oviro na poti tako, da prenaša na membrano, katere se dotikajo prsti, posebne tresljaje.

VODNI REAKCIJSKI MOTOR

Na Angleškem so izdelali prvi vodni reakcijski motor, ki je prikladen za pogon čolnov. Novi čoln, ki seveda nima več vijaka, je konstruiran tako, da sega njegov spodnji del le nekaj centimetrov v vodo.

OPICA RAZSTAVLJA

Neka poznana galerija v Milanu je odprla nenavadno razstavo: razstavlja svoje risbe neka opica. Izložba obsega 34 umetniških del, o katerih strokovnjaki sodijo, da so nekaj izrednega.

VIŠJI OD KEOPSOVE PIRAMIDE

V Egiptu bodo zgradili 180 m visok stolp, na vrhu stolpa, kamor bodo ljudje lahko prispeli z ekspresnim dvigalom, bo velika restavracija. V stolpu bo med drugim tudi stalna industrijska razstava ZAR.

Julijski večer. Pod Žvajgo se prižgo luči. V trg pripelje zadnji avtobus. Izstopita dva potnika: ona in on. Ona ima prtljago: dva kovčka in veliko usnjeno torbo. On nosi le veliko aktovko. Ona je v kraju doma. On je tujec. Nihče ga ne pozna. Tudi ona ne. On, mladenič triindvajsetih let, reče:

»Oprostite. Nisem od tod. Naslov Tvajler iščem.«

»Tvajler?« ponovi ona. Te ljudi poznam. Prosim, kar za menoj.

Ona, mična dama tridesetih let skuša pograbiti oba kovčka, pa jo moti usnjena torba. Mladenič to vidi, pa se ponudi.

»Čakajte, pomagam vam.«

»Prosim, zelo vam bom hvaležna.«

On nese oba kovčka. Ona torbo in aktovko. Stopata molče. Potem ona postoji in reče:

»Oddahnite si. Kovčka sta resnično težka. Vračam se. Bila sem na morju. Sama. Pa vi?«

On pogleda prikupno damo. V medlem siju cestne razsvetljave ugotovi glavne značilnosti: elegantna postava, obleka po najnovejši modi, linija na višku,

Ni takoj odgovorila. Oči visijo na mladem človeku. Potem pove nekaj besed.

»Še pet minut. Tvajlerji so kar čez cesto. Ampak res ne vem, kako bom s to prtljago...«

»Pomagam vam. Do doma. Če vam je prav.«

»Prosim. Zelo ste ljubezni.«

Stopata dalje. Molčita. Na nebu gore zvezde. Ob cesti cvrkajo črčki. Nekje kvakajo žabe. V vasi lajajo psi. Dvoje parov oči šviga. Levo in desno. Dvoje teles je vznemirjenih.

Prideta do velike hiše. Ona postoji in reče:

»Tu stanujem. V prvem nadstropju. Okno, kjer je spuščeno rolo. Prosim, kar za menoj. Kar po domače. Moram vas z nečim poplačati. Pijete konjak?«

»Pijem, gospa, pijem. Tako, od časa do časa. Ampak, res ni potrebno. Pomoč je bila mimogrede. Malenkost. Ne bi vas rad nadlegoval. Res ne...«

Vstopita. Ona prižge luči. Spusti še zaveso. Ponudi stol. Nato si umije roke. Tudi on si jih mili. Sedeta. Ona toči. Pijeta.

ni luči. Morda so odpotovali. Mogoče. Tvajlerjevi radi potujejo. Kakor moj mož.«

On hitro vpraša:

»Kaj, vašega moža ni doma?«

»Ne, ni ga. Odpotoval je. Ze pred dnevi. Veliko potuje. Preveč za moje živce. Nekdaj sem medlela v dolgem času. Zdaj ne več. Tudi jaz sem začela potovati. Otroku ni, moža ni. Kaj hočem? V starinarnico? Ne, tako daleč še nisem. Kaj pravite?«

Dva para oči se srečata. Črno se spaja z modrino. Svila je kontrast črne žime. Rahlo potemnelo belo polje se preliva v bakreno mozaik. Dolg je ta pogled. A še zmeraj prekratke. On odgovori:

»Čudovita žena ste. Kako vam je ime?«

»Angelina. In vam?«

»Ljubo. Ze triindvajset let. In vi, koliko časa nosite to ljubko ime — Angelina?«

»Teško, nesolidno vprašanje. Sicer pa... ne bom skrivala resnice. Dvaintrideset. Oprostite. Pozabila sem natočiti. Pijva. Vesela sem, da sem vas srečala. Ko bi bilo to pred petimi leti... Na zdravje!«

»Na zdravje, Angelina! Oprostite. Gospa Angelina...«

Pijeta. Angelina pripre oči. Sanja. Sanja tudi Ljubo. Oba sanjata. Angelina vdova živega moža, Ljubo širokogruden trgovski potnik. Ali tokrat je drugače. Tu je kosček srca. In neskončno poželjenje. Hrepenenje po nečem.

»Ljubo!« dahne Angelina. Stopi bliže. Močno se približa. Ljubo je vznemirjen. Telo drhti. Kaj če se vrne mož? Sicer pa mora to vedeti ona. Načrt bo izpeljan do pike natančno. Mora biti. Tako je življenje.

»Angelina! Moja Angelina...«

Zunaj je tih večer. V stanovanju je tema. Iz teme žarita dva para srečnih oči.

D. K.

8000 ETIKET S SKATLIC ZA VŽIGALICE

Zagorka Petrovič iz Zrenjanina ima največjo kolekcijo etiket s skatlic za vžigalice. Čez 8000 etiket predstavlja razne tovarne za izdelovanje šibic v svetu. Zagorka zbira te etikete že dvajset let in je član mnogih organizacij v Londonu itd., katerih člani imajo isto strast.

ČIGAV BO ZAKLAD IZ KITOVEGA TREBUHA?

Ribiči ruskega kitolovca »Zarja« so nedavno v Severnem morju ujeli kita, ki jih je močno presenetil. Ko so ga razsekavali, so v njegovem trebuhu našli torbico, v njej pa peščico dragega kamena in zlatih zrn. Pričakujejo, da se bo po objavi v svetovnih listih našel lastnik, ki mu je mali zaklad bržčas padel v vodo na potovanju s kakšno ladjo.

RIŠE:
VLADO PIRNAT

Zemljini rešitelji

PIŠE
JOŽE JESIH

37

... kajti v pristanu je stal deček, ki je bil popolnoma podoben njima. »Hej, od kje pa sta?« je zvedavo zakričal. »Z Zemlje,« je v imenu obeh odgovoril Janez. »Pozdravljena na Tuposu, moja sorojaka,« ju je pozdravil in prijateljsko objel. »Kje?« je vprašal Vili, ki je v hipu pozabil ime planeta. »Na Tuposu,« je še enkrat ponovil deček.

38

Janez je prijel Vilija za roko. »On je Vili, jaz pa Janez.« »Peter,« je stisnil deček ponujeni roki. »Kaj pa delaš tukaj, Peter?« je vprašal Vili. »Ujetnik sem. Na meni delajo razne poiskuse. V vse reke na Zemlji nameravajo stresti strup, ki naj bi pomiril Zemljane.«

39

Dečka sta se stresla. »Kaj?« je vprašal Janez. »Čez teden dni bodo z vsemi raketami poleteli nad Zemljo in v vse reke natresli ta strup. Prilastiti si hočejo naš planet.« »Tega jim pa ne smemo dovoliti. Kje pa imajo strup?« je resno povzel Vili. »Na srednjem otoku, v stolpu.«

ŽENA • DOM • DRUŽINA

O NEVARNOSTIH SPLAVA

V PREJSNJI STEVILKI SMO ZACELI OBJAVLJATI SERIJO CLANKOV, KI NAM JIH PRISPEVA CELJSKI DISPANZER ZA ZENE. GOVORILI SMO O DELU TE USTANOVE IN DANESE ZE PRVIC OBJAVLJAMO NJIHOV PRISPEVEK O SPLAVU IN NJEGOVIH NEVARNOSTIH. UPAMO, DA BODO BRALCI — PREDVSEM PA BRALKE — NASLI V TEH CLANKIH MNOGO KORISTNEGA.

V zadnjem času je splav vedno pogostejši problem pri poročenih pa tudi neporočenih ženskah. S številom splavov pa narasča tudi umrljivost žena — kot posledica namernega splava. Tak namerni splav, ali kot pravimo, zločinski splav, je zelo pogost in sodimo, da je vsaka druga nosečnost namerno prekinjena.

Vsak splav, pa če ga opravi že tako vešč zdravnik v bolnišnici, kaj šele, če ga opravi mazačka z vsemi nemogočimi sredstvi, ki jih uporablja, je škodljiv in usodopoln za ženo. Čudno in skoraj neverjetno pa je, da se žene teh posledic ne zavedajo, ali celo, da zdravnikom močjejo verjeti. Vsak dan zdravniki-ginekologi znova in znova ugotavljajo, kako lahkomišelnost jemljejo žene ta opozorila in kako težke posledice lahko nastopijo.

Kakšne posledice torej zapušta splav?

Z nosečnostjo nastopijo v ženi nem telesu in duševnosti določene spremembe. Vse ženo telo služi namreč med nosečnostjo samo enemu cilju — materinstvu. Zaradi tega nastajajo pod delovanjem zaščitnih žlez večje spremembe na roditeljski, posebno na maternici. Spremembe nastajajo na okostju in vezeh, mišicju, obtočilih, mokrilih, dihalih, prebavnih itd. — vse te spremembe pa se končno odražajo tudi na živčevju in duševnosti.

S splavom oziroma z nasilno prekinitvijo nosečnosti pa nastane v telesu naenkrat izredna sprememba, ki poruši to skladno delovanje telesa. Splav lahko primerjamo na primer z izredno katastrofo, ki v naravi povzroči razdejanje. Spremembe ob splavu lahko izbruhnejo na dan kot akutno obolenje — na primer okužitev z bolezenskimi klicami, ki povzročajo tetanus, z zastrupitvijo itd.

Te komplikacije so zlasti pogoste pri splavu, kjer je bila z nasilnim dejanjem ali pa z okuženimi predmeti prekinjena nosečnost. Znamenja takih okužb so: povečana vročina do 40 stopinj, mrzlica, hiter in mehak utrip žile, močne bolečine in zbadanje v križu in trebuhu, smrdeč gnojen iztok, bluvanjanje itd. Pogoste posledice pa so dolgotrajna vnetja plodila in roditeljske maternice, lahko pa tudi telesne in duševne okvare na otroku.

Posebno nevarne posledice pa zapušta splav, če je bila prekinjena prva nosečnost. Približno 60 odstotkov žena običajno po prekinjeni prvi nosečnosti ostane neplodnih in nosijo vse življenje posledice nepremišljenega koraka.

Zdravljenje posledic po splavu je dolgotrajno. Koliko bolečin in solza so že videle ginekološke ordinacije! Statistike kažejo, da ima komaj ena tretjina žena s splavom lažje posledice, vse ostalo pa odpade na posledice, ki ženo onemogočajo doma in v službi.

Deklica je dobila živo igračko. Kako čuden je vendar otroček v košari! Kremži se, klati z ročicami in izgubljen gleda okrog sebe, kadar bedi. Kadar pa so njegove očke zaprte, ga skoraj slišati ni. Mamica ga je skrbno povila in položila v košaro. Dovolila je deklici, da gleda otročka z vprašujočimi očmi. Rojstvo novega družinskega člana je tu prav gotovo vzbudilo veliko veselje. Z ljubeznijo ga bodo naučili prvih korakov in besed in prav gotovo bo malo temnih dni v prvih letih njegovega mladega življenja.

Zdravniki vedno pogosteje opazajo, da je posledica splava lahko tudi sprememba ženinoga duševnega stanja. Končno se k temu mnogokrat lahko pridruži občutek ponižanosti in pogosto je to bistveni vzrok nesporazumov in trenj, ki nastajajo v zakonu. Urejeno spolno življenje brez posledic za ženo zdravje je eden osnovnih pogojev za zdrav in srečen zakon.

Preprečevanje namernega splava in njegovih posledic ni samo naloga zdravnika-ginekologa in zdravstvene službe, temveč vse naše družbe. Vsi se moramo tega zavedati!

M. D.

V pomoč družini

Cas počitnic in dopustov se bliža h koncu. Vračamo se v vsakdanje življenje, doživljamo običajne skrbi in radosti in se na dopust spominimo le še ob redkih prilikah. Za leto dni smo se poslovlili od časa, ki smo ga tako težko pričakovali dolgi dvajset mesecev in zdaj opažamo doma spet toliko stvari, ki jih je treba opraviti! Toda več rok več naredi in mnogokrat se niti ne zavedamo, koliko pomočnikov imamo. Eden od teh so nevidno tudi servisi stanovanjske skupnosti.

Tako smo se pred dnevi oglašili v pisarni stanovanjske skupnosti Dolgo polje v Celju in tam povprašali tovarišico Ivanko Leskovar o delu tistih servisov njihove skupnosti, ki so v pomoč gospodinjstvu. Povedala nam je, da imajo v stanovanjski skupnosti Dolgo polje poleg dveh pralnih še obrtne servise.

»Pred časom smo imele tri pralne servise, pa smo morali enega v Tkalski ulici — ukiniti. Perica je namreč delala v nemožnih delovnih pogojih in vedno je grozila nevarnost talne vode, je pripovedovala tovarišica Leskovarjeva. Zdaj delata torej le dva pralna servisa — v Kersnikovi in Dečkovi cesti. Medtem, ko v Kersnikovi s prostorom nimajo težav, pa v Dečkovi ulici ni tako. Prostor v »jaslih« je prav neprimeren.

»Nekaj časa smo se ukvarjali s pripravi o združitvi obeh pralnih servisov. V tem primeru bi jima lahko pridružili še likalnice, krpalnice in šivalnico — pa je ta zamisel padla v vodo. Denarja namreč ni bilo. Treba bo še nekaj časa počakati.

»Ali se servisi močno poslužujejo?

»V zadnjem času imamo izredno veliko dela. Včasih stroj dela tudi ponoči. No, saj ni čudno — v naše servise nosijo pralno celotno gospodinjstvo iz stanovanjske skupnosti Otok. Vsi pa menimo, da je kvaliteta dela naših peric izredno dobra.

Perilo razvažamo po domovih, včasih pa gremo celo sami ponj in če, upoštevamo vse ugodnosti, cena za kotel perila — 240 dinarjev — res ni previsoka,« je še dodala tovarišica Leskovarjeva. »No, in kako je z obrtnimi servisi?

»Naši mizarski, ključavničarski, kleparški in drugi servisi imajo veliko naročil. V času dopustov je bilo teh seveda manj, zdaj pa se spet vrstijo kar drugo za drugim. S kvaliteto dela so naročniki zadovoljni in mišlim, da ne rečem preveč, če omenim, da je takó predvsem zaradi izredne marljivosti dveh naših delavcev — tovarišev Šri-barja in Kralja,« se je nasmehnila.

»Kaj pa kakšna neuspela akcija? Se je vse posrečilo?

»To pa že ne!« je v smehu odgovorila. »Gospodinjški servis se nam je ponesrečil. Zamisel sama je bila v redu. Menili smo namreč, da je v marsikaterem gospodinjstvu precej dela, ki ga gospodinja ne opravi sama, še vedno pa ga ni toliko, da bi zaposlila gospodinjstvo pomočnico. Zato smo se bolj ogreli za zaposlitev takih gospodinjstvenih pomočnic, ki bi bile v pomoč več gospodinjstvom hkrati — tu bi opravile po dve uri, tam eno, pa spet tri itd. Pa se nam je zamisel ponesrečila. Ne zaradi premajhnih naročil — teh je bilo zelo veliko — temveč zaradi pomočnic samih. Delu niso bile dorele.

»Imate poleg teh še kakšen servis?

»No, prav gotovo ne smem prezeti še tega, da posojamo najrazličnejše gospodinjstvene pripomočke — od sokovnikov do loščilcev za pod. Če torej govorimo o pomoči gospodinjstvom, moram pohvaliti delo našega otroškega vrta, ki marsikatero mater reši velike skrbi, je pristavila tovarišica Leskovarjeva.

Kaže torej, da na Dolgem polju skrbijo za družine svojega področja. Zal ponekod še ni tako. Prav bi bilo, da na to čim prej pomislijo.

-ij

VLJUDNOST PA TAKA!

Nekaj dni je sicer že mimo, vendar je težko pozabiti. Mlado mamico je bilo sredi noči treba peljati v porodnišnico. V Senti-vidu pri Grobelnem imajo telefon sicer samo v trgovini, vendar stalnega spoja ni, da bi lahko ponoči klicali pomoč. Učite-

ljica Jožica je zato s kolesom ob treh zjutraj prisopihala na železniško postajo v Grobelnem, da bi od tam posredovali na resilno postajo v Celju. V pisarni na postaji je našla prometnico in nekoga železničarja.

»Prosim, ali bi mi lahko od tod poklicali celjsko reševalno postajo. Nujno je prepeljati porodnico!« je poprosila tovarišica Jožica.

»Seveda,« je zelo prijazno vskočil železničar, ki je sedel prav pri telegrafskem aparatu. »Takoj pokličem!« In zares je klical Celje, tovarišica prometnica pa se zavedo ni niti zmenila. Učiteljica Jožica je menila, da je zaveda v redu. Železničar, ki je moral na pot z motornim vlakom, ni dospel priklicati Celja. Lepo se je oprstil in dejal, da bo odgovoril vsak čas tu. Tovarišica Jožica čaka, toda nič. Končno le povpraša:

»Prosim, bodo kmalu odgovorili?!

Prometnica je molčala, samo postrani je pogledala in nič odvrnila. Na drugo vprašanje pa je rekla: »Kaj bi pa sploh radi? Jaz za to nič ne vem! Saj mi niste ničesar rekli? Če pridete v urad, bi vsaj povedali kaj bi radi: vi ste vendar inteligentna žena!«

Tovarišica Jožica je naravnost onemela. »Oprostite, ko sem vstopila, sem vendar povedala, kaj želim in tovariš železničar je takoj klical Celje, saj ste vendar videli. Prosim, oprostite in posredujte ker je nujno!«

»Pri nas ni ničesar nujnega, mi nismo pošta!« je zabrusila prometnica in šele potem ponovno poklicala. Dejala pa je še: »Čemu ste pa njemu rekli: zato sem vendar jaz tu! Name bi se morali obrniti!« Take vljudnosti si vse-kakor ne želimo!

PRESENEČENJE

Mamica pripoveduje:

Bilo je tik pred novim letom 1943, ko smo se zbrali mladinci in mladinke ter se posvetovali, kako bi presenetili partizane. Sklenili smo, da bomo spekli boljši kruh, ker smo vedeli, da partizani že dolgo niso okusili belega kruha. Dogovorjeno, storjeno! Odšli smo na domove in prinesli masla, jajc in belo moko. Tudi sladkorja ni primanjkovalo. Mladinke smo potem na domovih stople jajca, zamesele testo in kruh peklo. Hlebece smo lepo oblikovali in ko je bilo vse opravljeno, smo kruh zložili v jerbaze in jih odnesli na Goro, ki se imenuje »Lačna«. Iskali smo partizane, vendar zaman. Zato smo položili jerbaze pod smreko in napisali listek: »To vam podarja mladina iz vasi Kubed«. Drugi dan so prišli partizani v vas in se zahvalili za darilo. Mi pa smo bili svojega dejanja nad vse veseli.

Stana Pavletič

Za male bralce

Moje počitnice

Marica Slavici

V zadnjem pismu, ki nam ga je poslala naša znanka Marica Deželak iz Planine, smo zasledili tudi ta-le odstavek s prošnjo, da ga objavimo:

Spis z naslovom »V naravi«, ki ste ga objavili v eni prejšnjih števil, mi je bil zelo všeč. Napisala ga je Slavica Pečnik iz Ljubije pri Mozirju. Želim ji vselej počitnice, mnogo prijetnega razvedrila, vesela pa bi bila, če bi se še kdaj oglasila v vašem listu.

Marica

Maričini želji, ali bolje rečeno — vabilu Slavici, naj še kaj piše v našo rubriko, se pridružujemo tudi mi. Mariči pa, ki je končala šolanje in se bo zdaj morala odločiti za poklic, želimo srečno roko pri izbiri. Pa še to — piše nam naj in to čimbolj pogosto.

Uredništvo

Prijateljstvo

Zdi mi, da še ni dolgo od tega, ko sem brez skrbi lovila metulje po zeleni travi. Kaj kmalu so se odprla šolska vrata in z njimi male in velike skrbi.

Našla sem tudi prijateljico. Tri cibabanke smo postajale kot triperesa detelja. V naše leto prijateljstvo pa je nekoč kanila tudi grenka kaplja, ki bi bila lahko našo tesno vez razbila, če ne bi vanjo posegla tovarišica učiteljica. Takole je bilo:

Med odmorom smo se lovili na dvorišču. Naenkrat pa jo, prijateljica se mi je zepetla med noge in močno padla. Ustrašila sem se. Sklonila sem se, da bi jo pobrala, pa je pritekla druga in ji ponudila roko. Obeta me grdo pogledali. Zatožili sta me učiteljici, jaz pa sem zakajala, saj nikoli nisem želela, da bi prijateljica padla. Učiteljica se mi je približala, mi rekla, naj nikakor ne jočem, naj si raje podamo roke in si pogledamo v oči. Bilo nas je sram, skozi solze smo se nasmejale in hudo je bilo pozabljeno. Od-tlej poravnamo vsako nerodnost z besedicama — prosim oprost, in naše prijateljstvo ima še tesnejše vezi.

Manica Godec, Celje, Teharje 26

Spomenik in cerkev pri Urhu

DEČEK V OMARI

Zgodilo se je preteklega šolskega leta, med prvo učno uro popoldne. Učiteljica biologije je ta dan zamudila nekaj minut. Med tem smo se podili po razredu, počenjali neumnosti in se smejali. Takrat je najmanjši deček v razredu, Tiki, zlezal v šolsko omaro in nas od tam začel na vse pretege zasmehovati. Potem se je nenadoma obrnil. V tistem trenutku je priskočilo nekaj dečkov, v hipu so zaprli omaro in se naslonili na vrata. Tiki je bil zaprt. Repotal je in kričal, jok — vse v naše največje zadovoljstvo. Skoraj pet minut je trajal ta direndaj.

Takrat je prišel v razred »stazar« in najavil, da prihaja učiteljica. Hitro smo se umirili, dečki so zaklenili Tiki v omaro in posedli v klopi...

V trenutku, ko je učiteljica položila dnevnik na kateder, pa je Tiki spet začel vpiti v svojem zaporu in nekaj sekund na to je že prilezel iz omare, ves objakan in poten. Kljub smešnemu prizoru smo vsi obdržali resne obraze. Učiteljica je nemo pogledala po razredu. Bila je jezna. Za kazen je nato vso uro spraševala.

Verica Javornik, Beograd

Zmago Frece, 6. razred osn. šole, Ivanke Uranjekove

ČAKAJ NOI

Zoga, ki je skoraj tako velika, kot je Duško, ni nikoli mirna. Oba se vrtita in skačeta, le da se Duško zdaj široko smeji zdaj jezljivo breca, ker ga žoga noče ubogati. »Čakaj noi!« vpije, toda žoga se vrti, vrti, in vrti, da mora Duško nerodno kobacati za njo. Pa še takrat poskoči, ko jo skoraj že ujame: to ga najbolj ujezi.

Nič se ne jezi, Duško! V življenju se skoraj vse vrti. Kolesa na avtomobilih, brhke deklice, ostri jezički: vse se vrti okrog in okrog. Večkrat kaj ujamemo, kar smo želeli, še večkrat pa nas vrtenje, ki nam ni ljubo, zajame in zavrti, da si komaj opomoremo. Pa naj se le vrtijo žogice, jezički, deklice in fantje, vse se naj vrti, sicer bi ne bilo življenja. »Čakaj, no, Duško! Ujel boš, ko pride čas, kar se vrti, toda tudi tebe ujame, kar se vrti!«

s.

Kozjanski odred zboruje

Dvajset let je minilo, odkar so si prvič prišepetavali pri Kolarjevih v Lesičnem, da se bo tudi na Kozjanskem potrebno upreti Hitlerjevemu očeladenim hordam. Komaj leto dni za tem je skoraj 60 Kozjancev padlo pod streli v »Starem piskru«, v Mariboru in končalo v krematorijih. Ristova četa je zatirala izdajalski mrčes in kmalu se je osnoval Kozjanski

odred, ki je odločno zadajal udarce sovražniku od Bohorja do Boča. Jutri, ko pričnejo v Kozjem proslavljati svoj krajevni praznik, se Kozjanski odred ponovno zbere pod gozdnim Veternikom. Borci in aktivisti, ki ste v najtežjih dneh bili sovražnika na Kozjanskem, kjerkoli ste, pohitite jutri v Kozje, kjer boste oživili spomine na slavne dni!

Odprto pismo tov. Slavku Plevniku

V štev. 29 Celjskega tednika ste objavili zelo podrobno analizo del, ki potekajo pri modernizaciji in rekonstrukciji ceste Celje—Rog. Slatina na odseku od Stor do Sentjurja. Pri tem navajate vrsto podatkov, ki bi jih lahko nepoučeni obravnavali kot resnične. Prav zato čutimo dolžnost odgovoriti na tako neobjektivno pisanje.

Ne bomo ponavljali dejstev, kako potrebna je hitra modernizacija vse ceste od Celja do Rog. Slatine. To dobro čuti vsak njen koristnik ter koristniki vseh ostalih gramoznih cest v našem kraju. Še posebno pa se takega stanja in potreb po nujni modernizaciji cest zavedamo cestarji. Prav zato smo z veseljem in s cestarskim ponosom koncem aprila pričeli organizirati gradbišče, zavedajoč se pri tem, da letos ne bomo gradili po terenu, ki nas je v letu 1960 spremljal na 17 km ceste od Sentruperta do Nazarij proti Logarski dolini. Računali smo s težavami, ker so nam jih nakazovala že vnaprej močvirja levo in desno tik ob stari cesti in ker so nam jih delno odkrile tudi preiskave tal. Nismo pa mogli predvideti prav vsega, s čimer se na gradbišču srečujemo in bavimo prav vsak dan. Niti projektant projekta, ki se je dokončeval še med gradnjo niti izvajalec del nista pričakovala slabih nenosilnih tal in vode prav tam, kjer je bila stara cesta vedno najbolj stabilna, nismo pričakovali plazov, kjer se jim je nova cesta umaknila. In vendar so tu. Nihče ni predvideval, da bo od 8. maja pa do nekako zadnjega julija nad 40 lepih in nad 40 deževnih dni, da bo najdaljši interval legega vremena med dežjem le 6 dni in še ta je bil le eden! Ni čudno potem, da kot zaskrbljeni pisec članka »Zal je to res« tarnate o slabi organizaciji, nepopolni in neizkoriščenih mehanizaciji, ne veste pa, da so morali stroji po vsakem deževnem dnevu čakati po eden

do 3 dni, da se je teren osušil, ker sicer sploh delati ne morejo in bi le kvarili poedine faze izvršenih zemeljskih del. Kakšna je bila situacija po tem, ko je med dežjem bilo devetkrat le po en dan legega vremena, menda ni treba pojasnjevati. Gradnja oziroma rekonstrukcija cest se pač ne odvija v pokritem prostoru, kot je to slučaj v tovarnah.

Nismo tudi pričakovali zastoja del, ki jih je povzročil izpadek sezonskih delavcev, ki so se v delo vključili, a so zaradi preplačevanja v sosednji občini delo zapuščali in prehajali drugam. Tudi nismo pričakovali, da nam jih bo neka gosp. organizacija v

Sentjurju odtegovala z našega gradbišča na svoje.

Poleg že naštetih ovir so posebno poglavje tudi nedisciplinirani vozniki vprežnih in motornih vozil, ki vdirajo na gradbišče kljub zapori ceste in opozorilnim znakom. Kvarili so nam nasipe in useke, v katere so v dežju in po njem vrezavali globoke kolesnice.

Našteli smo le nekaj dejstev, ki so potrebna, da jih osvetlimo. Pomembno je še to, da bomo kljub objektivnim in subjektivnim težavam ta sektor ceste zgradili v mejah pogodbenih obveznosti.

Levstik L.
šef tehničnega sektorja Celje

Tovariš urednik!

Telesni kulturi posveča sodobno človeštvo vse več pozornosti in skrbi. Predvsem pri mladini zavzemata šport in telovadba tako važno mesto kot nikdar poprej.

Stari Grki so imeli mnogo smisla za atletiko in prirejali vsaka 4 leta znane Olimpijske igre za vse Grke. V starem Rimu so cesarji poskrbeli, da so ljudje poleg drugega imeli v razkošnih kopališčih — Termah — stalno možnost kopanja ob uporabi tople vode. Naj še omenimo Japonce, ki imajo v tradicionalni navedi vsakodnevnih tople kopeli. Ni je vasi, ki ne bi imela javnega kopališča za vse tiste, kateri nimajo doma kopalnih naprav.

Staro načelo »Zdrav duh v zdravem telesu« je pod vplivom srednjeveškega krščanstva in tlačenstva prišlo v pozabo. Sedaj pa vidimo temeljito spremembo. Naši športni prvaki dan za dnem dokazujejo, da so kos tudi največjim zahtevam, kadar tekmujejo doma ali v tujini z najboljšimi mojstri poljubnih športnih panog. In med te spada tudi plavanje. Medtem pa, ko je plavanje poleti pogosto mogoče tudi na prostem, je v naših krajih kopanje mogoče samo izjemoma na prostem, drugače pa večinoma le v javnih kopališčih.

V Celju imamo »Ljudsko kopališče«. Odprto je vsak teden trikrat v popoldanskem času. Izjemoma je enkrat tedensko odprto za dve uri tudi v predpopoldanskem času: v soboto pred 12. uro tik preden zapirajo trgovine za ves ostali del dneva. Prav v tem kratkem času se premnogim najbolj mudi v trgovine po nujnih nakupih.

V ostalih 4 dneh tedna se Celjani ne morejo kopati v Ljudskem kopališču, ker ostane 4 dni zaporedoma zaprto. Poleti pa je najhujše to, da ostane kopališče skozij ves mesec popolnoma zaprto!

Tako malo je tedaj možnosti, da si domačin ali tujec očisti oznoženo telo v javnem kopališču. Mrzla Savinja ali odprto kopališče ne more biti nadomestilo za tople kopeli. In gotovo je najmanj polovica celjskih hiš še brez kopalne.

Za rentabilnost kopališča bodo odgovorni činitelji gotovo našli zadovoljivo rešitev. Napis nad vhodom v kopališče naj bi bil daleč viden in primerna propaganda naj privabi ljudi na pogosto in čim cenejše kopanje v topli vodi, kadar je kopanje na prostem nemogoče. Pa premnogim invalidom, bolnikom in starcem naj omogočijo in ne omejujejo pogosto kopanje z zaostlim urnikom in kopalnim redom. Le tako bo kopališče služilo svojemu pravemu namenu.

Nova planinska postojanka

Planinsko društvo Dol pri Hrastrniku je v nedeljo proslavilo 20-letnico ljudske vstaje ter desetletnico svojega obstoja z otvoritvijo planinskega doma v Gorah nad Hrastrnikom (791 m).

Dom, posvečen padlim borcem — planincem, o čemer priča spominska plošča v njegovi veži, je zamenjal prvotno skromno postojanko v bivši mežnariji. Zgrajen je bil s pomočjo številnih delovnih kolektivov iz Zasavja, iz celjskega bazena in od drugod, med katerimi prednjačijo hrastrniški steklarji.

Slavnostni govor je imel prvoborec Jakopič Maks-Jur, otvoritev pa so pozdravili razen zastopnikov nekaterih sosednjih planinskih društev, tudi zastopnik Planinske zveze Slovenije Tone Bučar ter zastopnik zagrebškega PD »Risnjak«.

Svečani dogodek in sončna nedelja sta privabila k tej prijazni planinski postojanki lepo število planincev od blizu in daleč. In ker je k domu že speljana cesta iz Dola, je slavje privabilo tudi več turistov.

G. G.

Pojdi med ljudi

Pred petindvajsetimi leti je prišla mlada učiteljica Adela med kozjanske ljudi. Polna pričakovanj, skritih upov, večkrat otožna, še večkrat vesela, je preživela prve dni v Lesičnem. Šola, ki je danes že čisto onemogla, je ticala na vrhu pilaštanskega klanca, odkoder je lep pogled proti Kozju. »Pojdi med ljudi!« ji je v trenutku melanholične otožnosti dejal takrat prijatelj. In šla je po zviti poti, ki se kot kozje stezice vije po valovitem Kozjanskem, obiskovala kajžice ter spoznala, kako bije srce ljudem, ki živijo v odmaknjenih hribih. Da, takrat je bilo čisto drugače, kot je danes.

Solska upraviteljica Adela Ravterjeva, ki je že več kot deset let predsednik krajevne organizacije SZDL, pa tudi danes hodi med ljudi, ker le tako se lahko z njimi dobro pomeni in sporazume. Srečal sem jo s tajnikom SZDL Jakom Leskovškom, kako sta korakala po kameniti poti. Tovarišici Adeli je bilo tesno v čevljih, vzela jih je v roke in bosa merila pot k kmečkim hišam.

»Ja, seveda, taka je ta reč! Ljudje ne utegnejo z doma, ker

Smotrno trošenje sredstev

Na nedavni seji občinskega ljudskega odbora Mozirje so odborniki na skupni seji obeh zborov obravnavali poročilo sveta za družbeni plan in finance o realizaciji proračuna občine v prvem polletju 1961. Iz poročila je razvidno, da so bili v prvem polletju doseženi dohodki v višini 41 odstotkov od letnega plana. To stanje ni povsem zadovoljivo. Od dohodkov je bila najbolj realizirana dohodnina od kmetijstva s 54 odstotki, proračunski prispevek od plač delavcev iz gospodarstva s 48 odstotki, občinski prometni davek s 65 odstotki in dohodnina od ostalih poklicev s 41 odstotki. Tako so bili skupni deljivi dohodki realizirani v višini 4- odstotkov, dohodki pa, ki ostanejo v celoti občini pa le s 35 odstotki. Od proračunskih dohodkov so bili najslabše realizirani prometni davek zasebnikov s 34 odstotki, proračunski prispevek od plač izven gospodarstva s 35 odstotki in dopolnilni proračunski prispevek v višini 25 odstotkov. Ko so analizirali proračuna v prvem polletju 1961 so ugotovili, da so bili le-ti izvršeni v višini 43 odstotkov, ali za dva odstotka več kot so bili doseženi dohodki. Razliko izdatkov nad dohodki so kriili s krediti, ki pa jih morajo vrniti v mesecu septembru. Večji izdatki nad doseženimi dohodki narekujejo vsem pristojnim organom občine kar najbolj smotrno trošenje sredstev proračuna občine. Ko so podrobno analizirali proračunsko situacijo v prvem polletju so opozorili tudi na 10 odstotno zaporo proračuna, ki nalaga še večjo štednjo s sredstvi. Ugotovili so tudi, da so nekatere postavke proračuna zelo nametne in ni pričakovati popolne realizacije dohodkov.

Šoferji, kaj pogrešate v Šmarju

Pod tem naslovom nam tovariš L. M. iz bližine Šmarja piše tole pisemce:

Pred kratkim sva se s prijateljem ustavila v Šmarju. Nesreča je hotela, da nama je prav tu pošlo gorivo. Revez je skakal po vsem Šmarju, kjer so sicer znali urediti marsikateri težak problem, a bencina nikjer ni mogel dobiti. Sele na koncu se mu je posrečilo, da ga je pri znanecu dobil nekaj na posodo. Prav toliko, da je lahko »zdrknili« po nepotrebnem v Rogaško Slatino po bencin.

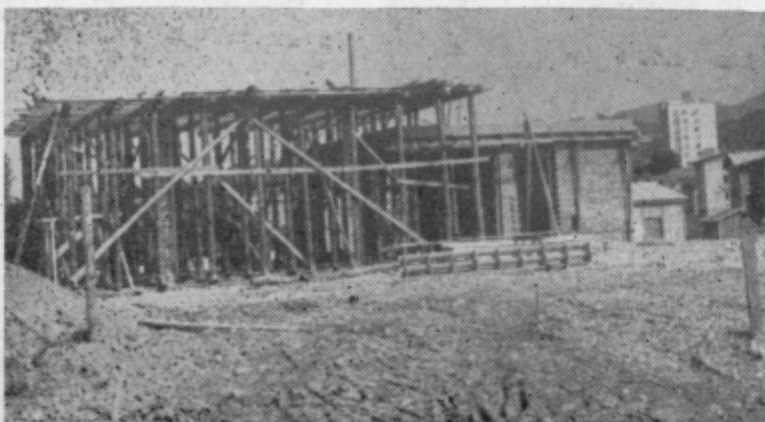
Vendar ne samo šoferji. Tudi zadržniki, ki imajo motorne škropilnice ali druge motorje za pogon kmetijskih strojev imajo težave z nabavljanjem bencina.

Zaradi tega, predvsem šoferji, ki jih je tudi na Šmarski cesti vse več, upajo, da že naslednje leto ne bo potrebno tekati po Šmarju in iskati bencin na posodo.

O tem problemu smo se zanimali pri uslužbencih »Petrola«, podjetja, ki oskrbuje Slovenijo z bencinom. Res so nam potrdili, da obstaja v tem kraju velika potreba vsaj po manjši bencinski črpalki. Podjetje Petrol se je ne

bi obotavljalo takoj postaviti, vsaj manjšo črpalko, ki bi za Šmarje bila potrebna, ki ne bi zahtevala posebno velika sredstva. Vendar obstaja tehnična ovira. Cesta proti Rogški Slatini se obnavlja in mestoma ne gre po stari trasi ceste. Nova črpalka, ki bi jo podjetje zgradilo pred ali za naseljem, pa zaradi varnostnih razlogov ne sme biti zgrajena v središču naselja, koder bo cesta gotovo šla. Dokončno pa tudi še ni določeno, kje bo pred in za naseljem novo cestišče. Zato se jim zdi umestno, da počakajo še eno ali dve leti, saj toliko, da bo natanko določena trasa novega cestišča, nakar bodo lahko določili tudi lokacijo za bencinsko črpalko.

Hkrati pa smo zvedeli, da to ni edini problem okoli bencina v celjskem kraju in da obstajajo še bolj pereči — na primer v Mozirju, deloma tudi Velenju in Šoštanju, nadalje Slovenskih Konjicah, Laškem in podobno. V vseh teh krajih je ta problem še težji, ker gre za odmaknjene kraje, kjer so tu in tam našli začasno rešitev s prosto prodajo bencina, ki pa zna biti zaradi lahke vnetljivosti tudi zelo nevarna.

Gradnja nove črpalke v Celju

Pravilna cena?

Skupina obiralcev hmelja iz Šmarja, ki so obirali hmelj pri Jelšegradu, nas je v posebnem pismu prosila, da jim pojasnimo, koliko je uradno priznana obiralca hmelja za »škaf«, ker so med obiranjem krožile nasprotujoče si vesti in ker se na koncu čutijo prizadete, ker obiranje hmelja ni bilo plačano po njihovi naknadni zahtevi.

Brez dvoma je vprašanje skupine obiralcev hmelja iz Šmarja zelo zanimivo. Zanimivo z dveh strani — pravne in praktične. Pravno plat tega vprašanja lahko pojasnimo, medtem ko praktično plat vprašanja morajo rešiti lastniki hmeljišč — brez ozira ali gre za zadržnike ali za zadržna hmeljišča. Kajti gotovo je, da vsi podobni problemi, ki kažejo na delno nezadovoljstvo obiralcev, čeprav so hmeljarji v tej sezoni skušali urediti vse, da bi obirali bili na koncu obiralne sezone

kakor pa ji je ostala pravica, da svetuje svojim članom zadržnikom, kako naj v letošnji sezoni plačujejo obiralce.

Od tod izhajajo tudi vse težave, ki so se pojavile v Šmarju. V Šmarju je posebna kmetijska zadruga, ki deluje pod drugimi pogoji in katere člani niso dolžni upoštevati sugestij kmetijske zadruge v Zalcu, zlasti še, ker je v šmarskem okolišu vprašanje delovne sile in problem obiralcev hmelja čisto drugačen kot v Savinjski dolini. Na Šmarskem obiralcev ni primanjkovalo, v Savinjski dolini pa je bilo tu in tam tudi težko priti s časom na zeleno vejo.

Zaradi tega ob vse bolj ostrih ekonomskih pogojih poslovanja na kmetijskem področju ne moremo govoriti o 55., 60. ali 65. dinarjih. Govorimo lahko samo o pogojih in potrebah po obiralcih.

In če o tem razpravljamo, potem je jasno, da ne bodo utrpeli

Zadnji letošnji obiralec hmelja. V ozadju lahko vidite značilno skupino obiralcev, ki odhajajo domov.

zadovoljni, vseeno postružijo že tako pereč problem pomanjkanja števila obiralcev. Ne smemo namreč pozabiti dejstva, da število obiralcev hmelja iz leta v leto pada in povzroča precej težav, ker hmelj kratkoma mora biti obran ob pravem času.

Pravno je torej vprašanje dokaj jasno. Prav tako kot vsako sezonsko delo je potrebno obravnavati tudi obiranje hmelja. Plačevanje obiralcev po škafu pa ni nič drugega kot preprosta oblika akordnega plačila. Razumljivo je, da v takih primerih odloča dogovor med delavci in delodajalcem — v vsakem primeru — enako, če hmeljarji obirajo hmelj na zadržnem hmeljišču ali na hmeljišču kaknega zadržnika.

Praktično zadeva izgleda nekoliko drugače. Vsaj po reorganizaciji zadržnih organizacij. Dokler je bila v Zalcu Poslovna zveza, ki je predvsem skrbela za razvoj hmeljarstva — to je glavna kmetijska panoga v Savinjski dolini — je poslovna zveza tudi koordinirala vprašanja plačevanja obiralcev. Seveda s sugestijami. Odkar pa v Zalcu obstoji le kmetijska zadruga, le-ta tudi nima delovne sile drugih zadrug. Vse-

naslednje leto škode na Šmarskem, temveč oni zadržniki, ki letos v Savinjski dolini niso upoštevali sugestij kmetijske zadruge v Zalcu. Gotovo je namreč, da so obiralci enako važni činitelji pri proizvodnji hmelja, kot n. pr. škropljenje, obrezovanje in podobno. Skratka brez obiralcev ne gre!

Anketa opozarja

V žalski občini je občinski sindikalni svet izdelal posebno anketo o delovanju organov samoupravljanja. Ugotovili so bistven napredek v večini gospodarskih organizacij, hkrati pa so ugotovili v manjših podjetjih znatna krnjenja pravic samoupravnih organov. V teh podjetjih navadno samoupravni organi rešujejo nekatere drobne manj važne probleme, medtem ko važnejše rešujejo upravniki in direktorji. Brez dvoma ta anketa opozarja na najresnejše probleme.

-mi

TELESNA VZGOJA IN ŠPORT

Uspešen START

V nedeljo je bilo na sporedu prvo kolo prvenstvenega tekmovanja v slovenski celski nogometni ligi. Oba celska predstavnik v družbi najboljših slovenskih enajstoric, Kladivar in ZNK Celje, sta prvo preizkušnjo dobro opravila. Zato naj bi bil tudi konec tak, kakršen je bil začetek.

Celjski železničarji so si priborili dragoceno in zelo pomembno zmago, pa čeprav so igrali v ne preveč zavidljivi postavi. Po živahni, sicer pa tipično prvenstveni tekmi so premagali ljubljansko Ilirijo z rezultatom 6:4. Kladivar je nastopil v Ljubljani proti istoimenskemu moštvu. Četudi so gostje igrali slabše, kot znajo, so zmagali. Rezultat se je glasil 3:1 v njihovo korist.

Slabše kot člani prvih enajstoric pa so se odrezali mladinci. Kakor oni, tako so tudi drugi morali prepustiti zmago boljsemu nasprotniku.

—o—

V drugem kolu, v nedeljo, 10. tega meseca, bo moštvo ZNK Celja nastopilo v Kranju proti tamošnjemu Triglavu. Domačini so sicer favoriti, vendar bi želeli, da bi tokrat to domnevo gostje postavili na glavo. V nogometu in prav tako na igrišču v Kranju je to mogoče.

Kladivar bo na Glaziji gostil novince v tej ligi, mariborskega Kovinarja. Doslej sta se ti moštvi srečali le enkrat. Takrat so zmagali Celjani z rezultatom 4:0. Tudi zdaj so napovedi na strani domače enajstovice.

19 naslovov državnih prvakov

NOV DRŽAVNI REKORD V ŠTAFETI 4x300 M ZA MLAJŠE MLADINCE

Kakor ekipno tekmovalje, tako je tudi državno prvenstvo v atletiki za mladince in mladinke potrdilo veliko premoč celskega Kladivarja, saj so njegovi mladi člani in članice pobrali vsega skupaj devetnajst naslovov državnih prvakov. Razen tega so tekači v štafeti 4x300 m dosegli nov državni rekord za mlajše mladince.

Državno prvenstvo za mladince in mladinke se je odvijalo na treh frontah. Medtem ko so mladinke nastopile v Celju, so mlajši mladinci startali v Svetozarevu, starejši pa v Sarajevu. Med vsemi temi so se najbolj izkazali mlajši mladinci, ki so pobrali kar devet prvih mest. Starejše mladinke so osvojile šest prvih, mlajše pa tri.

Nekoliko slabše so se odrezali starejši mladinci, ki so osvojili le dva naslova državnih prvakov.

V posameznih skupinah in disciplinah pa so naslove državnih prvakov osvojili:

MLAJŠE MLADINKE: 60 m — Lubej 7.9; višina — Urbančič 145; štafeta 4x60 m Kladivar 30.8.

STAREJŠE MLADINKE: 80 m ovire — Stožir 12.5; krogla — Potočnik 11.48; 100 m — Čede 12.5; 60 m — Čede 7.8; disk — Kroflič 37.68; štafeta 4x100 m — Kladivar 51.7.

MLAJŠI MLADINCI: 300 m ovire — Polutnik 40.9; kopje — Švajger 49.07; disk — Lednik 39.00; 2.000 m — Žuntar 5:48.6; štafeta 4x300 m — Kladivar 2:32.8

(nov državni rekord); štafeta 4x100 m — Mladost in Kladivar v istem času 46.6; 100 m ovire — Polutnik 14.4; troskok — Adamič 13.02.

STAREJŠI MLADINCI peteroboj — Vrvnik; 1.500 m — Stajner.

PRVO MESTO ZA INGRAD

V soboto in nedeljo so bile v Ljubljani tradicionalne športne igre gradbincev Slovenije. Med 280 nastopajočimi iz 18 gradbenih kolektivov so največji uspeh — prvo mesto — osvojili člani celskega Ingrad, ki so tako odvezli najvišjo lovoriko dosedanjemu zmagovalcu, ljubljanskemu Gradisu.

V posameznih disciplinah so celski gradbinci dosegli naslednje rezultate: ŠAH (ekipno) — 1. Ingrad; KEGLJANJE (ekipno moški) — 3. Ingrad; ekipe ženske 2. Ingrad; ženske posamezno: 2. Turnšek; NAMIZNI TENIS — 1. Ingrad; ODBOJKA — 1. Ingrad; STRELJANJE (ekipno za ženske) — 3. Ingrad.

Rokomet

Slab začetek

V nedeljo je bilo prvo kolo tekmovanja v slovenski rokometni ligi. Mlado moštvo celskega Partizana, ki si je šele pred meseci priborilo vstop v to skupino, je že v prvi tekmi razočaralo. Res je, da se je srečalo z renomirano enajstovico mariborskega Branika, toda navzlic temu se je videlo, da je bilo slabo pripravljeno za težko preizkušnjo. Celjani so igrali slabo zlasti v prvem delu tekme. Nekoliko bolj so se razvneli šele proti koncu igre, ko so z učinkovitimi in hitrimi napadi dosegli tudi gole in postopoma zmanjševali razliko. Navzlic tej prizadevnosti se je dvoboj končal z zmago Mariborčanov z rezultatom 26:21 (18:11).

Pri streljanju na gol sta se od Celjanov najbolj izkazala Orač in Šnedež, ki sta zabila vsak po pet golov. Ostale pa so dosegli: Goršič 4, Hribnik 3, Čepin 2 ter Križnik in Pocajt po enega.

Dve točki za Kladivarja

Coprav je Kladivar pobral v Ljubljani ves izkupiček in premagal moštvo iz šiške z rezultatom 3:1, njegova igra ni zadovoljila. Tu in tam, zlasti v prvem polčasu, se je napad sicer izkazal z nekaterimi duhovitimi akcijami, toda pozneje, je vse bolj izgubljal na učinkovitosti. Kladivar si je pomembno zmago priboril tudi na račun dosti boljše vzdržljivosti igralcev.

Tekma pa je imela še eno senčno stran, surovost, ki je sodnik

ni znal zatreti v početku. Gole za Kladivarja so dosegli Vodeb, Lukač in Šega.

Zasluzena zmaga

Ce bi risali krivuljo prizadevnosti in uspešnosti enajstovice celskih železničarjev na prvi prvenstveni tekmi slovenske celske lige, v dvoboju z ljubljansko Ilirijo, bi dobili močno razgibano krivuljo, črto, ki bi se vzpenjala do maksimuma, padala pod ničlo, spet rasla in se izgubljala pod normalo.

Izreden tempo in veliko učinkovitost so domači igralci pokazali zlasti v prvih minutah igre, ko so po zaslugi izredno prodorne Deviča povedli z 2:0. Prvega kolu je botroval Regner, ki je pogeljal po krilu in lepo podal prostemu Deviču. Pri drugem pa je Devič sam preigral nekaj igralcev in nato zadal v črno. Po tem dvojnem uspehu so domačini popustili, pobudo pa prevzel gostje. Iz te premoči so zabili prvi gol. Rezultat 2:1. V 31. minuti se je Devič oddolžil Regnerju. Zdjaj je on ušel po krilu in podal Regnerju, ki je neubranljivo streljal — 3:1. Minuto pred koncem prvega polčasa so gostje zmanjšali rezultat na 3:2.

Ko pa je napad Ilirije že v šestih minutih drugega polčasa dosegel izenačenje, se je zdelo, da je usoda Celjanov zapčeta. Vendar, to je bil samo neprijeten občutek, ki je moril vse. Pa ne dolgo. V 25. minuti so Celjani streljali kot. Zogo je z glavo prestregel Regner in jo poslal v mrežo, 4:3 za Celje. Minuto pozneje se je v akcijo pognal Belcer. Lepo kombinacijo je zaključil z golom. Rezultat 5:3 za Celje. Zdjaj je napetost na igrišču popustila, toda znova je nastopila tekma, ko so gostje zmanjšali rezultat 5:4. Nekaj minut pred koncem se je še enkrat znašel pred golom Devič, ki je premagal vratarja gostujočega moštva in postavil končni izid 6:4.

Moštvo celskih železničarjev si je zmago pošteno zaslužilo. Nastopilo pa je v naslednji sestavi: Obrovnik, Perovič, Vidmar, Zupanc, Jošt, Letner, Cencen (Jager), Belcer, Devič, Herič, Regner.

V predtekmi je mladina Celja predvsem zaradi slabe napadalne potiske in manjše vzdržljivosti izgubila srečanje z Ilirijo 3:0.

Ligaško moštvo celskih plavalcev je v prvi tekmi nastopilo v naslednji postavi: Bauman, Coklič, Koren, Kokotec, Vesič, Januz, Šega, Perc, Lukač, Hribnik in Vodeb.

V predtekmi sta se srečali mladinski enajstovici Ljubljane in Kladivarja. Zmagali so Ljubljanci s tesnim izidom 3:2.

Pet prvih mest

Zadnje dni preteklega tedna je bilo v bazenu Ljudskega kopališča v Celju republiško prvenstvo v plavanju za mladince in mladinke. Medtem ko so mladi plavalci Neptuna osvojili kar pet

Odbojka

Samo člani

V nedeljo bi moralo biti v Celju in Velenju okrajno prvenstvo v odbojki. Izvedeno pa je bilo le tekmovalje članov in to na velenjskem igrišču, kjer so zmagali pripadniki partizanskega društva iz Sempetra pred Celjem in Rimskimi Toplicami. V ostalih skupinah tekmovalje ni bilo izvedeno, ker so na igrišče prišli le zastopniki po enega moštva. Nerazumljiva in težko opravičljiva je bila tudi odsotnost velenjskih članov na tekmovalju doma. Zapolnili prihod domačih igralcev odbojke seveda ne more biti opravičljiv.

drugi dan po en skok z višine tisoč metrov.

Med moškimi je najboljši rezultat dosegel Ptujčan Adolf Meglič, ki je zbral vsega skupaj 253 točk, drugi je bil Edo Vrečko iz Maribora s 170 točkami, tretji pa Mirko Perič iz Slovenjegra Gradca s 167 točkami.

Med ženskami si je Anica Tisnikar iz Slovenjegra Gradca zagotovila zmago že po prvem delu tekmovalja, sicer pa je dosegla 126 točk. Druga je bila Jožica Vrečkova iz Maribora z 42 točkami.

Med tekmovalci, ki so nastopili izven konkurence se je najbolj izkazal Skofič iz Lesc, ki je pri dveh skokih z višine 600 metrov dosegel povprečno razdaljo od cilja 10 metrov. V isti disciplini je na primer zmagovalce tekmovalja dosegel povprečno razdaljo 12 metrov, mlada Anica Tisnikarjeva pa 57 metrov.

Še o Savinjskem nabrežju

(ZADNJIKRAT?)

Res kaže, Savinjsko nabrežje ne pomeni vsem Celjanom tistega, čemur je namenjeno — sprehajališča. Tistim gotovo ne, ki kljub opominom paznikov divje kolesarijo po njem ali pa se prešerno sprehajajo po obrobni zelenicah.

Le kaj vendar pomeni lepo Savinjsko nabrežje celskega »inteligenta«, ki je na poziv paznika, da naj stopi s kolesa, znal odgovoriti »Ne, dol pa že ne grem!«? In kako neki vzgaja svoje otroke tovarišica, ki je paznika nesramno ozmerjala in mu pljunila v obraz, ko je le-ta zaukazal fantalinu stopiti s kolesa?

Primeri nista edina, sta pa žal prepričevalna. Prepričujeta nas, da žive med nami ljudje, ki jim ni prav nič do izgleda našega mesta, pričata, da imamo posameznike, ki povsem zavestno spregledajo opozorila.

no desko in preslijšijo vsako dobronamerno besedo. In končno prepričujeta, da je bil še kako potreben odlok, ki naj dokončno tudi v tem pogledu napravi red in zaščiti ter ohrani družbeno lastnino.

Ne gre za Savinjsko nabrežje. Sprehajalne poti, zelenice, nasade in drevoreda imamo tudi drugje. Tudi ne gre samo za nedovoljeno kolesarjenje po stezah in za hojo po zelenicah. Prekrškovi je še več.

Odlok o videzu naselij in javni snagi je pričel veljati. Nekaj paznikov je že nastavljenih. Nekaj dni bodo le opominjali, nato pa pričeli kaznovati. Cesar ne bo dovolil zmoglosti, bo opravič sodnik.

Zdi se, da bomo le tako lahko zaključili to nevspešno polemiko o vandalizmu na našem Savinjskem nabrežju.

Inž. B. B.

Ob robu

ALI ZA CENTER NE VELJA?

Medtem, ko so hišni sveti na Otoku vsaj v veliki večini razumeli potrebo po namestitvi poštnih nabiralnikov v večjih svojih blokih, pa vse kaže, da ustrežna odredba za Center ne velja.

Tako je pred dnevi prišla v naše uredništvo pismošna, ki raznaša pošto stanovalcem Centra in se potožila, da hišni sveti na njenem področju ne kažejo prevelike ali skoraj nobene vne-me, da bi kupili poštne nabiral-nike in jih nato namestiti ne-kje v pritličnih prostorih svojih hiš. — Doslej, je povedala, so to ugodno rešili le v hiši na Pletersnikovi 1, Ulici Stirinajste divizije 6 in na Razlagovi 9, drugod pa še ne. Tod so tudi prvi v Centru sploh uredili poštne nabiral-nike. V teh hišah gre dostava pošte hitro od rok in kar je najvažnejše, prihranjena mi je naporna pot po stopnicah gor in dol. Zato pa je v ostalih hišah še vse po starem, četudi bi morali že do konca julija urediti za vsako stranko posebej primeren nabiralnik, poštni predal, ali karkoli že. Vidite, doslej je za-legla nobena beseda, nobena prošnja. Zato sem prišla k Vam. Napišite prosim, morda bo to pomagalo, je še potožila.

Upajmo, da bodo te vrstice v resnici zalegle, pa ne zaradi tega, ker s tem grajam večino hišnih svetov v Centru in podcenjevanje uredbe o organizaciji PTT službe, temveč veliko bolj zaradi človeka, zaradi pismošne, ki mora še zdaj, zaradi neodgovornosti ali malomarnosti hišnih svetov na področju stanovanjske skupnosti Center, hoditi dan za dnem po stopnicah gor in dol in tako brez potrebe premagovati napor, ki bi ji lahko bil prihranjen.

PROMENADNI KONCERT

V nedeljo dopoldne ob 10.30 bo v Mestnem parku spet promenadni koncert, ki ga prireja Opleševalno in turistično društvo Celje. Igrala bo godba Tovarne emajlirane posode.

Kdo je kriv za slapove sredi Celja?

Odgovarjamo s primerom.

Ni še dolgo tega, da je bilo ob vsakem dežju kakor iz skafu tudi pri dvonadstropni hiši v Cankarjevi ulici. Kako malenkostna je bila videti okvara gori pod kapom. Zgoraj spoj na odločni cevi je popustil in nekaj vode je ob nalivu teklo mimo cevi naravnost na pločnik, nekaj pa po pročelju. Mladočci so se jezili, hiša pa je z vsakim dežjem izgubljala na svojem izgledu in vrednosti.

Običaj je, da lastnik skrbi za svojo lastnino. Celo dolžan je to storiti. Poiskali smo ga in opominili. To je bilo prvič, danj maja letos. Toda hišni svet prizadeje hiše na Cankarjevi ulici je naš opomin preslišal. Tudi naslednje opozorilo ni zaleglo. Takrat smo poklicali stanovanjsko skupnost Center in jo prosili, da posreduje. Toda cevi niso in niso hoteli popraviti. Izgovor je sledil izgovoru. Zdjaj ni bilo denarja, zdaj ne strokovnjaka, zdaj tega, zdaj onega ne, Cas in voda ob dežju sta tekla.

Po trimesečnem opominjanju so našli kleparja, ki je v picli uri staknil oba konca cevi. Slapa v Cankarjevi ulici je bilo konec.

Zal, pa ta slap ni bil edini v Celju. Še zdaj jih je precej, mednje spada tudi oni na magistratu. Z opomini pa je že tako, da ponekod več in hitreje, drugod pa manj in počasneje zalezejo. V nekaterih primerih bomo pač morali napake na hišah odpraviti sami, na račun lastnikov.

Inž. B. B.

Čebanje PREBIVALSTVA

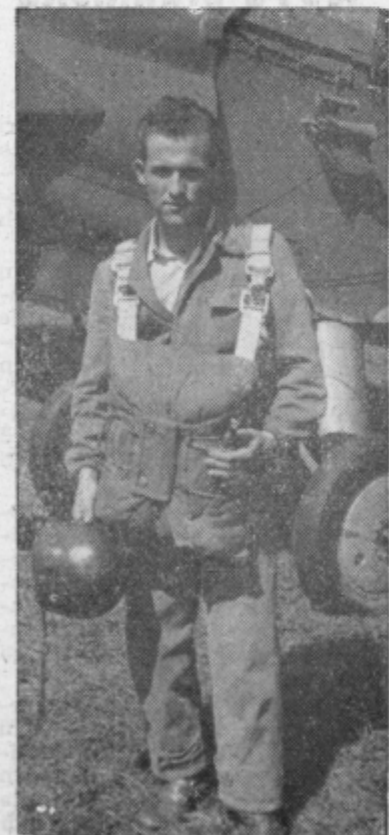
Od 26. avgusta do 2. septembra 1961 je bilo rojenih 15 dečkov in 21 deklic.

POROCILI SO SE:

Vladimir Brglez, strojni tehnik iz Ponikve pri Grobelnem, in Božena Uhlir, uslužbenka iz Ljubljane. Viktor Mantel, kovnostrojar in Katarina Matjašič, uslužbenka, oba iz Celja. Petar Radović, študent gradb. fakultete iz Novoga Beograda, in Zorka Jovanović, študent filozofije iz Celja. Damijan Sluga, finomehanik, in Stanislava Budin, uslužbenka, oba iz Celja. Avgustina Vastle, kovač iz Podvina, in Angela Randigaj, trg. pomočnica iz Polzele. Franc Turnšek, arhitekta iz Levena, in Irena Repinšek, uslužbenka iz Celja.

UMRLI SO:

Margareta Wolf, vzdrževana, iz Celja, stara 57 let. Jožef Belina, upokojenec iz Celja, star 75 let. Amalija Belina, poljedelka iz Celja, stara 71 let. Franc Simončič, topilec iz Velikega Srijca, star 46 let. Jelka Ljupnikar, otrok iz Plešivca, stara 3 dni. Dr. Franc Zgeč, upokojenec iz Celja, star 65 let. Lidija Oštr, otrok iz Kavč pri Velenju, stara 3 leta.

Adolf Meglič

Anica Tisnikar:
Tudi na zemlji je lepo

Železobetonsko ogrodje vrtinarije s toplovodnim ogrevanjem v Velenju

LEPO SO SE UVELJAVILI

Ceprav brez večjih izkušenj, se je mlado komunalno gradbeno podjetje Vegrad v Velenju že več kot solidno uveljavilo. Skoraj nehoti je postalo »specialno podjetje« za gradnjo šol. Tako so te dni izročili namenu osnovno šolo na Dobrni, ki ji je dokončno obliko dalo prav to podjetje. Razen tega so postavili osnovno šolo v Belih vodah, graditi pa so začeli tudi tretjo

osnovno šolo v Velenju.

Prav lepo se je kolektiv tega podjetja afirmiral pri gradnji železobetonske konstrukcije za Vrtinarijo s toplovodnim ogrevanjem v Velenju. Tu so morali iz železobetona iztisniti maksimum vitkosti linij. To se jim je v celoti posrečilo, pa čeprav se v tej gradnji doslej niso mogli zgledovati, saj je bila to prva tovrstna gradnja v Sloveniji sploh.

M. B.

Zopet politična šola

Na zadnji seji ideološke komisije pri Občinskem komiteju ZK v Šoštanju so se pogovorili o izobraževanju komunistov v prihodnji sezoni. Posebno pozornost so posvetili bodoči politični šoli, ki bo bržkone imela oddelka v Velenju in Šoštanju. V vsakem izmed njih ne bo več kot po 25 slušateljev. Kadrovska komisija že dalj časa zbira kandidate za to šolo. Med njimi bo tudi več članov komiteja ter sekretarjev osnovnih organizacij. Kakor lani, tako bo tudi letos to šolo vodil tov. Edo Centih.

Poleg politične šole bo organiziranih več seminarjev za mlade komuniste, ki bodo v začetku prihodnjega leta.

Komisija je nadalje predvidela boljše informativno službo v osnovnih organizacijah, ki bo obveščala komuniste o vseh aktualnih notranjih in zunanje po-

stiličnih problemih. Razen tega je pripravila komunistom, da sodelujejo v sekcijah SZDL.

Večerna ekonomska šola v Velenju

Letos bodo v Velenju znova ustanovili prvi letnik večerne ekonomske šole in to pod okriljem ustreznih šol v Celju. Tako bodo imeli v Velenju kar dva razreda te šole, prvega in drugega. Poleg tega bo Delavska univerza pripravila v sodelovanju z Društvom knjigovodij za okraj Celje knjigovodski tečaj prve stopnje in to za tiste, ki že delajo na delovnih mestih v knjigovodstvu, a še nimajo dovolj kvalifikacij. Verjetno bo Delavska univerza pripravila še steno-grafski tečaj, za katerega je precej zanimanja.

Kaj v Celju opažamo?

Da bi bilo v tečaj za pridobivanje spoštovanja do umrlih in padlih vredno poslati vse tiste bistroumne Celjane, ki kljub opozorilom še vedno postavljajo kolesa in vozičke pod in okrog spominske plošče na steni bivšega Starega piskra. Ob tej priložnosti bi bilo potrebno spominski plošč vrniti prvotni videz, saj bi to morda bil velik korak k izboljšanju.

Na tem tečaju naj bi dali potrebne nasvete onim, ki ne vedo, da je cvetje na tujih grobovih last pokojnikov. Šopke in sadike je mogoče vsakemu na pošten način dobiti v cvetličarnah in vrtinarijah. Obenem naj bi ti državljani nosili plevel in suhljat na zato določena smetišča. Nekaj korakov več kot do tujih spomenikov jim ne bo škodovalo.

In končno, naj se pogrebov svojih znancev in neznancev odre-

čejo vsi tisti, ki gredo nanje le zgolj iz radovednosti koliko solza bo potočilo. Naj ti vedo, da solze niso merilo za žalost. Navadno si prav ti ljudje privoščijo burne debate glede pokojnikovega imetja, kako in komu bo razdeljena dediščina.

Kruh v vrečkah

Medtem ko smo še pred kratkim kritizirali način prodaje kruha v samopostrežni trgovini na Otoku, kjer so si lahko stranke po mili volji privoščile njegovo otipavanje, pa so zdaj to reč uredili tako, da so štruce in žemlje zavili v polivinilaste vrečke, ki jih lahko stranke tudi kupijo poleg kruha, ali pa pustijo pri blagajni.

Vsekakor primeren ukrep.

LEP ZAKLJUČEK DNEVNIH LETOVANJ

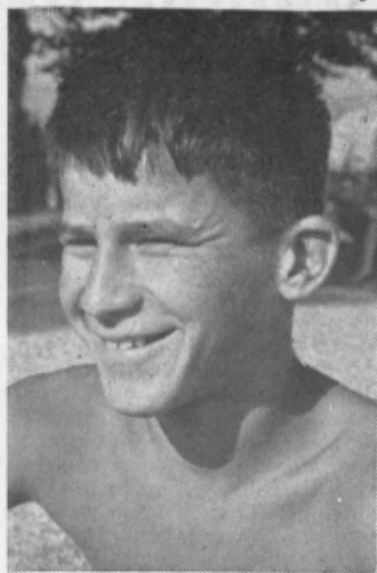
Kot že nekaj let prej, je občinski odbor Društva prijateljev mladine v Celju tudi letos ob sodelovanju socialnega skrbstva pripravil dnevna letovanja pionirjev pri Petričku. V prijaznem okolju, v družbi marljivih voditeljev in pod skrbnim očesom tovariša upravnika so pionirji prijetno preživljali dopoldanske ure. Tako so jih vodili po okoliških krajih, na letališče v Levece, prirejali razne igrice itd. Pripravili so tudi šahovski turnir, na katerem je zmagal pionir Kovac pred Podpečanom.

Obisk letovalcev je bil precej velik, tudi do 120 otrok na dan. Ob zaključku tretje izmene so pionirji in njihovi vodniki pripravili lep kulturni program, v katerem je sodelovalo vseh 35 pionirjev.

Najprej je vodil Franc Pešec-Pico pozdravil navzoče in povedal, da so se pionirji vse točke programa naučili med igrimi in zabavo. Zatem so se otroci predstavili z zaključnim prizorom pravljene igrice »Snežuljica«. Nato je zažgal taborni ogenj. Ob njem so pionirji nadaljevali program. Spontan aplavz je bil največja nagrada za njihov trud.

Naši portreti

Branko 1:29,2

Značilna slabost celjskih plavalcev je zelo šibka ženska ekipa, razen tega pa pomanjkanje plavalcev prsnega sloga. Slednje je bilo več časa v napoti tudi sicer zelo močni moški ekipi. Doslej je klubu pomagal Mariborčan Radošević (v Mariboru je plavalni klub nehal delovati), vendar to ni mogla ostati trajna rešitev.

Prav zaradi tega so zadnji rezultati pionirja Branka Čevnika in njegovega prijatelja Mitja Skrlja ugodno presenečenje.

Danes vam predstavljamo malega Branka.

Pretekla leta ni posvečal treningom posebne pozornosti. Plaval je pač kot otrok, zaradi veselja. Na conskem pionirskem prvenstvu v Krškem pa je presenetil gledalce in strokovnjake. Saj je prišel na cilj kar z več metri prednosti. Od tedaj je začel resneje trenirati in že v kratkem je odplaval 100 metrov v prsnem slogu pod minuto in pol, kar je za pionirja izvrstno. To pa je le začetek za Branka, saj v mladinski ekipi v katero ga je tehnično vodstvo vključilo, plavajo plavalci prsnega sloga 200 metrske razdalje. Zaradi tega je pohvalna tudi njegova vnaša med pripravi za mladinsko prvenstvo Slovenije in tovariško tekmovalje v isti disciplini s prijateljem Mitom — kdo bo boljši?

5 članov iz celjskega okraja v novem UPRAVNEM ODBORU ZVEZE ZA TELESNO KULTURO SLOVENIJE

Na prvem kongresu telesne kulture Slovenije so izvolili tudi 67 članov v upravni odbor Zveze za telesno kulturo Slovenije, med njimi pet z območja celjskega okraja in sicer: Karla Juga, Franca Vitana, Franca Pristovška, Staneta Sotlerja (vsi iz Celja) ter Vido Vajd iz Mozirja.

Košarka

Tivoli : Šoštanj 74:46

Košarkarjem iz Šoštanja ne gre in ne gre. Tudi to pot so morali položiti orožje pred boljšim nasprotnikom. Šoštanjčani so igrali slabo zlasti v prvem delu igre, v drugem, so se močno popravili, vendar prepozno. Tako se je tekma končala z rezultatom 74:46 (31:9) za Tivoli. Tudi po tem kolu tičijo na zadnjem mestu jakostne lestvice slovenske košarkarske lige.

Gospodarske organizacije, zavodi in uradi!

Vaša poročila, okrožnice, obrazce, skripta in podobno gradivo vam hitro in poceni ter jezikovno in daktilografsko brezhibno prepiše in razmnoži

ADMINISTRATIVNA ŠOLA CELJE
Kajuhova 2 (v pritličju gimnazije)

SPOŠTOVANI BRALCI!

Sporočate spremembe Vaših naslovov naši upravi, ker s tem:

olajšate delo poštarjem
prihranite na času in na jezi
omogočite točno odpremo našega časopisa

Uprava

OBJAVE IN OGLASI

KINO

KINO UNION
9.—12. 9. 1961 »POLETNE ZGODBE«, italijanski film
13.—16. 9. 1961 »ON, ONA IN SEF«, (TRCENJE NA VZPOREDNICAH), jugoslovanski film

KINO METROPOL
9.—13. 9. 1961 »ZELENA CAROVNIJA«, italijanski film
14.—16. 9. 1961 »OPROSTITUTE, NAPACNA ZVEZA«, romunski film

LETNI KINO
10.—13. 9. 1961 »NATALIJA«, francoski film
14.—16. 9. 1961 »ARTISTI IN MODELI«, ameriški barvni film

KINO DPD »SVOBODA« — SEMPETER V SAVINJSKI DOLINI
9. in 10. 9. 1961 »VELIKA DEZELA«, ameriški barvni Csc film
13. in 14. 9. 1961 »DAN, KO SO DELILI OTROKE«, ameriški barvni Csc film

PRODAM

LOKALE s skladiščem, skupaj 68 kvadratnih metrov s kletjo, primernej za trgovino, tiho obrt ali pisarno v Celju prodam. Naslov v upravi lista.
POSESTVO, primerno za restavracijo ali turistično gostilno, 5 km iz Celja, 7 ha, eno nadstropno hišo z vodov, in električno ter gospodarskim poslopjem, lep sadonosnik, vinograd, avtomobilska cesta do hiše, napredaj, Boršnek Lepolind, Prekorje 40, Škofja vas.
KRAVO 8 mesecev brejo, ter novo brano prodam. Majcen, Zagrad 127.
LOKAL s kletjo, primeren za malega obrtnika ali stanovanje, prodam. Has, Dečkova cesta 48.
PANONIA 250 ccm v dobrem stanju za 160.000 napredaj. Naslov v upravi lista.
FIAT 600, 22.000 km ugodno prodam. Nettek Matjaž, Kajuhova 5, Šoštanj.
CRPALKI dvoelindrski ugodno napredaj. Vprašati Sp. Trnovlje 221, Celje.
HARMONIJI za učenje prodam. Dobrišek Leopold, Ogorevc 19, Store.
TOBI štedilnik, malo rabljen, kuhinjsko pohištvo, tapetiran vložek za posteljo, prodam. Vrečko, Ulica 14. divizije 2/11.
DVA ZIDANA štedilnika prodam. Kornt, Delavska 25.
ENODRUŽINSKO hišico z vrtom in takoj vseljivim stanovanjem v Celju, prodam. Naslov v upravi lista.
OPEKO in betonsko železo prodam. Kersnikova 36, Celje.

GELEE ROYALE — MATICNI MLEČEK garantirano znanstveno stabiliziran proizvod Zavoda za čebelarstvo dobiti v vseh lekarnah. Lekarne, ki pripravljajo še nimajo, naj ga nabavijo pri »Kemofarmaciji« v Ljubljani.

STANOVANJA

UPOKOJENKI nudim stanovanje. Naslov v upravi lista.
MIRNA USLUŽBENKA išče ujno prazno ali opremljeno sobo, Plača dobro. Za uslugo tudi poučaje. Naslov v upravi lista.
OPREMLJENO SOBO oddam solidnemu uslužbencu. Ponudbe pod »Sončec« na upravo lista.
STANOVANJE ali prazno sobo iščeta ujno mladoporočenca. Dasta lepo nagrado. Naslov v upravi lista.
ZAMENJAM dvosobno stanovanje z so- uporabo kopalnice v Lilekovi ulici za enako. Naslov v upravi lista.

RAZNO

Podpisana Karl in Terezija Falnoga, lvenca 22 preklicujeva izjave in žaljivke, katere sva izrekla proti Mariji Rebernik, Globočec 1 a, ter se zahvaljujemo, da je odstopila od nadaljnje postopka.

VRTEČ ZARJA, Ulica 29. Novembra 24. obešča starše, da je vrtec na Dolgem polju prišel z vpisovanjem otrok. Vpisovanje bo trajalo do 15. septembra od 7. do 9. ure. UPRAVA VRTECA.

IZGUBLJEN fotoaparati AGFA ISOLY III na relaciji Laško—Celje v nedeljo 3. septembra od 15.30 do 16. vrnite proti nagradi na upravo Celjskega tednika.

IZGUBLJENO AKTOVKO z elektroodjem 27. avgusta 1961 ob 14.45 med Vojniku in Višnjo vasjo naj vrne kolesar, ki jo je našel Potočnik Ferdo. Vojnik 12 ali na postajo LM proti nagradi.

INSTRUIRAM NEMŠČINO! Naslov v upravi lista.

OPAZOVANA oseba, ki je pobrala na Teharski cesti aktovkco z dežnim plaščem, naj jo odda na naslov: Centih, Stanetova 20.

STARO OPEKO, strešno, zamenjam za jabolka za prežanje. Naslov v upravi lista.

PREKLICUJEM neresnične in žaljive besede, katere sem izrekel proti organom LM postaje Laško. Majer Peter.

PROGRAM JESENSKIH IZLETOV V INOZEMSTVO:

V RAWENSBRUCK
Sestredni izlet z avtobusom na obisk bivšega ženskega koncentracijskega taborišča za člane ZB.
OBISK V MINIATURNI DRŽAVI — SAN MARINO
Štiridnevni izlet z avtobusom za prosvetne delavce. Trst-Benetke-Ferrara-Ravenna-Rimini—San Marino.

PO SLOVENSKE KOROŠKE
Dvodnevni izlet z avtobusom za prosvetne delavce in znanstvene delavce. Ljubljana—Podkoren—Beljak—Vrbsko jezero — Celovec — Velikovec — Jezersko — Ljubljana.

V DOLOMITE
Tridnevni izlet z avtobusom za člane turistično-olepševalnih društev in planskih organizacij.

V TRST IN BENETKE
Dvodnevni izlet z avtobusom za člane delovnih kolektivov in organizacij.

CEZ GORE IN PRELAZE TIROLSKE
Štiridnevni izlet po Avstriji in Italiji za člane planskih organizacij. Ljubljana — Poljce—Spittal—Lienz—Grossglockner—Imbrück—Breaner—Cortina d'Ampezzo—Benetke—Trst—Ljubljana.

NA OKTOBERFEST V MÜNCHEN
Štiridnevni izlet z vlakom za gostinske delavce.

V PARIZ
Sedemidnevni izlet z vlakom za gostinske kolektive. Postanka v Milano in Zurichu.

NA DUNAJSKI VESESEJEM
Štiridnevni izlet z vlakom za člane Trgovinske in Obrtne zbornice.

V RIM, NEAPELJ, POMPEJE IN MODRO JAMO NA ČAPRIJU
Sestredni izlet z vlakom za delovne kolektive in društva.

ZAHTEVAJTE PROGRAME!
Prijava sprejema naša poslovalnica Celje, Titov trg 3, telefon 28-41.

Za cenjena naročila se priporoča IZLETNIK turistična agencija, poslovalnica Celje, Titov trg 3, telefon 28-41.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše ljube mame, babice in prababice

JULIJANE SENTOCNIK

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste pokojni darovali vence in jo v tako lepem ševilu spremlili na njeni zadnji poti. Zahvala društvom RK, gasilec in upokojencem. Naša zahvala duhovščini in govornikom za ganljive besede. Zahvala tudi vsem sosedom, posebno Kneževim, kateri so nam ob težkih urah tako poživljeno stali ob strani!

Zabukovca, Sedraž, Laško.

Zaljubljeni: hčerke Mica, Barbika, Tončka in sin Martin z družinami

OBVESTILA

DPD SVOBODA CELJE sporoča, da bo vpis v društveno glasbeno šolo dne 11., 12., 13. septembra od 16. do 18. ure v društvenem domu SVOBODE ob Mariborski cesti.

Sprejemajo se gojenci violine, klavirja, trobila, ter harmonike. Uprava glasbene šole DPD Svoboda Celje

RAZPISI

OBRTNO GRADBENO PODJETJE »REMONTE« CELJE razpisuje prsto delovno mesto **SKLADIŠČNIKA** V poštev pridejo tudi upokojenci. Nastop je možen takoj ali po dogovoru.

DELAVSKA UNIVERZA V CELJU razpisuje vpis v

1. NAVADNE TEČAJE TUJIH JEZIKOV: za angleški, nemški, francoski, ruski, poljski in italijanski jezik. Vpis je možen v eno izmed treh stopenj: začetno, nadaljevalno ali višjo. Vsaka stopnja traja ca. 60 ur (3 mesece). Tečaji bodo 2 do 3 krat tedensko v popoldanskih urah.
2. INTENZIVNE TEČAJE TUJIH JEZIKOV (po magnetofonski metodi): za angleški, nemški in francoski jezik. Vpisujemo v začetno in nadaljevalno stopnjo. Vsaka stopnja traja ca. 160 ur. Za vpis v drugo stopnjo mora kandidat obvladati gradivo prve stopnje oziroma snov, ki jo predelajo dijaki v prvih treh letih na srednji šoli. Tečaji bodo 2 do 3 krat tedensko v popoldanskih urah.
Tiskovine za prijavo in ostale informacije dobite v upravi Delavske univerze na Malgaševi ulici 4 (tel. 30-24). Vpisnina je 200 din. Razpis velja do 23. sep. 1961.

ZAVOD ZA NAPREDEK GOSPODINJSTVA, CELJE — Cankarjeva 4 razpisuje

MESTO ADMINISTRATORKE s srednjo ekonomsko šolo. Prošnje se sprejemajo do 20. septembra 1961.

Komisija za sprejem in odpoved delovnega razmerja pri podjetju Avto-motorskega, Celje, Ljubljanska cesta 11 razpisuje zasedbo izpraznjene delovnega mesta

MATERIALNEGA KNJIGOVODJE

Pogoj: srednješolska ali njej primerna šolska izobrazba z nekaj prakse.

Osebnih dohodkov po pravilniku, oziroma dogovoru. Nastop možen takoj.

MELBROSIN — preparat cvetnega prahu in matinega mlečka (GELEE ROYALE) garantiramo znanstveno stabiliziran proizvod MELBRO — COOP (Zavod za čebelarstvo — Kalnik) dobiti v vseh lekarnah. Lekarne, ki pripravljajo še nimajo, naj ga nabavijo pri »Kemofarmaciji« v Ljubljani.

9 DNEVNO POTOVANJE PO JUGOSLAVIJI! (Ljubljana—Zagreb—Banja Luka—Mostar—Dubrovnik, vključeno 5 dnevno bivanje — Makarska—Split—Reka—Ljubljana). V aranžmanu se upošteva objava za znano vožnjo. Programi in prijave v poslovalnici Kompas Celje.

PO SESTITIH REPUBLIKAH! Slovenija—Srbija—Makedonija—Crna gora—Bosna—Hercegovina! 10 dnevno gostovanje! V aranžmanu se upošteva objava za znano vožnjo. Programi in prijave v poslovalnici Kompas Celje.

ENODEVNI IN DVODEVNI IZLETI V SEPTEMBRU! 1. Plitviška jezera — Zadar (dvodnevni) 3. Gorška Brda (enodnevni) 4. Vršč—Trenta (dvodnevni) 5. Plitvice—Crikvenica (2-dnevni). Programi in prijave v poslovalnici Kompas Celje!

2500 MILJ PO SREDOZEMLJU! 12 dnevno potovanje z luksuzno motorno ladjo »Jugoslavija«. Prijave in informacije v poslovalnici Kompas Celje.

ZA ČLANE ZDRUŽENJA SOFERJEV IN AVTOMEHANIČEV CELJE! 7 dnevno strokovno potovanje po Italiji — Franciji! Ogledi mednarodne razstave avtomobilov v Torinu, tovarna Fiat in modernih mehaničnih servisov na Azurni obali! Prijave pri združenju (tov. Sulič Metod) ali v poslovalnici Kompas Celje.

KMETIJSKE ZADRUGE! 3 dnevno potovanje po »SLOVENSKE KOROŠKE«. Ogled slovenske kmetijske šole v Podravljah (Beljak) itd. Prijave celotnih kolektivov in informacije v poslovalnici Kompas Celje.

Pred vsakim potovanjem obiščite turistično podjetje Kompas Celje, Tomšičev trg 1, telefon 23-50.

Uredništvo Celje, Titov trg 5 — poštini predal 16 — telefon 23-23 in 24-23 uprava: Celje, Trg V. kongresa 5 — poštini predal 132 — telefon 23-75 in 20-89. Tekoči račun pri Narodni banki Celje: 607-11-1-656 — izhaja ob petkih — letna naročnina 800, polletna 400, četrtletna 200 din — izposredstvo 2.400 din — posamezna številka 20 din — rokopisov ne vračamo — sprejem oglasov, razpisov in objav vsako sredo do 12 ure v oglaševalnem delu, Trg V. kongresa 5

Preboldska rekonstrukcija in nagrade

Podjetje stoji pred problemom rekonstrukcije. To je problem, ki je sicer, z matematičnim jezikom povedano, prve stopnje in ima torej eno samo rešitev: sredstva, ki pa je v danem položaju vsaj tako neresljiva, kakor da bi šlo za problem druge stopnje.

Rekonstrukcija bi bila seveda neizogibno potrebna, kajti strojni park je zastarel, razen tega je znano, da dandanes v glavnem stremijo za njo vsa tista podjetja, ki so je potrebna in imajo za izvedbo realne možnosti. Zato je razumljivo, da so z rekonstrukcijo lahko povezane tudi večje ali manjše težave. V tem primeru gre predvsem za pomanjkanje sredstev, in ne samo za pomanjkanje, sredstev kratkoročno. O tem vprašanju so že zelo mnogo razpravljali in vse razprave so ugotovljale, da gre dejansko na eni strani za potrebo, na drugi pa za to, da izvedba

rekonstrukcije dejansko ni možna.

Pri vsem tem je res, da so se delavci odpovedali malicam, da bi tako čas, ki bi ga porabili zanje, prispevali za rekonstrukcijo. To je prav gotovo okoliščina, ki jo velja upoštevati, saj ne kaže samo enega izmed deležev lastne udeležbe pri tem pomembnem dejanju podjetja, marveč hkrati tudi določeno stopnjo kolektivne zavesti, da si moramo boljše delovne pogoje in večjo proizvodnjo ustvariti predvsem sami. Do tu je zadeva, kakor se temu reče, v redu, toda od tu dalje postane bistveno drugačna.

Zdaj, ko je namreč izhod tako rekoč na dlani — rekonstrukcija čez nekaj let, se je porodila ideja, da bi ob praznovanju jubilejnega leta dali delavcem kot nagrado vsakemu po eno plačo!

Predlog, ki je o njem razpravljala občinski ljudski odbor v Zalcu, je seveda naletel na raz-

lične komentarje, od katerih je eden tudi ta, da takšna ideja ni v skladu s problemom rekonstrukcije in da pravzaprav demantira težave okrog sredstev. To pomeni predlog — je nemogoč. In ker je bil nemogoč, je izbruhnil požar, v katerem je za gorivo služila ideja o nagradi, za dim pa govorice, da bo nagrade »požrla« občina.

Cepprav je seveda smešnost take logike na dlani, se zdi vendarle zelo pomembno predvsem dvojje vprašanje:

Prvič, zakaj nagrade zdaj in ne recimo ob koncu jubilejnega leta, kar bi bilo vsaj s formalne plati bolj dojemljivo in drugič, (kar prvo vprašanje sploh izključuje), čemu nagrade, če na primer ekonomski položaj podjetja ne nudi pozitivne utemeljitve in če so povprečne plače v tej stroki med najvišjimi v okraju?!

Odgovor je morda treba pripisovati nekaterim specifičnim pobudam, ki imajo lahko navsezadnje nekakšne psihološke zveze s predvidenimi spremembami v vodstvu podjetja. Ali pa se je morebiti uglasila zavest moralne pravice delovnega kolektiva do materialnega priznanja, ker je namreč ta prispeval svoje žrtve

za rekonstrukcijo, pa so jo objektivne ovire pomaknile v perspektivo nekaj let! Morda tudi to. Ustvarjanje boljših življenjskih pogojev, se pravi, višjega družbenega standarda neposrednih proizvajalcev, je gotovo eden izmed smotrov, ki ga uzakonjuje tudi novi gospodarski sistem v načelu: vsakomur po njegovem delu. Delo kot najvišja družbena vrednota pa ni samo fizični pojem človekove osebnosti, kar je predvsem značilno za nekatere že znane sisteme, marveč je hkrati pojem, ki uteleša tudi njegovo duhovno bit. To pomeni, da je v njem zapodan cel človek in da je potemtakem velikega pomena njegova družbena zavest. Stavek — kdor skupnosti daje, od nje prejema, ima tedaj globoko družbeno vsebino. Toda — normalno in logično se zdi, da ta vsebina ne more biti realizirana tam, kjer ni pokazatelj, po katerih bi jo bili upravičeni realizirati! Drugače povedano: moralne pravice nima samo posameznik ali kolektiv, moralno pravico ima tudi družba! Iz tega sledi zaključek: »smrč« denarja potemtakem ni mogoče iskati v »žrelu« občine, temveč samo v ekonomiki podjetja!

dhr

Namišljena avtoriteta

(NENAVADNA ZGODBA)

Tale zgodba se je pripetila v KAJUHOVEM dijaškem domu v Celju. Ima to pozitivno stran, da je resnična, prične pa se takole:

V KAJUHOVEM dijaškem domu stanujejo poleg dijakov še privatni stanovalci. Prva stranka šteje dva družinska člana in ima trisobno stanovanje, druga stranka šteje štiri družinske člane in ima ENO SOBO, se pravi, jo je še do nedavna imela. Pred leti je namreč vložila prošnjo za dodelitev primernejšega stanovanja; prošnja je bila letos rešena in tako so trije družinski člani dobili garsonjero, četrti član pa je še naprej ostal v tej sobi, ker je pač stvar taka, da v garsonjeri ne morejo živeti štiri, je, ker je namreč garsonjera namenjena samcem! Razen tega velja še dodati, da je tako imenovani četrti družinski član upokojenka, ki je bila nekoč v tem dijaškem domu kuharica in prebiva v njem že šestnajst let.

Ker se je potemtakem ta, ki je zanj vseskozi skrbel, s svojo družino preselil v

garsonjero, se je zazdelo popolnoma logično, da bi se z njim izselila tudi ona. Upravnik doma, ki se čuti najbrž osebno poklicanega in odgovornega za ureditev te zadeve, bi jo namreč hotel rešiti zelo enostavno, zelo avtoritativno in kategorično, kakor sam misli in pravi, nekako takole: »Vrgel jo bom ven!« (Upokojenko.)

Kako preprosto! Človeka »vržem ven« in človek je zunaj! Če je to upokojenec, toliko bolj ZAME, kajti upokojenec je star in je potemtakem pač lahko kjerkoli. Magari kje zunaj. Samo? Samo, če bi namreč v naši družbeni ureditvi take reči šle zares tako gladko in če bi o njih zares lahko tako enostavno odločil JAZ!!!

To pa je tisto, kar je vsekakor malce nerodno. Kdo namreč lahko dandanes kogarkoli »vrže ven«, naj bo pri tem mišljena cesta ali pa morda hodnik? Kdo, ki sam udobno živi, si lahko lasti moralno pravico, odrekat minimalne življenjske pogoje človeku, ki sploh ni NJEGOVO podnjamnik?! Ni v tem morda nekaj pretirane samovolje, namišljene avtoritete in nekaj tistih atributov, ki so že zdavnaj preživeli?

Vpliv in vloga ene same osebe v sistemu družbenega upravljanja ustanov, med katere spadajo bržkone tudi internati, se zdita za izvajanje tako atraktivnih in hkrati tako grobih postopkov preneznatna, da bi jima lahko pripisovali kakšno resnost! Toda zanimiv je vsekakor odnos do človeka, ki je osivel in so ga življenjske moči že zapustile! Upokojenka pravi: — Pravico bom poiskala drugje, četudi na zadnji instanci.

In mi pravimo: pravico bo našla, kajti Hlapec Jernej in njegova pravica pripadata preteklosti, naš svet je drugačen!

In ker gre navsezadnje za eno temeljnih osnov, na katerih stoji naša družba, to je, za človeške in socialistične odnose med ljudmi, bi bilo vsekakor prav, če bi ustrezen organ takemu samovoljnemu ravnanju stopil na prste in ga enkrat za vselej onemogočil!

D. Hribar

RIO adpet

V torek dopoldne so v Prešernovi ulici v Celju odprli novo trgovino Rio. Otvoritvi so prisostvovali poleg zastopnikov republiške tržne inšpekcije še predstavniki občinskega ljudskega odbora in Okrajne trgovinske zbornice v Celju.

Potem ko je direktorica nove trgovine orisala napore in prizadevanje kolektiva pri ureditvi

novega lokala ter izrazila željo za razumevanje in pomoč občinskemu ljudskemu odboru in Okrajni trgovinski zbornici, je spregovoril še podpredsednik OBLO Beno Krivec, ki se je zahvalil kolektivu za požrtvovalnost, hkrati pa izrazil prepričanje, da bo novi lokal s pridom služil svojemu namenu.

Zapissek o človeku

Pred dnevi smo v Celju imeli priliko videti nemško bolgarski koprodukcijski film Zvezde. Čeprav bi se na pogled morda zdela, kakor da gre (spričo nemške udeležbe) za nekakšno rehabilitacijo nacistično militarističnih nadljudi — film oživlja namreč eno izmed grozot zadnje vojne: deportacijo Židov iz neke bolgarske vasice v Auschwitz, je vendarle zlasti v času (tudi) oživljanja starega nemškega bojevniškega duha upoštevanja vredna pobuda, da so ustvarjalci izoblikovali na platno samo človeka (torej ne nadčloveka), enega izmed zelo redkih ljudi, ki njegovega imena sicer ni nihče vedel, ki pa so mu vsi pravili Walter.

In ta Walter pravzaprav v resnici ni Fric. Vojno doživlja tako rekoč s čopičem, čeprav niti ni slikar. Ker mu je mobilizacija nadela nekaj podčastniških naštitkov, jih sicer nosi, vendar ne razmišlja zakaj. Do vaščanov goji

prijateljska čustva in celo pomaga njihovega podtalnemu gibanju. Ko namestijo v vasi židovsko taborišče, mu njegov »dobri prijatelj« obraziloži, da so to ljudje, ki jih bodo poslali na Poljsko, obdelovat vrtnarije. Walter verjame in si misli: v tem vendar ni nikakršne nesreče. Sele srečanje z Židinjmo mu odpre oči: Auschwitz je vendarle nekaj čisto drugega. Njegov kot prašič rejni častnik pritrdi: od tam se še ni nihče vrnil, da bi povedal... Sploh je Walter njegov pristni antipod. Toda — nemoden. Nemara je vsa njegova veličina v nemoči, čeprav navsezadnje veličina nemoči ni nič drugega kakor nemoč sama. Okoliščine so namreč tu, podobne akvarelu, in ker slika, ne da bi lahko bil slikar, je tudi sam — akvarel.

Nehote se vsiljuje paralela s častnikom, kakršnega je upodobil Vercors o Očeh in svetlobi, v noveli Molčanje morja. Seveda je razloček

očiten: če izžareva Walter apatičnost svoje narave (brez vsakršne trdne opore), ki se šele na koncu sprosti v zavestno (seveda nujno propadlo) akcijo, je v Molčanju morja njegov »dvojnik« (po umetniški strukturi) koncentrat povsem nasprotnih prvin. Pa vendar sta oba — človeka in v tem je pravzaprav njuna najvišja vrednost. Zakaj, biti Nemec in istočasno človek, je takrat vsekakor pomenilo zgolj pretirano moralno izjemnost.

In Walter je v resnici izjemnost, vsaj v igri, to je, v filmu. Je eden od tistih, ki so v uniformi, četudi v danem trenutku, ostali izven nje; ki jim militaristična dresura ni šla do živega, ali vsaj ni iz njih naredila živali, pač pa predvsem ljudi, čeprav rahlo zabrisane in nemočne. Obžalovati je samo, da jih je bilo zelo malo.

dhr

Marija Štrubej iz Trnovelj je pri blagajni prva dobila blok in zato tudi darilo, ki ga je prvemu potrošniku namenila tovarna Kostlin.

Ploskajmo, ker predstave' ni bilo!

V »CELJSKEM TEDNIKU«, šte. 32, od 25. 8. 1961, je L. T. javno protestiral zoper nameravano volitev »najlepšega štangarja in najlepše obiralke« na »HMEJLJARSKEM LIKOFU« v Preboldu (3. 9. 1961), v članku »LEPOTA ALI PRIDNE ROKE?«.

»HMEJLJARSKI LIKOF« 1961 so preložili na prihodnje leto. Ze dlje me je mučila zla slutnja, da prireditelji še niso »izpili« programa in da vzrok preložitvi na 1962 ni le tehnične, marveč mnogopreje vsebinske narave!

Nisem se motil. Ze krajši pomenek s Tomom POTOČNIKOM, uslužbenec Tekstilne tovarne Prebold, ki je nekaj »motor« v pripravljalnem odboru za »HMEJLJARSKI LIKOF«, mi je razodel, da je vsebina vsakoletnega prirejanja »množičnega in medkrajevnega« prazniškega savinjskih hmeljjarjev zares še — velik problem!

Takole so sestavili program za 1961! Na predvečer: »HMEJLJARSKA PRINCESA« — Radovana GOBEČ. Na glavni dan prireditve: Razvite HMEJLJARSKEGA PRAPORA HIMNA SAVINJSKIH HMEJLJARJEV — Pevski zbor Določitev NAJBOLJSEGA PARA (štangar in obiralke) POVORKA (prikaz najglavnejših opravil v proizvodnji hmeljja) »PESEM O ZELENEM ZLATU« ali »HMEJLJARSKI LIKOF« (množična veseloigra na prostem) itd., itd.!

Za zdaj le kratak komentar! »HMEJLJARSKA PRINCESA« je delo priznanega slovenskega skladatelja, Radovana GOBEČA. Savinjski ljudski odni so to delo pred drugo svetovno vojno često in z velikim uspehom prirejali.

»HMEJLJARSKA PRINCESA« je zgodovinsko dejstvo, torej upravičena točka v programu prireditve, ki naj prikaže ne le samo hmeljjarstvo v preteklosti, marveč tudi »nekdanje ogledalo« savinjskega hmeljjarstva!

Za predvečer »HMEJLJARSKEGA LIKOFA« bi bila izvedba »HMEJLSKE PRINCES« morda celo na prostem! z ustreznim uvodno razlago — vsekakor atrakcija!

V kolikor pa bi se sam avtor odločil za II. izdajo, je povsem njegova stvar!

Zelo »nerodna« zadeva je razvite HMEJLJARSKEGA PRAPORA, ki ga še niti ni! Kako bi improvizirali razvite nečesa, česar sploh ni? Ni dovolj fantazije za odgovor!

Ideja prapora ni nápak, realizacija pa je mogoča le po daljši, vsestranski in javni diskusiji o vsebini in obliki!

Po javni diskusiji bi bilo zelo koristno razpisati javni natečaj za izdelavo osnutka in šele po pristojnem izboru naročiti PRAPOR!

Karkoli pa bi kot HMEJLJARSKI PRAPOR prikazali že letos — bi bilo po vsej verjetnosti — vsaj ponesrečeno! Na srečo — prireditve ni bilo!

Na moč enak problem je himna savinjskih hmeljjarjev! Za letos (1961) je napisal »HMEJLJARSKO PESEM« spoštovan slovenski pesnik, Fran ROŠ, uglasbil pa R. GOBEČ.

Nočem se to pot spuščati v recenzijo besedila in uglasbitve, ker nimam dovolj prostora, predlagam pa vendarle, da kaže tudi za oblikovanje nekakšne »himne savinjskih hmeljjarjev« opraviti enako prehodno pot, kot zgoraj za PRAPOR, to je, široka javna (zlasti v časnikih!) diskusija, nagradni razpis in izbor!

Slutim, da bi bilo razpravljanje o ustvaritvi himne na moč zanimivo in uspešno!

Vsekakor pa drži, da ne moremo naročenega teksta takoj že v prvem predlogu prevzeti za »visoko pesem« savinjskih hmeljjarjev!

Za letos programiran vzorec kaže najmanj na prevelik riziko! Torej spet bodimo hvaležni pravočasni preložitvi na pozneje!

Zdaj pa: LEPOTA ALI PRIDNE ROKE?

Upravičeno sumim, da so prireditelji šele po objavi gornjega članka v »CELJSKEM TEDNIKU« — 25. 8. 1961 — na hitro roko popravili točko v programu na »določitev najboljšega para (štangarja in obiralke) 1961«.

Čeravno z diskantom L. T. povsem ne soglašam, merila »LEPOTA« ni že kar v naprej odklanjati; to merilo je »večno«, le prav in na pravem mestu ga je treba uporabljati, pa vendarle znova opozarjam nanj! Uspel je pravočasno prepričati pripravljalni odbor, da mora o vsebini in obliki sleherne javne prireditve — konec vseh koncev — odločiti večina v poštev prihajajoče javnosti, a ne le »ožji« krog, ne glede na siceršno njegovo dobro voljo in namen!

Vprašanje »najlepšega« ali »najboljšega« para, štangarja in obiralke, je torej že prevzela v reševanje javnost in prav gotovo bo izbiranje med več (čim več!) predlogi le uspešno do prihodnje sezone (1962).

Mimogrede! Na letošnjem kongresu E. H. B. (Evropskega hmeljarskega biroa, ki je bil v dnech od 10. do 11. avgusta letos v Beogradu in je o njem »CELJSKI

TEDEK« objavil poročilo v šte. 32) so razigrani udeleženci v Baškom Petrovcu, središču vojvodinske proizvodnje hmeljja, brez priprave izbrali »kraljico hmeljja 1961«.

Nadrobnosti o tem — kdaj pozneje! Za zdaj le to, da je pri izboru odločalo izključno merilo »LEPOTA«, izvolitev najlepše in za njo celo še druge in tretje najlepše izmed 20 kandidatk pa so pozdravili vsi prisotni.

Seveda so se »volitve« odvijale v tujem, to je ožjem krogu, kjer je »improvizacije« narekovalo gostoljubje napram inozemskim delegacijam! — Vse na svojem mestu!

POVORKA s prikazovanjem »v naravi« najzavežnejši opravil v pridelovanju savinjskega goldinga je zelo sprejemljiva zamisel za program »HMEJLJARSKEGA LIKOFA«, hkrati pa morda tudi najbolj pogumna in tvegana.

Prikazati, kako savinjski hmeljjarji »obrezujejo«, postavljajo hmelovke in napeljujejo žična vodila, kako pomagajo mladim članom pri vzpenjanju po hmelovski (žici), kako se bore proti raznim škodljivcem v hmelju, kako podirajo hmelovke, obirajo, merijo in sušijo hmelj, kaj so »babsarjke, kako »vozijo« suh hmelj v Zalec, itd., itd., posamič in v skupinah peš in na vozovih, torej v gibanju, ni lahka naloga!

Organizacija take POVORKE zahteva čas in iznajdljivost, sicer je korak do smešnosti kaj majhen!

Ali ne bi morda take povorke bolj ustrezno nadomestila skrbno in strokovno pripravljena razstava pridelovanja hmeljja (nekoč in danes) v zaprtih prostorih? Iz nje bi se morda le izluščil HMEJLJARSKI MUZEJ?!

Seveda bi bilo treba začeti z zbiranjem ustreznega gradiva čim prej!

»PESEM O ZELENEM ZLATU« ali »HMEJLJARSKI LIKOF«, množična veseloigra z recitacijami, petjem, godbo na pihala (!!!), harmoniko, polko, valčkom, krajo in peko kur na lesah med sušenjem hmeljja (!!!), »krajec« lastnega hmeljja, itd. itd., naj bi bila osrednja točka programa »HMEJLJARSKEGA LIKOFA«, ki so ga nameravali prirediti za letos v Preboldu, pozneje pa še v drugih krajih Savinjske doline!!!

Ne bom mi »slepomislil«, razločno poudarjam, da me je prav ta »PESEM O ZELENEM ZLATU« prisilila, da sem na hitro zbral teh nekaj vrstic za objavo!

SEPL, vaški šaljivec — hmeljjar je izrodek domišljije »pesnika« — brez brade in brez dolgih las! (Savinjski rojaki bi ga — najmanj izžvižgali!)

Nič čudnega! PEGAZ (pravljični pesnikov konj) »s kopiti bije«, »lačen nevsakdanje hrane rezgeta«... Hoče — »zeleno zlato«!

Tako sta »pesnik« in njegov konj PEGAZ »našlac« v Savinjski dolini toliko »zlata«, kolikor ga ne premorejo vse banke, reke in rudniki vsega sveta!

Poljane v Savinjski dolini so »zeleno-zlate«!

»Kako je lepo! — Zeleno zlato!«

»Življenje je naše zeleno zlato!«

»Kamor pogledaš — zeleno zlato!«

»Zeleno zlato sem (to je pesnik!) spoznal v tej dolini, kjer ljudstvo z zlatimi sreci živi.

So roke jim z latimi žulji prekrile in zlata se v žilah pretaka jim kri!...

O, zlati ljudje, z vami zdaj hočem živeti!...

Oče: (ki naj bi predstavljal savinjskega kmeta)

...Moj rajni oče so si ob takšnih (to je dobrih kot 1961!!) letinah s taužentarjem cigaro prižigali!... He... he... he!... To so bili časi! Pomisli: s tisočakom je prižigali!

Ana (njegova hči) poje: Mustafa, Mu-u-sta-a-fa-...

Sepl:...

»Vsak štangar izbere si svoje dekle,

se trudi, da hmeljevč čim več podre,

pomaga ji obirat' zeleno zlato, saj podlej je obema lepo...«

— — —

»Kar nas v ljubezni družijo, to je zeleno zlato. Štangar le dekletu služi, da potem njegova bo!...

MESANI ZBOR: ...»zeleno zlato se nam v soncu blešči!...«

Pesnik: ...»Iz dneva v dan grmadi se neprecenljiv zaklad zelenega zlata...«

Zares grmada neresnic, žaljivk in abotnosti!

Zaključek! Cirkus je cirkus, v Savinjski dolini pa takega »HMEJLJARSKEGA LIKOFA« še nikoli in nihče niti sanjal ni!

O tem kulturnem spačku bom še spregovoril, za zdaj pa le:

»Ploskajmo, ker — HMEJLJARSKEGA LIKOFA 1961 — ni bilo!«

JAKA SLOKAN